

วารสาร

สังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย

Journal of Social Sciences and Modern Integrated Sciences

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

Vol. 4 No. 2 Jul. - Dec. 2023

ISSN : 2822-0420 (Online)

วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย

Journal of Social Sciences and Modern Integrated Sciences

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566) Vol.4 No.2 (July - December 2023)

ISSN: 2822-0420 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย “Journal of Social Sciences and Modern Integrated Sciences (JSMIS)” เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความในสาขาวิชาการเกี่ยวกับสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัยใหม่ที่มีขอบข่ายครอบคลุมตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไปร่วมกัน ได้แก่ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา รวมถึงสหวิทยาการอื่นที่มีนัยทางทฤษฎีหรือการประยุกต์ใช้ในศาสตร์รวมสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในมุมมองภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิชาการ สู่ผู้สนใจโดยทั่วไปในทุกสาขาวิชา

กำหนดการเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) คือ ฉบับที่ 1 ระหว่างมกราคม - มิถุนายน และฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ แสนบุราณ
รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรหมกุล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการบริหาร (Executive Editor)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ฝาเจริญ

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

1. ศาสตราจารย์ดร.พระมหาบุญเลิศ ชัยธานี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยบูรพา

5. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญอริ ยีหมะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
8. รองศาสตราจารย์ ดร.พระมหาวิเศษ เสาะพบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวนธง ครุฑจ้อน	มหาวิทยาลัยทักษิณ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร แสนมี	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิติ มณีกาญจน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนัสถา โรจนตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุดผดจักร สิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ฝ่ายจัดการวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ

สำนักงาน

สำนักงานศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2566 มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่จะเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ ผลงานวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และศาสตร์รวมสมัย ศาสตร์สมัยใหม่สู่สาธารณชนอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

ฉบับนี้ มีบทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 8 บทความ ประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 7 เรื่อง คือ 1) การสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเงินในบริบทการค้าและการท่องเที่ยว อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย โกมินทร์ วังอ่อน และคณะ 2) พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดย พระมหาวิรุทธิ์ โสภณสุธี (เดชคำตัน) และคณะ 3) การจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร โดยศราวุธ สุทธิเดช และภริดา ชัยรัตน์ 4) คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยอลิศรา ชัยสงค์ และคณะ 5) การพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษา

สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี โดยชัยภัทร เพ็งเล็ง และประทีป มากมิตร 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยดรุณี นิลแก้ว และคณะ 7) ความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของการจัดงานเฉลิมฉลอง ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 โดยพรเทพ นามกร และคณะ

ส่วนบทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง คือ 1) BRICS และ BRICS PLUS โอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทย โดยวิศรา เกษมศรี

กองบรรณาธิการขอขอบคุณเจ้าของทุกบทความ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์กลั่นกรองและปรับปรุงบทความให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเพื่อนำไปสู่มุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมต่อไป โอกาสนี้จึงขอเชิญชวนนักวิชาการ คณาจารย์นักวิจัย นิสิตนักศึกษา ทุกสถาบัน เสนอบทความเพื่อเข้ารับการพิจารณากลั่นกรองตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานให้หลากหลายยิ่งขึ้นไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ฝาเจริญ)

บรรณาธิการวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
จึงไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ก
บทบรรณาธิการ	ข
สารบัญ	ง
บทความวิจัย	
การสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเงินในบริบทการค้าและการท่องเที่ยว อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย : โกมินทร์ วังอ่อน, ชาญชัย ฤทธิร่วม, วรรณะ รัตนพงษ์ และ อารีย์ บินประทาน	1-14
พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ : พระมหาอวิรุทธิ์ โสภณสุธี (เดชคำตัน), ประเสริฐ ปอนถิ่น และ เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ	15-28
การจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งบ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร : ศราวุธ สุทธิเดช และ ภริดา ชัยรัตน์	29-43
คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสัจจวัตธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ : อลิศรา ชัยสงค์, นพดณ ปัญญาวิรัตน์ และ ประเสริฐ ปอนถิ่น	44-58
การพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี : ชัยภัทร เฟื่องเล็ง และ ประทีป มากมิตร	59-69
ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ : ดรุณี นิลแก้ว, นพดณ ปัญญาวิรัตน์ และ ธิติวุฒิ หมั่นมี	70-84
ความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 : พรเทพ นามกร, จักรชัย สือประเสริฐสิทธิ์, อุษณากร ทาวะรัมย์ และ ปตนาพรพรชัย แพทย์ชัยวงศ์	85-101

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิชาการ	
BRICS และ BRICS PLUS โอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทย : วริศรา เกษมศรี	102-113
ภาคผนวก	(1)
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	(2)
รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ	(8)
• รูปแบบการเขียนบทความวิจัย	(8)
• รูปแบบการเขียนบทความวิชาการ	(12)
• รูปแบบการเขียนบทความปริทรรศน์	(15)

การสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเขิน ในบริบทการค้าและการท่องเที่ยว อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย Cultural Reconstructions and Social Space of Akha and Tai-Kern in the Context of Trade and Tourism in Maesai District, Chiang Rai Province

โกมินทร์ วังอ่อน¹, ชาญชัย ฤทธิร่วม², วรรณะ รัตนพงษ์³ และ อารีย์ บินประathan⁴
Gomin Wang-on¹, Chanchai Ritirum², Wanna Rattanaphong³ and Aree Binprathan⁴

Received: 3 May 2023; Revised: 20 July 2023; Accepted: 22 July 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเขินในบริบทการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และสร้างข้อเสนอแนะต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาในชุมชนชาติพันธุ์อาข่าและไตเขิน ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยการศึกษาและสังเกตกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม จำนวน 20 กลุ่มวัฒนธรรม และการประชุมกลุ่มย่อยกับตัวแทนกลุ่มผู้นำชุมชนชาติพันธุ์ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จำนวน 10 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเขิน ใช้วัฒนธรรมเป็นสิ่งสร้างพื้นที่ทางสังคม ด้วยการผลิตวัฒนธรรมเพื่อสนองตอบกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการในท้องถิ่น ทั้งที่ดำเนินการเองและรัฐจัดขึ้น ได้แก่ การแสดงออกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีที่โดดเด่นในรอบปี การดนตรีและการละเล่น และการแสดงฟ้อนรำ การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเภทการแต่งกาย งานผลิตอาหารวัฒนธรรมและหัตถกรรมท้องถิ่นชาติพันธุ์ และการแสดงออกอย่างมีส่วนร่วมต่อแนวนโยบายและกิจกรรมท้องถิ่นของภาครัฐในการส่งเสริมความเป็นพหุสังคม ซึ่งการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในท้องถิ่นชาติพันธุ์ ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์ และการกำหนดเครื่องมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การกำหนดตัวชี้วัดระดับการพัฒนา การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว การกำหนดมาตรฐานสิ่งก่อสร้าง การพัฒนาคนท้องถิ่น และการตลาด เพื่อเป็นเชื่อมโยงพื้นที่ทางชาติ

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; Faculty of Social-Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

⁴ นักวิชาการอิสระ; Independent Scholar

Corresponding Author, E-mail: crurds@gmail.com

พันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

คำสำคัญ: สังคมวัฒนธรรม; กลุ่มชาติพันธุ์อาข่า; กลุ่มชาติพันธุ์ไตเขิน

Abstract

This study aimed to examine the establishment of social and cultural spaces within the Akha and Tai Khoen ethnic groups, specifically to border trade and tourism in Mae Sai District, Chiang Rai Province. Additionally, this research sought to provide recommendations to the local government on how to strengthen the economy and promote local ethnic tourism in alignment with the economic development, trade, and tourism in the border towns of Mae Sai District, Chiang Rai Province. This qualitative study focused on the Akha and Tai Khoen ethnic communities in Mae Sai District, utilizing participant observation of 20 cultural groups and conducting focus-group discussions with 10 representatives of both formal and informal ethnic community leaders. The collected data was then analyzed using the content analysis method.

The research findings indicated that the Akha and Tai Khoen ethnic groups utilize their cultural practices to establish a social environment. This is achieved by actively engaging in cultural expressions associated with annual traditions, music, recreational activities, performances, and the preservation of their clothing culture. Additionally, they contribute to the local economy and tourism through the production of cultural food and ethnic handicrafts. Furthermore, these communities actively participate in policy-making and local government initiatives that promote diversity. To enhance ethnic tourism and the local economy, stakeholders collaborate to establish cooperative networks, develop ethnic cultural tourism plans, and implement tools for tourism development. These tools include the establishment of development level indicators, tourism capacity assessment, adherence to building standards, local community development, and effective marketing strategies. Ultimately, these efforts aim to connect the ethnic backgrounds of the Akha and Tai Khoen groups with economic development, trade, and tourism in the border towns of Mae Sai District, Chiang Rai Province.

Keywords: Socio-culture; Akha ethnic; Tai Khoen ethnic

บทนำ

วัฒนธรรมเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าวิถีชีวิตที่ชุมชนและท้องถิ่นต่าง ๆ ได้พัฒนา และสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต โดยแสดงออกในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายทั้งในรูปแบบของวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะการแสดง เป็นต้น (พระโกศล มณีรัตน และพระมหาสุทนต์ ชยวฑฺฒโน, 2566) เท่าที่ผ่านมาการรื้อฟื้น อนุรักษ์ อารงรักษา และสืบทอดวัฒนธรรมจะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางสังคมที่คนในท้องถิ่น คนพื้นเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ และหน่วยงานด้านวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทในการปลุกจิตสำนึกและรณรงค์ให้สังคมและหน่วยงานของรัฐเห็นคล้อยตามและให้การสนับสนุน (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2563) โดยกระบวนการจัดการวัฒนธรรม ที่มีความแตกต่างและมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์พื้นที่ ชุมชน สังคม และประเภทของทรัพยากรวัฒนธรรม ที่สอดคล้องต่อปรัชญาความเชื่อตามความคิดหลักของชุมชนวัฒนธรรมนั้น (วาที ทรัพย์สิน, 2562) ในขณะที่การเคลื่อนไหวเพื่อรื้อฟื้นวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติพันธุ์ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรีนิยมใหม่ กลายเป็นผลผลิตของความทันสมัยที่ถูกปรับแต่งด้วยวาทกรรมเพื่อเอื้อยารักษาจารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม ทำให้มองวัฒนธรรมต่างไปจากกระแสหลัก และเห็นว่าวัฒนธรรม ไม่ได้แยกอยู่ตามลำพังหรือดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง แต่เป็นสิ่งประกอบสร้างขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ซับซ้อนระหว่างรัฐ คนท้องถิ่น องค์กรด้านพัฒนาและกลุ่มนายทุน (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2563)

กลุ่มชาติพันธุ์อาข่าซึ่งมีประชากรมากที่สุดในจังหวัดเชียงราย และความหลากหลายโดดเด่นทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไตเขิน ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้มีความสัมพันธ์ในกระแสของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำให้ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนไม่น้อย ถูกกระตุ้นให้เกิดการรื้อฟื้นและสืบทอดวัฒนธรรมในบริบทของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวในอำเภอแม่สายตามแผนแม่บทเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย ด้วยมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่เป็น “เมืองการค้าและการเงิน” ให้เป็นศูนย์กลางรวบรวมและกระจายสินค้า พื้นที่แสดงสินค้าท้องถิ่นและนานาชาติที่จะทำให้เกิดความคับคั่งด้วยกิจกรรมการค้าขายและการลงทุนจากนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ และมีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมรอง (สำนักงานจังหวัดเชียงราย, 2562)

ดังนั้น การแสดงออกเชิงพื้นที่ทางสังคม การนำเสนอภาพลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ภายใต้กระบวนการทางเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวท้องถิ่นนั้น มีวิธีการจัดการทางวัฒนธรรมอย่างไร ในกรอบของการรื้อฟื้น อารงและสืบทอด ที่มีความสัมพันธ์ภายในกลุ่มชาติพันธุ์ รัฐ และทุน และควรมีกระบวนการวิธีอย่างไรที่เป็นข้อเสนอต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนากระแสหลักในท้องถิ่นอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเขินในบริบทการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

2. เพื่อเสนอต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในท้องถิ่นชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาในชุมชนชาติพันธุ์อาข่า หมู่บ้านสันป่าสัก ตำบลโป่งผา และชุมชนชาติพันธุ์ไตจีนบ้านผาคำ (ผาแตก) ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษารูปแบบและวิธีการจัดการทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ที่สนองตอบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนและการส่งออกทางวัฒนธรรมสู่สาธารณะชน ซึ่งอยู่ในรูปของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะการแสดง เป็นต้น โดยการศึกษาและสังเกตกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม การรวบรวมเอกสารหลักฐานกิจกรรมที่ผ่านมา ซึ่งกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้จัดแสดงและนำเสนอวัฒนธรรม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยผ่านตัวแทนกลุ่มวัฒนธรรม โดยมีกลุ่มวัฒนธรรมที่ให้ข้อมูลรวมจำนวน 20 กลุ่มวัฒนธรรม และผู้นำชุมชนชาติพันธุ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มผู้นำชุมชนชาติพันธุ์ ทั้งที่เป็นทางการและผู้นำกลุ่มทางสังคมวัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ละ 5 คน รวมจำนวน 10 คน เพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชน การวิเคราะห์ความต้องการและความมุ่งหมายของชุมชนชาติพันธุ์ต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอนาคตต่อไป เพื่อเสนอต่อภาครัฐท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่อการปรับตัวและเชื่อมโยงในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอน คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจัดหมวดหมู่ และหาความสัมพันธ์ในโครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความครบถ้วนของข้อมูลแบบสามเส้า ทั้งจากการสังเกต การร่วมกิจกรรม การให้ข้อมูลจากหลายตัวอย่าง จนเชื่อถือได้ว่าข้อมูลนั้นมีความถูกต้องแล้วจึงยุติการตรวจสอบ ทำการสรุปชั่วคราวและลดทอนข้อมูลบางประเด็นที่ให้ข้อสรุปไม่สอดคล้อง หลังจากนั้นสร้างบทสรุปผลการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยให้ข้อสรุปสำคัญต่อการสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตจีน รวมทั้งข้อเสนอต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนากระแสหลักในท้องถิ่นอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ดังนี้

1. การสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเชินในบริบทการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กลุ่มชาติพันธุ์อาข่าในกระแสของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำให้ชุมชนจำนวนไม่น้อยในจังหวัดเชียงราย ได้ยกระดับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และมีนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่คอยแวะเวียนไปสัมผัสวัฒนธรรมชาติพันธุ์อาข่าที่สร้างงานท่องเที่ยวและรายได้ในท้องถิ่น และกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า หมู่บ้านสันป่าสัก ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย อีกหนึ่งชุมชนที่ได้แสดงออกเชิงพื้นที่ทางสังคม อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ รวมทั้งในมิติการเมืองชาติพันธุ์ภายใต้กรอบของกระบวนการทางเศรษฐกิจกับการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และความเป็นเมืองชายแดนพื้นที่แห่งความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การสร้างภาพเชิงสัญลักษณ์ ตัวตนในความสัมพันธ์กับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ และรัฐอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1 การแสดงออกผ่านกิจกรรมตามประเพณีดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า ได้แก่ ประเพณีการไล่ชิงช้า ประเพณีไข่แดง ประเพณีกินข้าวใหม่ กิจกรรมการละเล่นลูกข่าง การเต้นรำเครื่องดนตรีประเภทตีและเป่า มีการฟื้นฟูประเพณีบางอย่างซึ่งได้ถูกละทิ้งหรือลดทอนความสำคัญไปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง โดยการสืบทอดจากผู้สูงอายุ ผู้รู้ทางประเพณีวัฒนธรรมรวบรวมและประดิษฐ์สร้างให้เกิดขึ้นในวิถีใหม่ที่สอดคล้องกับแนวคิดความเชื่อดั้งเดิมและแนวทางของศาสนาคริสต์อย่างลงตัว ซึ่งทำให้กลายเป็นอัตลักษณ์และตัวตนใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าในอำเภอแม่สาย การปลูกฝังหล่อหลอมอย่างแนบแน่นโดยเฉพาะในกลุ่มวัยกลางคน วัยรุ่น กลุ่มใหม่ ดังกล่าว ประเพณีรื้อฟื้นที่สำคัญในรอบปี ยังคงโครงสร้างหลัก ส่วนความสำคัญและความหมายเพื่อการดำรงชีพและเป็นประเพณีปฏิบัติในชุมชน ได้แก่ 1) ประเพณีไข่แดงเป็นประเพณีการส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ คือ การนำไข่ที่ย้อมเปลือกสีแดงมาใช้ประกอบพิธีและการเล่นชนไข่ 2) ประเพณีไล่ชิงช้า ที่ให้ความสำคัญกับผู้หญิงเป็นกรณีพิเศษในเทศกาลนี้เพื่อยกระดับชั้นวัยสาว พร้อมทั้งขึ้นไล่ชิงช้า และร้องเพลงทั้งลักษณะเดี่ยวและคู่ 3) ประเพณีกินข้าวใหม่ คือ การเก็บเชื้อข้าวพันธุ์ใหม่ และการกินข้าวใหม่ที่สืบทอดในวัฒนธรรมเกษตรกรรมที่สูง และ 4) ประเพณีปีใหม่มูลูกข่าง ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงฤดูกาลทำมาหากินเข้าสู่ฤดูแห่งการพักผ่อน ถือเป็นประเพณีของผู้ชาย การละเล่นแข่งตีลูกข่าง และฉลองการเปลี่ยนแปลงวัยที่มีอายุมากขึ้น

1.2 วัฒนธรรมการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ มีการสืบทอด ใน 3 กลุ่มวัฒนธรรมอาข่า ได้แก่ กลุ่มอุโลอาข่า กลุ่มลอม้ออาข่า และกลุ่มผะหม้ออาข่า ซึ่งวัฒนธรรมการแต่งกายเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความแตกต่างภายในกลุ่มโดยเฉพาะการแต่งกายของกลุ่มผู้หญิงอาข่า

1.3 ดนตรีและการละเล่นในชีวิตและตามประเพณี ยังคงมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูไว้ เพราะเป็นกิจกรรมรื่นเริงตามประเพณีในลานวัฒนธรรมที่สร้างสัมพันธ์ของคนในชุมชน คือ 1) เครื่องดนตรีอาข่า ได้แก่ จิ้งหน่อง ซึง กลอง ช้อง ฉิ่ง กระทุ้งไม้ไผ่ แคน และขลุ่ย 2) การเต้นรำเป็นการละเล่นในช่วงที่มีพิธีกรรมที่ลานหมู่บ้านหรือสถานที่ประกอบพิธีกรรม การเต้นเป็นวงกลม

ตามจังหวะตามเสียงกลอง การร้องประสานเสียง การเต้นรำต้อนรับและสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่ม และกลุ่มคนต่างวัฒนธรรม

1.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงออกทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น อาทิ เทศบาลอำเภอแม่สาย สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอ และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลโป่งงาม ซึ่งผลิตงานกิจกรรมท้องถิ่นทุก ๆ ปี เช่น งานมหัศจรรย์ 10 ชาติพันธุ์แม่สาย งานมหกรรมเชียงรายดอกไม้งาม กิจกรรมดังกล่าวเป็นการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ในบริบทของการท่องเที่ยว ที่แสดงออกถึงความเป็นพหุสังคมวัฒนธรรม และกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น โดยมีรูปแบบของกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ เช่น การจำลองพื้นที่ทางวัฒนธรรมอาข่า ซึ่งประกอบด้วยบ้านจำลอง ที่มีองค์ประกอบภายในแสดงถึงวิถีการดำรงชีพ ภาษา และการแต่งกายชาติพันธุ์ ข้อมูลประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ เครื่องครัวเรือน เครื่องมือทางการเกษตร และปศุสัตว์ กิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีดนตรีและการละเล่นพื้นบ้าน ลานแสดงโล่ชิงช้า ที่สื่อความหมายการแสดงออกทางสุนทรียะแห่งวัฒนธรรม

1.5 การแสดงออกต่อแนวนโยบายของภาครัฐในท้องถิ่น ทั้งที่กำหนดให้และเป็นความสมัครใจต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ การตั้งกลุ่มร่วอาข่า การฝึกอบรมราษฎรอาสาป้องกันยาเสพติด หลักสูตรการฝึกทบทวนหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง การจัดทำบัญชีครัวเรือนและกิจกรรมตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นในแต่ละปี และรวมถึงการแสดงตัวตนในการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมถวายพระพรชัยมงคลในกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ที่ภาครัฐท้องถิ่นจัดขึ้น รวมถึงการร่วมลงนามถวายความอาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ผ่านมา

“โตเงิน” กลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จากกระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยขับเคลื่อนให้ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ จะต้องมีการผลิตวัฒนธรรมเพื่อสนองตอบกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ภาครัฐท้องถิ่นมีความต้องการจัดขึ้น เป็นกิจกรรมประจำปี โดยการส่งเสริมการผลิตวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การรวมกลุ่มวัฒนธรรมช่างฟ้อน งานผลิตอาหารและหัตถกรรมท้องถิ่น กิจกรรมสัมพันธ์ดนตรีและการละเล่นทางชาติพันธุ์ ทำให้กลุ่มวัฒนธรรมในชุมชนเกิดการรวมกลุ่มและเริ่มรู้จักใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาติพันธุ์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น จึงทำให้ชุมชนโตเงินบ้านผาคำ (ผาแตก) ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้จัดวางรูปแบบกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรม สำหรับการแสดงออกต่อสังคมภายนอกอย่างเป็นระบบมากขึ้น การได้รับโอกาสเป็นตัวแทนหนึ่งชาติพันธุ์ในอำเภอแม่สาย ในกิจกรรมการแสดงออกทางชาติพันธุ์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชียงราย หลาย ๆ ครั้ง ในห้วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ งานมหัศจรรย์ 10 ชาติพันธุ์อำเภอแม่สาย งานเชียงรายดอกไม้งาม งานประเพณีประจำปีในท้องถิ่นแม่สาย และการมีส่วนร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นเพื่อสร้างสังคมชาติพันธุ์ที่กลมเกลียวยิ่งขึ้น

ดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ไทเขินนั้น ได้พยายามแสดงออกทางสังคม วัฒนธรรมตนที่จะเชื่อมโยงกับกิจกรรมหลัก ๆ ของสังคมท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการยอมรับจากกลุ่มคน สังคมใหญ่ และหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น ถึงความเป็นกลุ่มชนชาติพันธุ์หนึ่งที่เป็นพลเมืองและ ประชากรในประเทศไทย ซึ่งได้รับการตอบรับและเห็นความพยายามถ่ายทอดต้นแบบทางวัฒนธรรม ที่เป็นแกนหลักที่น่าจะนำความเจริญเข้ามาสู่ชุมชนพื้นถิ่นของตนกับการเชื่อมโยงกับการพัฒนา เศรษฐกิจ การท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดรายได้แก่คนในชุมชน โดยมีวิธีการจัดการวัฒนธรรม ดังนี้

1) การผลิตวัฒนธรรมอาหารชาติพันธุ์ไทเขิน เป็นแนวคิดของการจัดวางและนำเสนอ วัฒนธรรมการประกอบอาหารและการบริโภคแบบสำหรับในวัฒนธรรมประจำครัวเรือนและมีอยู่ใน ชุมชน สำหรับแขกผู้มาเยือนได้รับประทาน ชิมรส เรียนรู้วิธีการประกอบอาหาร เช่น ข้าวซอยน้อย ข้าวซอยตัดอาหารประจำถิ่นที่นิยมบริโภคในครัวเรือน แกงผักแว่น ใส่อั่ว (ใส่อ่องพริก) พริกข่า รับประทานกับข้าวเหนียว และข้าวควบขนมทานเล่น

อาหาร เป็นวัฒนธรรมต้อนรับสำหรับแขกผู้มาเยือน สื่อสารถึงวัฒนธรรมการบริโภค เพื่อการยังชีพ และยังมีความพร้อมจัดการแสดงทางวัฒนธรรมชุดต่าง ๆ อันเป็นการริเริ่มสู่การผลิต กิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนที่สามารถสร้างรายได้

2) ดนตรีและการละเล่นชาติพันธุ์ไทเขิน มีชุดการแสดงทางวัฒนธรรมหลากหลายชุด ได้แก่ การฟ้อนรำนกกิ้งก่าและกบ และการฟ้อนโต เชื่อว่าเป็นสัตว์ป่าหิมพานต์จำพวกหนึ่งที่ กล่าวถึงในศาสนาพุทธที่มีลักษณะครึ่งคน ครึ่งสัตว์ ได้รำฟ้อนเป็นพุทธบูชาเพื่อรับเสด็จสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครั้งที่พระองค์เสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากไปโปรดพระมารดา อยู่เป็นเวลานาน 3 เดือน

การฟ้อนมองเซิง ในภาษาไทเขิน แปลว่า “ซ้องชุด” เวลาในงานบุญมีฉลองสมโภช และ ขบวนแห่ต่าง ๆ จะใช้มองเซิงตีให้เสียงดังก้องกังวาน เชื่อว่าถึงดังถึงชั้นฟ้าสวรรค์วิมานของเทวบุตร เทวดา เมื่อนั้นจะได้รับศีลและพรจากเทวดาแก่ผู้มาในงานบุญนั้น ๆ อันเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของพี่น้องไทเขินที่ทำสืบทอดมา

การฟ้อนนางนาค เพื่อให้ความเคารพและบูชาองค์พญานาคเพื่อให้ปกป้องรักษาไม่ให้ เกิดภัยอันตรายแก่ชาวบ้านชาวเมือง ซึ่งเป็นศิลปะเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของพี่น้องไทเขิน ผนวกกับ ช่วงทำรำฟ้อนที่อ่อนช้อย และมีเพลงบรรเลงดนตรีที่ไพเราะเป็นแบบฉบับเฉพาะ และยังมีฟ้อนแปด นางพี่น้อง ในวัฒนธรรมของชาวไทเขิน เป็นนิมิตหมายแห่งการสะเดาะตามตานาน

ไวโอลิน เป็นเครื่องดนตรีประเภทสีที่มีอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ ไต-ไท ในรัฐฉาน ประเทศ พม่า หลาย ๆ พื้นที่ยังมีเครื่องดนตรีประเภทนี้อยู่ ชุมชนวัฒนธรรมไทเขินบ้านผาคำ จึงได้นำมาเป็น เครื่องดนตรีชิ้นหนึ่งที่ผลิตการแสดงทางวัฒนธรรม และมีการรำร้องเป็นทำนองเรื่องราวที่สนุกสนาน ประกอบการสืบทอดไวโอลินชนิดนี้

ดนตรีและการฟ้อนรำ เป็นศิลปะประจำถิ่นในชาติพันธุ์ไทเขินบ้านผาคำ ที่เกิดการจากร ือพื้นและสืบทอดอย่างมีความหมาย ทั้งในเชิงวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นและการผลิตซ้ำในกิจกรรม การท่องเที่ยวและบริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ เมื่อมีการจัดงานในท้องถิ่น

3) หัตถกรรมจากภูมิปัญญาชาติพันธุ์ไทเขิน การแกะครกด้วยไม้ และทำกะต๊ับข้าวจากผู้รู้ภูมิปัญญาชาติพันธุ์ ได้ผลิตออกมาในรูปแบบของสินค้าทางวัฒนธรรมเพื่อการจำหน่ายใช้สอยท้องถิ่นและเป็นโอกาสสนองต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นได้

4) การสืบสานและสืบทอดวัฒนธรรมไทเขิน ในหมู่บ้านผาคำ ได้แก่ วัฒนธรรมการสื่อสาร การแต่งกาย ศาสนาและพิธีกรรมในรอบปี วัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนาที่สืบทอดมาแต่เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศพม่าได้ถูกนำมาสถาปนาในรัฐดินแดนไทย ผสมกับภาวะผู้นำของพระสงฆ์ซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจ ความเชื่อ ความศรัทธาสามารถสร้างเสริมพลังทางสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เป็นอย่างดี อนึ่งความต้องการการประกอบสร้างพื้นที่ชุมชนและวัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว ระบบเศรษฐกิจและการค้าที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจกระแสหลักในอำเภอแม่สาย ยังคงเป็นความพยายามของการสร้างแรงจูงใจจากผู้นำทางด้านจิตวิญญาณและผู้นำในชุมชนทุกกลุ่มฝ่าย รวมทั้งกลุ่มคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเป็นจุดแข็งที่สำคัญของการสร้างพื้นที่ทางสังคม และการก้าวเข้าสู่กระแสเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวบริเวณชายแดนอำเภอแม่สายได้ต่อไป

2. ข้อเสนอต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในท้องถิ่นชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ความต้องการและความมุ่งหมายของกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มผู้นำทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์และผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มุ่งหวังให้ภาครัฐในท้องถิ่น และหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง เข้ามาจัดวางกิจกรรมทางสังคมผ่านวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม การละเล่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์ซึ่งจะเป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ การรื้อฟื้น การผลิตซ้ำและส่งออกวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น เกิดการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์กิจกรรม การสร้างกลุ่มกิจกรรม และการใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมที่สามารถสร้างรายได้ เมื่อทุนทางวัฒนธรรมสามารถแปรสภาพเป็นทางเศรษฐกิจได้ อีกทั้งยังเป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมในรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมในชุดความหมายใหม่ ที่ก้าวข้ามคุณค่าและความหมายในจิตสำนึกเดิมผ่านปฏิบัติการเพื่อช่วงชิงความหมายและการปรับตัวให้เข้ากับกิจกรรมกระแสหลักของระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น เพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ สังคมและกลุ่มชน

คณะผู้วิจัย จึงได้สังเคราะห์วิธีการ/มาตรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์โดยประยุกต์จากแนวคิดเชิงกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ นุชนารถ รัตนสูงค์ชัย (2554) ที่เริ่มต้นจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการกำหนดใช้และได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรทางสังคมวัฒนธรรมชาติพันธุ์เพื่อยกระดับสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ซึ่งสิ่งสำคัญคือเจ้าของวัฒนธรรมจะต้องเป็นผู้มีบทบาทสูงสุดในกระบวนการตัดสินใจ ทั้งนี้ ทรัพยากรอื่น เช่น วัสดุอุปกรณ์ เงินทุน บุคลากร ยังคงต้องได้รับการ

สนับสนุนจากภาครัฐในท้องถิ่น จึงได้จัดทำข้อเสนอ 3 วิธีการ/มาตรการ ต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในท้องถิ่นชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ดังนี้

2.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยการส่งเสริมให้ชุมชนชาติพันธุ์ในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งครอบคลุม 4 ประเด็นความร่วมมือ ดังนี้

1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรและกลุ่มคนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจกำหนดนโยบาย การวางแผน และการตลาด ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว นักการเมืองท้องถิ่น นักการศึกษา คนท้องถิ่น ธุรกิจเกี่ยวกับที่พัก ร้านอาหาร และจัดทำเที่ยว เป็นต้น รวมทั้งผู้บริหารหรือปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว

2) การระบุหน้าที่ บทบาท และขอบเขตการจัดการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงผลได้และเสียของคนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นหลัก

3) การตัดสินใจร่วมกันว่าจะใช้วัฒนธรรมประเภทใดของชุมชนเพื่อเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว และกำหนดลักษณะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ในทิศทางความยั่งยืนอย่างชัดเจน เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องอนุรักษ์หรือคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่น การเพิ่มพูนคุณค่าและประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยว การให้ความรู้และส่งเสริมชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วม เป็นต้น

4) การตัดสินใจและดำเนินงานร่วมกันในการวางแผน และกำหนดเครื่องมือในการพัฒนาทางวัฒนธรรม รวมทั้งแนวทางการติดตามและประเมินผล

2.2 การวางแผน โดยการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วางแผน ผู้ปฏิบัติการ หน่วยงานต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มในชุมชนมาประชุมหรือทำประชาพิจารณ์เพื่อแสดงความคิดเห็นและการยอมรับ รวมทั้งทำการตกลงและความเข้าใจร่วมกัน

2.3 การกำหนดเครื่องมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์ โดยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และความถนัดของชุมชน ซึ่งจะมีผลให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรประกอบด้วย 5 เครื่องมือ ได้แก่ การกำหนดตัวชี้วัดระดับการพัฒนา การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว การกำหนดมาตรฐานสิ่งก่อสร้าง การพัฒนาคนท้องถิ่น และการตลาด

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อสรุปของการวิจัยมีข้อค้นพบสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและไตเงิน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้แสดงออกทางสังคมวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยทรัพยากรทางวัฒนธรรมแต่ละชาติพันธุ์/ชุมชน ซึ่งเป็นการประกอบสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์นั้น ในบริบทการค้าและการท่องเที่ยวเมือง

ชายแดนอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ด้วยการฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมในรอบปี การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายที่มีความเฉพาะบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ รวมทั้งการผลิตวัฒนธรรมเพื่อสนองตอบกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมการฟ้อนรำ งานผลิตอาหารวัฒนธรรมและหัตถกรรมท้องถิ่น ดนตรีและการละเล่นตามประเพณีชาติพันธุ์ และการแสดงออกอย่างมีส่วนร่วมต่อแนวนโยบายและกิจกรรมท้องถิ่นที่ภาครัฐในท้องถิ่นจัดขึ้น ด้วยวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความเป็นพหุสังคม ซึ่งการใช้วัฒนธรรมให้เป็นสินค้าและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รัฐและทุนเป็นศูนย์กลางนั้น ความเป็นชาติพันธุ์ได้ถูกจัดวางกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมผ่านวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม การละเล่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังกล่าวจึงเป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Space) ของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เพิ่มมุมมองในการให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในบริบทของทุนนิยมยุคหลัง (Late Capitalism) (Ferguson, 1999) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ทั้งพื้นที่ ผู้คน และวัฒนธรรมได้จัดเป็นสิ่งสร้าง (Construct) ทางสังคมและประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ (ยศ สันตสมบัติ, 2551) อย่างไรก็ตามการจัดพื้นที่แบบรวมหมู่ที่มีการกำหนดความหมายของพื้นที่โดยรัฐ สังคม กลุ่มคน และเจ้าของทรัพย์สินที่รวมเอาสิ่งที่ถูกสร้างและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ มาไว้ด้วยกันก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างการผลิตสังคม และการสืบทอดทางสังคม ซึ่งเป็นมโนทัศน์การสร้างพื้นที่ (Lefebvre, 1991) และ Grunewald (2003, อ้างใน นฤพนธ์ คังวิเศษ, 2563) เช่นกันที่ชี้ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการรื้อฟื้นและสืบทอดวัฒนธรรมในบริบทการท่องเที่ยว คือ ภาพสะท้อนที่ทำให้เห็นพลวัตและความไม่หยุดนิ่งของวัฒนธรรม ตามกระบวนการทัศน์ประกอบสร้างทางสังคม

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ญัฐชา ลีปัญญาพร และปริญญา หร่นโพธิ์ (2564) การศึกษาทุนทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้ง ในมิติการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชนบ้านทุ่งสีหลง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม พบว่า ทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้งเป็นจุดแข็ง ทั้งที่อยู่ในรูปของ ภาษา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ดนตรี และพิธีกรรม ภูมิปัญญาดั้งเดิมและภูมิปัญญาสมัยใหม่ สามารถพัฒนาและต่อยอดเป็นสินค้าสร้างสรรค์นำไปสู่เศรษฐกิจชุมชน สามารถนำรายได้เข้าสู่ชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช และคณะ (2565) ศึกษาเรื่องการจัดการทุนทางสังคมเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยแนวทางการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยพบว่า 1) ชุมชนตำบลริมปิงมีทุนทางทรัพยากรที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่ทางภูมิปัญญา พื้นที่ทางพุทธสถานและความศรัทธา พื้นที่ทางการเกษตร พื้นที่ทางสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างและพื้นที่ทางการเรียนรู้ซึ่งล้วนแล้วแต่มีศักยภาพและสามารถเชื่อมโยงเป็นเส้นทาง กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และ 2) การจัดการทุนทางสังคมที่สามารถสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยการท่องเที่ยวทำได้โดยการสร้างการรับรู้ การเข้าถึง และรูปแบบการนำเสนอทุนทางสังคมให้แก่ชุมชนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสนใจและเข้ามาทำกิจกรรมต่าง ๆ และเกิดการ

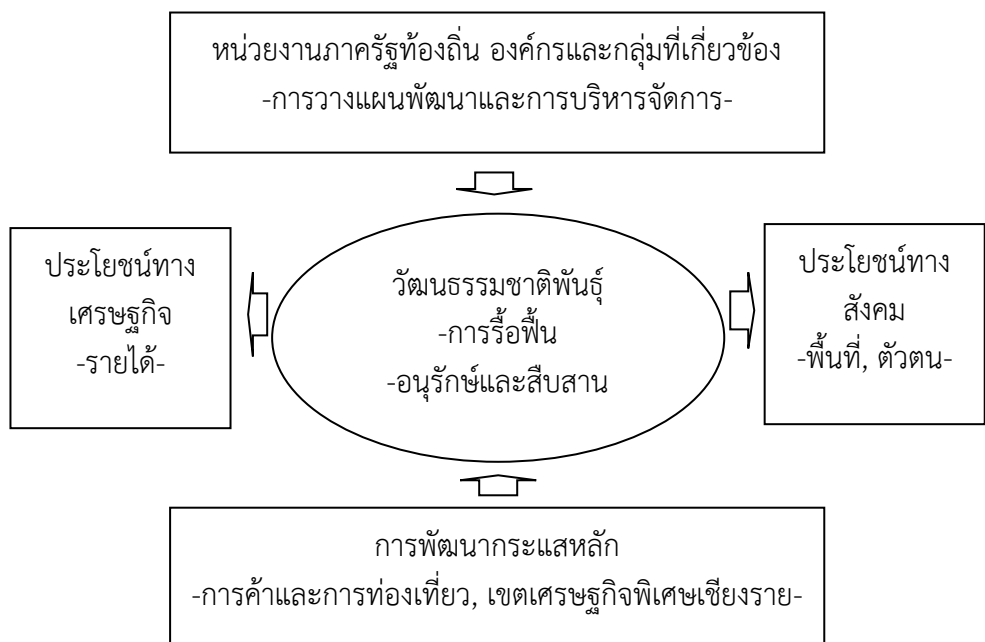
หมุนเวียนของเศรษฐกิจภายในชุมชนตามบทบาทของแต่ละภาคส่วน และผลการศึกษาของ จริยา โกเมนต์ และคณะ (2563) เรื่องนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนกับความเป็นปึกแผ่นของ ชุมชนท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนประเทศไทย ให้ข้อสรุปสนับสนุนได้ว่า ความเป็นปึกแผ่นของ ชุมชนท่องเที่ยว เกิดจากมิติการบูรณาการทางวัฒนธรรมมากที่สุด เพราะชุมชนยังคงยึดถือและ ปฏิบัติตามวิถีปฏิบัติของชุมชน ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกมากที่สุด คือ การตอบสนองของ สมาชิกต่อนโยบายท่องเที่ยวชุมชน

2. ข้อเสนอต่อภาครัฐท้องถิ่นสำหรับการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นชาติพันธุ์ คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการกำหนดใช้ และได้รับ ประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรทางสังคมวัฒนธรรมชาติพันธุ์เพื่อยกระดับสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมชาติพันธุ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเจ้าของวัฒนธรรมเป็นผู้มีบทบาทสูงสุดในกระบวนการ ตัดสินใจ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนทรัพยากรและส่งเสริมกิจกรรมจากภาครัฐในท้องถิ่น ด้วย 3 วิธีการเสริมแรงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนา กระแสหลักในท้องถิ่น อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างชุมชนชาติพันธุ์กับองค์กรและกลุ่มคนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 2) การจัดทำแผนพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์อย่างมีส่วนร่วม และ 3) การกำหนดเครื่องมือเพื่อพัฒนาการ ท่องเที่ยว ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับการศึกษาของนพพล อัครชาติ (2564) เรื่องการจัดทำ ข้อเสนอสำหรับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเชิงนโยบายและการจัดการเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งให้ข้อเสนอกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 7 ประการ ได้แก่ 1) การส่งเสริมวางแผนการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ 2) การประสานงานและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพบริการการท่องเที่ยว 3) การส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) การส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่าง สร้างสรรค์ 5) การส่งเสริมการวางมาตรการเพื่อป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย 6) การส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรท่องเที่ยวชุมชนที่มีศักยภาพร่วมกัน และ 7) การส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์และตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผู้ไท สอดคล้องกับ การศึกษาของ วราภรณ์ พูลสวัสดิ์, นงนุช ยั่งรอด และปิยนดา อิมดี (2565) การสร้างและพัฒนา เครือข่ายการท่องเที่ยว โดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งในจังหวัดนครปฐม ซึ่งพบว่า องค์กรประกอบในการสร้างเครือข่ายและแผนเชิงบูรณาการ ที่สำคัญได้แก่ ภาวะผู้นำ ความร่วมมือ ระหว่างสมาชิกและกลุ่มเครือข่าย การประสานงานและการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่าย และการ เชื่อมโยงกิจกรรมแบบบูรณาการ และข้อค้นพบที่สนับสนุนการพัฒนาองค์กรประกอบในการท่องเที่ยว ของ ธนาวิดี ปิ่นประชาพันธ์, ชมพูนุท ภาณุภาส และจุฑาธิปต์ จันทร์เอียด (2565) ศึกษาการ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาโว้ย ในพื้นที่ เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ควรพัฒนาทรัพยากรบุคคล ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค การจัด กิจกรรมที่นำเสนอวิถีชีวิตดั้งเดิม และการจัดกิจกรรมที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม และ ผลการวิจัยที่สนับสนุนของ ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร และคณะ (2564) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง ให้ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สำคัญนั้น ได้แก่ การยกระดับองค์กรชุมชน การประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ต การยกระดับโฮมสเตย์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปพร้อมกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมได้ภายใต้อัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนากระแสหลักของท้องถิ่นในบริบทการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนอำเภอแม่สาย ภายใต้แผนแม่บทเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย กลุ่มชาติพันธุ์เป็นส่วนหนึ่งในสังคมพหุนี้ ภาครัฐท้องถิ่นได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเข้าสู่กิจกรรมการค้าและการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ด้วยการรื้อฟื้น อนุรักษ์และสืบสาน เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ คือรายได้ และยังเป็นการก่อรูปของการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะสร้างตัวตน และพื้นที่ในสังคมด้วย อย่างไรก็ตาม กระบวนการพัฒนายังคงต้องดำเนินต่อไปให้เป็นรูปธรรม ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในรูปของเครือข่าย การวางแผนพัฒนา และการบริหารจัดการที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างยั่งยืนต่อไป ดังภาพ 1

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่ของการสร้างพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมชาติพันธุ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ทำให้พบถึงกระบวนการจัดการวัฒนธรรมของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่แสดงออกด้วยความพยายามและความมุ่งมั่น ด้วยกำลังและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

เพื่อขับเคลื่อนสู่กิจกรรมการค้าและการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ด้วยหวังผลของรายได้ พื้นที่และตัวตนในพหุสังคม อย่างไร โดยลำพังชุมชนชาติพันธุ์ยังมีอาจขยับไปสู่ความสำเร็จได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาชุมชน และสำนักงานวัฒนธรรม เป็นต้น ทั้งด้านทรัพยากรและองค์ความรู้ เพื่อการผลิตท่องเที่ยวและบริการ การผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเพิ่มทุน การวางแผนงานโครงการช่วยเหลือให้เกิดชุมชนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์ที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น และเชื่อมโยงพื้นที่การท่องเที่ยวให้เข้าสู่การท่องเที่ยวกระแสหลัก และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาติพันธุ์ในอำเภอแม่สาย เพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกันของทุกกลุ่มองค์กรสัมพันธ์ดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช, บุญทววรรณ วิงวอน, อัจฉรา เมฆสุวรรณ และเนตรดาว โทธีรัตน์. (2565). การจัดการทุนทางสังคมเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยแนวทางการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 5(3), 30-46.
- จริยา โกเมนต์, เฉลิมชัย ปัญญาดี, บงกชมาศ เอกเอี่ยม และสุริยจรัส เตชะตันมินสกุล. (2563). นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนกับความเปราะบางของชุมชนท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนประเทศไทย. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 8(2), 608-620.
- ณัฐชา ลีปัญญาพร และปริญญญา หรุ่นโพธิ์. (2564). การศึกษาทุนทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้ง ในมิติการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน บ้านทุ่งสีหลง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 13(2), 176-195.
- ธนาวดี ปิ่นประจักษ์, ชมพูนุท ภาณุภาส และจุฑาธิปต์ จันท์เอียด. (2565). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อุราลวอย ในพื้นที่เกาะล้านตา จังหวัดกระบี่. วารสารศิลปการจัดการ, 6(3), 1348-1368.
- นพพล อัคราด. (2564). ข้อเสนอสำหรับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเชิงนโยบายและการจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 47(2), 85-100.
- นฤพนธ์ ตัวงวิเศษ. (2563). ทบทวนแนวคิดทฤษฎีการรื้อฟื้นวัฒนธรรมท้องถิ่น. วารสารมานุษยวิทยา, 3(1), 38-68.
- นุชนารถ รัตนวงศ์ชัย. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. วารสารมนุษยศาสตร์, 18(1), 31-50.
- พระโกศล มณีรัตน และพระมหาสุดีใจ ชยวุฒโฒ. (2566). การเสริมสร้างศักยภาพวัฒนธรรมชุมชนวิถีพุทธตามแนวชายแดนจังหวัดเลย. วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ, 6(3), 27-42.

- ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร, วรรณดี สุทธินรากร, ทรงธรรม ปานสกุณ และดนัย ฉลาดคิด. (2564). การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 22(2), 83-95.
- ยศ สันตสมบัติ. (2551). คนพลัดถิ่น แรงงานอพยพกับการก้าวข้ามพรมแดนรัฐชาติ ในอำนาจ พื้นที่ และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์: การเมืองวัฒนธรรมของรัฐชาติในสังคมไทย เล่ม 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- วรากรณ์ พูลสวัสดิ์, นงนุช ยังรอด และปิยนารถ อิมดี. (2565). การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว โดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งในจังหวัดนครปฐม. วารสาร มจร บาลีศึกษา พุทธโฆสปริทรรศน์, 8(2), 108-118.
- วาที ทรัพย์สิน. (2562). การวางแผนการจัดการวัฒนธรรมชุมชน. วารสารวิชาการสังคมมนุษย์, 9(2), 118-133.
- สำนักงานจังหวัดเชียงราย. (2562). รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย วันที่ 11 กันยายน 2562. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566. เข้าถึงได้จาก https://www.maesai.go.th/athf/km_fdownload/1568182493.pdf
- Ferguson, J. (1999). *Expectation of Modernity: Myths and Meanings of Urban Life on the Zambian Copper-belt*. Berkeley: University of California Press.
- Gruenwald, R. de A. (2003). *Tourism and Ethnicity*. Horizontes Antropologicos, 9(20), 141-159.
- Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*. Oxford: Blackwell.

พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
Buddhist Integration to for Promoting Public Policy
Management in Education, Religion and Culture of Choeng Doi
Subdistrict Municipality in Doi Saket District, Chiang Mai Province

พระมหาอวิรุทธิ์ โสภณสุธี (เดชคำตัน)¹, ประเสริฐ ปอนถิ่น² และ เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ³
Phramaha Awirut Sophanasuthee (Dechkhamtan)¹, Prasert Pontin² and
Kiattisak Suklueang³

Received: 11 March 2023; Revised: 19 April 2023; Accepted: 24 April 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับแนวการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักพุทธบูรณาการ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) เพื่อศึกษาแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 380 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับแนวการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ส่วนระดับความคิดเห็นของประชาชนตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ มีความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง พบว่าประชาชนในพื้นที่ไม่ทราบนโยบาย รวมถึง

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, E-mail: awiruts@hotmail.com

ประชาชนไม่มีความสนใจนโยบายด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และควรมีการประชุมกลุ่ม
 แขนง และหาเครือข่ายในการจัดทำแผนสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงสร้าง
 จิตสำนึกและพลังจากประชาชนให้มีบทบาท ด้านการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ

คำสำคัญ: การส่งเสริมการจัดการ; พุทธบูรณาการ; นโยบายสาธารณะ

Abstract

This research article aims to 1) examine the public opinion in Choeng Doi Subdistrict Municipality, Doi Saket District. 2) seeks to compare people's opinions on the promotion of public policy management in education, religion, and culture. Furthermore, 3) explores The Integrated Buddhist Approach to Promote Public Policy Management in Education, Religion, and Culture as an integrated research method that combines quantitative and qualitative research. The sample group consisted of 380 eligible voters aged 18 years and above, and data was collected through a questionnaire. The collected data was analyzed using statistical measures such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. In addition to quantitative research, qualitative research was conducted through in-depth interviews with a group of key informants, accompanied by 10 photographs per person. The qualitative data was analyzed using content analysis techniques.

The study's findings indicated that the opinion level of individuals residing in Choeng Doi Subdistrict Municipality, Doi Saket District, Chiang Mai Province, regarding the promotion of public policy management is generally favourable. Additionally, the overall level of public opinion concerning Integrated Buddhism in promoting public policy management, as per Buddhist Integration (Sankhahavatthu 4), was also positive. Furthermore, when examining public opinions based on personal factors such as gender, age, education level, status, and income, it was observed that these factors had a statistically significant impact on the opinions at a .01 level. Moreover, the study identified several issues, obstacles, and recommendations. It was noted that individuals in the area lacked awareness of the policy and displayed a lack of interest in education, religion, and cultural policies. To address these challenges, it is suggested to organize group meetings, appoint leaders, and establish networks to develop incentive plans for the local population. This approach aims to enhance awareness and empower individuals to actively participate in the implementation of policies and plans.

Keywords: Management promotion; Buddhist integration; Public policy

บทนำ

สำหรับทิศทางการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ปรากฏอยู่ใน 2 หมวดสำคัญ ได้แก่ หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ และหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็นดังนี้ ประการที่ 1 การขยายอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้มีบทบาทที่ชัดเจน และกว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงระบบการทำงานของภาครัฐว่าจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ พร้อมกับพัฒนาระบบ การทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และให้รัฐมุ่งเน้นการทำงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้งนี้ในรายละเอียดยังมีการกำหนดเพิ่มเติมว่า รัฐจะต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเพื่อให้แนวนโยบายแห่งรัฐบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (วุฒิสภา ต้นไชย, 2552) ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ใกล้ชิดของประชาชนที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีส่วนร่วมได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งยังเป็นบทเรียนรู้แก่ประชาชนที่จะเข้าถึงการเมืองการปกครองในระดับชาติต่อไป หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การปกครองระดับชาติจะก้าวหน้ามีคุณภาพ เช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับฐานคุณภาพของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่หนุนส่งขึ้นมา ฐานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มั่นคง ย่อมค้ำจุนหนุนเนื่องให้การเมืองระดับชาติมีความเข้มแข็ง ก้าวหน้า และยั่งยืน สามารถนำพาประชาชนและประเทศชาติให้มีความมั่นใจ ฝากุญ และมั่นคงได้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยปัญหาด้านนโยบายและแผนการบริหารด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายและแผน 2) การนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ 3) การควบคุมและการตรวจสอบ 4) การประเมินผล (สนิท จรอนันต์, 2543) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่มีทั้งหมดจำนวน 112 แห่ง มีประชากรทั้งหมดราว 1.76 ล้านคน มากเป็นอันดับ 5 ของประเทศ ส่วนอำเภอดอยสะเก็ด เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 14 แห่ง มีประชากรทั้งหมด 73,220 คน ในขณะที่หน่วยงานจากภาครัฐยังคงไม่สามารถดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (เทศบาลตำบลเชิงดอย, 2564) การนำเอาหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผ่านมากลับมีปัญหาคือพื้นฐานที่จะนำมาซึ่งปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การขาดข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเอาหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการกำหนดนโยบายสาธารณะของท้องถิ่นทั้งฝ่ายภาคประชาชนและภาครัฐ โดยที่ประชาชนพยายามเรียกร้อง การนำเอาหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม ขณะที่ภาครัฐมักจะอ้างความชอบธรรมของการใช้อำนาจในการปกครองและใช้แผนพัฒนาตามกระบวนการตามที่ภาครัฐกำหนด และทางรัฐเองก็มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและนโยบายบ่อยครั้ง ในมิติที่ตรงกันข้ามกับภาคประชาชนทำให้นโยบายสาธารณะ ซึ่งภาครัฐโดยรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้น เกือบทั้งหมดมีผลกระทบต่อประชาชนก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลและประชาชนมาโดยตลอด โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบและผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย 1) ปัญหาการกำหนดนโยบายและแผน 2) ปัญหาการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ 3) ปัญหาการควบคุมและการตรวจสอบ 4) ปัญหาการประเมินผล (ชนิษฐา หอมตะโก, 2562)

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าจากปัญหาทั้งหมด ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือเป็นการปกครองตนเองโดยประชาชน เพื่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยผู้วิจัยได้นำเอาหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และสามารถส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีความเหมาะสม ครอบคลุม เป็นธรรม และเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันนำมาซึ่งความสุขและความสามัคคีของชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร สำหรับการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากกลุ่มประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวน 11 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,396 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่าง

แบบง่าย (Sample Random Sampling) ใช้สูตรการหากลุ่มตัวอย่าง = จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง x ประชากรที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป/ประชากรทั้งหมด โดยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane (1973) โดยมีวิธีการคำนวณสูตร ดังนี้

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

$$n = \frac{N P}{1+N(e)P^2P}$$

แทนค่าสูตร $n = \frac{(7,396)}{1+7,396(0.05)P^2}$

กลุ่มตัวอย่างจำนวน $n = 379.47$ หรือ ~ 380 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยมีเนื้อหา ดังนี้ คือ 1. ด้านการกำหนดนโยบายและแผน 2. ด้านการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ 3. ด้านควบคุมและการตรวจสอบ 4. ด้านการประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึกในวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.829

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลเชิงดอย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการ

นโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 10 รูป/คน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนเทศบาลตำบลเชิงดอย ได้แก่ นายกเทศมนตรี หรือรองนายกเทศมนตรี หรือผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งนี้ 1 คน ประธานสภาเทศบาล 1 คน ปลัดเทศบาล หรือรองปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 1 คน 2) ตัวแทนชุมชนฝ่ายพระสงฆ์ ได้แก่ เจ้าอาวาส 1 รูป ฝ่ายผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน 1 คน ฝ่ายประชาชน ได้แก่ ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล 1 คน 3) สถานศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน 4) นักวิชาการ ได้แก่ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 1 รูป นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์ข้อมูลตาม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสามารถสรุปภาพรวมตามตารางดังนี้

ระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการจัดการนโยบาย สาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	การกำหนดนโยบายและแผน	4.09	0.580	ดี
2	การนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ	4.08	0.526	ดี
3	ควบคุมและการตรวจสอบ	4.06	0.549	ดี
4	การประเมินผล	4.04	0.577	ดี
ภาพรวม		4.07	0.494	ดี

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
เกี่ยวกับการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ส่วนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) ที่ใช้เป็นหลักพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี สามารถสรุปตามตารางดังนี้

หลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) ที่ใช้เป็นหลักพุทธบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	ทาน การให้และการสงเคราะห์	4.07	0.581	ดี
2	ปิยวาจา พูดด้วยวาจาสุภาพ	4.13	0.559	ดี
3	อรรถจริยา ประพฤติประโยชน์	4.09	0.558	ดี

หลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) ที่ใช้เป็นหลักพุทธบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
4	สมานัตตตา ให้ความเสมอภาค	4.10	0.610	ดี
ภาพรวม		4.10	0.518	ดี

ตารางที่ 2 หลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) ที่ใช้เป็นหลักพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ สรุปโดยภาพรวมการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัยดังตารางดังต่อไปนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	พุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ	t-test	0.05	✓	-
2.	อายุ	พุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ	F-test	0.05	✓	-
3.	ระดับการศึกษา	พุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ	F-test	0.05	✓	-
4.	สถานภาพ	พุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ	F-test	0.05	✓	-
5.	รายได้	พุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ	F-test	0.05	✓	-

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4)

สำหรับหลักสังคหวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์กับพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังคหวัตถุ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ความคิดเห็นของประชาชนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดนโยบาย และแผน พบว่า ประชาชนในพื้นที่ไม่ทราบนโยบาย รวมถึงประชาชนไม่มีความสนใจนโยบายด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และทางเทศบาลส่งข่าวสารให้ประชาชนไม่ทั่วถึง ส่วนสำหรับ แนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะ ควรมีการประชุมกลุ่ม แกนนำ หรือการสร้างเครือข่ายในการ จัดทำแผนสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงสร้างจิตสำนึกและพลังจากประชาชนให้มี บทบาท ส่วนด้านการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ พบว่ากิจกรรมในแผนปฏิบัติไม่น่าสนใจ และประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย นอกจากนั้นแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะ ควรมีแผนการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติทั้งปีให้ชัดเจน และเพื่อให้สอดคล้องแผนปฏิบัติ ควรมี การจัดการประชุมและปรับปรุงแผนเป็นระยะ ๆ เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ในปีถัดไป ด้านควบคุมและ การตรวจสอบ พบว่า ควรมีผู้ตรวจสอบทั้งทางภาครัฐและภาคประชาชนร่วมกัน ส่วนแนวทางการ จัดการนโยบายสาธารณะ ผู้ตรวจสอบควรได้รับการเลือกจากภาครัฐและภาคประชาชน รวมถึงไม่มี การตรวจสอบที่ครบถ้วน และด้านการประเมินผล พบว่า วิธีการประเมินผลไม่ครอบคลุมกิจกรรม และไม่มีการประเมินผลสม่ำเสมอ ส่วนแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะ ควรมีการจัดการ ออกแบบการประเมินผลให้ครอบคลุมกับกิจกรรม และ ควรออกสำรวจประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องพุทธรูปธรรมการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้าน การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภออดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามกรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

1. ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอ อดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับแนวการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดี เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายด้านดังนี้ การกำหนดนโยบายและแผน การนำนโยบาย และแผนไปปฏิบัติ ควบคุมและการตรวจสอบ การประเมินผล ส่วนระดับความคิดเห็นของประชาชน ตามหลักพุทธรูปธรรมการ (สังคหวัตถุ 4) ที่ใช้เป็นหลักพุทธรูปธรรมการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบาย สาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกรายละเอียด เป็นรายด้านดังนี้ ทาน การให้ หรือการสงเคราะห์ ปิยวาจา พูดด้วยวาจาสุภาพ อัตถจริยา ประพฤติ ประโยชน์ และสมานัตตตา ให้ความเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา หอมตะโก (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพ จังหวัดภาคใต้ ตอนบน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลดา อินฉัตร (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของ พื้นที่ภาคอีสานตอน ได้ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ ภาคอีสานตอนใต้ พบว่า ภาครัฐควรดำเนินการสนับสนุนปัจจัยด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้าน

กระบวนการบริหาร ด้านตัวแบบการมีส่วนร่วม ด้านสังคม และด้านการศึกษา ให้กับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจต่อการบริหารนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระพิศิษฐ์ ฐานุตโร (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

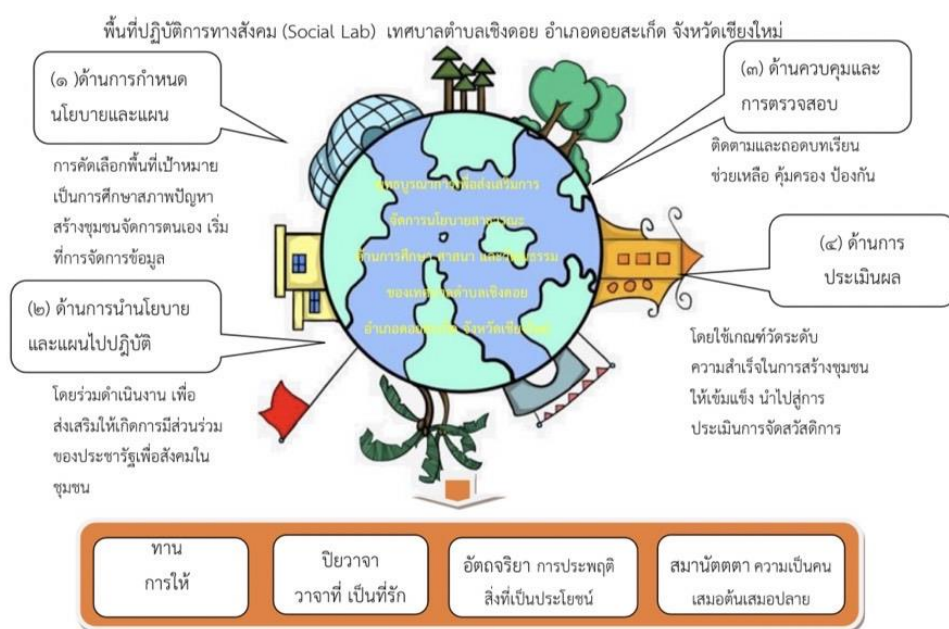
2. ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพุทธบูรณาการ ส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ มีความคิดเห็นพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติมา อินทร์ตา (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ เงินเดือนแตกต่างกันการรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมแตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีเพศ แตกต่างกันทำให้การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินิจ ฝาเจริญ, เชษฐ ใจเพชร และภาวิดา รังษี (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี วีรศิลป์ (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยและที่อาศัยต่างกันมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดนโยบายและแผน พบว่าประชาชนในพื้นที่ไม่ทราบนโยบาย รวมถึงประชาชนไม่มีความสนใจนโยบายด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และเทศบาลส่งข่าวสารให้ประชาชนไม่ทั่วถึง ส่วนแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะ ควรมีการประชุมกลุ่ม แกนนำ และสร้างเครือข่ายในการจัดทำแผนสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงสร้างจิตสำนึกและพลังจากประชาชนให้มีบทบาทด้านการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนิกร ดอนแก้ว (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้นโยบายสาธารณะของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ของบุคลากร

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติคือ ด้านเงื่อนไขทางการเมือง และด้านเงื่อนไขของสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ควรนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติคือ ด้านเงื่อนไขทางการเมือง หน่วยงานควรจัดทำแผนงบประมาณ ตามนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติให้มีความชัดเจน จัดทำงบประมาณไว้สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายที่เร่งด่วน และการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมในการได้รับบริการจากภาครัฐ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย มีกระบวนการดำเนินงานพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม (Social Lab) ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบาย และแผน คณะทำงานรวบรวมแนวคิด กำหนดประเด็นการปฏิรูป เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการ รวบรวม ค้นหา คัดเลือก (Mapping) ผู้เข้าร่วมกระบวนการ โดยมีเงื่อนไขปัจจัยความสำเร็จ 2) ด้าน การนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ ผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน ภายนอกองค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกันโดยมีคุณสมบัติผู้เข้าร่วมกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการคือ

Insightful (รู้จริงในประเด็นปฏิรูป), Influential (มีบทบาทสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้) & Interest (Commitment to Drive Change) (มีความปรารถนาที่จะสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลง) 3) ด้านควบคุมและการตรวจสอบมีการทำ Pre-Soical Lab (Convening & Engaging) กระบวนการเชิญ เตรียมความพร้อมและสร้างการมีส่วนร่วมให้กับกลุ่มผู้เข้าร่วม เป้าหมาย 4) การประเมินผล โดยทำ Post-Social Lab คือกระบวนการติดตาม สนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการได้มีโอกาสทดลอง นำแนวคิดต้นแบบ (Prototype) ที่ได้ร่วมกันคิด ออกแบบวางแผนไว้ ไปสู่การทดลองปฏิบัติจริง (Prototype Testing)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายและแผน การนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ ควบคุมและการตรวจสอบ การประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกข้อ ส่วนความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) ที่ใช้เป็นหลักพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกข้อ สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ มีความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ดี กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังคหวัตถุ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ความคิดเห็นของประชาชนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และส่วนปัญหา อุปสรรค พร้อมทั้งแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดนโยบายและแผน พบว่าประชาชนในพื้นที่ไม่ทราบนโยบาย รวมถึงประชาชนไม่มีความสนใจนโยบายด้านการศึกษาศาสนา วัฒนธรรม ส่วนแนวทางการจัดการนโยบายสาธารณะ ควรมีการประชุมกลุ่ม แยกนำ และสร้างเครือข่ายในการจัดทำแผนสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงสร้างจิตสำนึกและพลังจากประชาชนให้มีบทบาทด้านการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะที่ตกผลึกจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทั้งด้านข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรที่จะส่งเสริมประเด็นเรื่องการศึกษาให้กับประชาชนได้มีความรู้กับกระบวนการวางแผน กระบวนการดำเนินการ กระบวนการตรวจสอบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งครอบคลุมพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีองค์ความรู้ในการแสดงความคิดเห็นในขณะเข้าร่วมการจัดประชาคมหมู่บ้าน

1.2 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีนโยบายในการเพิ่มทักษะและพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีระบบดิจิทัล โซเชียลมีเดีย ออนไลน์ ระบบจัดการเอกสาร เพื่อนำมาพัฒนาระบบการให้บริการที่มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.3 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีนโยบายในการจัดสรรงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมไปถึงการจัดสถานที่ให้เป็นสัดส่วน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และพร้อมให้เป็นไปตามแผน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรจัดให้มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนงาน อย่างเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และมีการอบรมแผนงานที่ดีแก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

2.2 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในระบบการให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางแอปพลิเคชัน ออนไลน์ต่าง ๆ

2.3 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรจัดระบบและกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับแผนงาน แก่ประชาชนให้ง่าย ไม่ซับซ้อน และมีความคล่องตัวในการให้ความรู้เกี่ยวกับแผนงาน เช่น คัดเลือกผู้นำชุมชนที่มีจิตอาสา สามารถเสียสละเวลาส่วนตัว เพื่อช่วยเหลือกลุ่มชุมชนได้อย่างเต็มความสามารถ

2.4 เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ (Knowledge Management) ในระดับผู้นำชุมชน รวมทั้งส่วนของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

3.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในรูปแบบการวิจัยเชิงพัฒนา หรือปัญญาประดิษฐ์

3.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในทุก ๆ ด้าน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกับการใช้ตามหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4)

3.4 ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพุทธบูรณาการส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้วยการมุ่งเน้นหลักพุทธบูรณาการ (สังคหวัตถุ 4)

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย. (2550). สรุปสาระสำคัญมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- เกศินี วีรศิลป์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย, 3(1), 1-11.
- ชนิษฐา หอมตะโก. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน. วารสารสหวิทยาการวิจัย, 8(1), 93-108.
- ชุติมา อินทร์ตา. (2563). การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระพิศิษฐ์ ฐานุตโตโร. (2559). การให้บริการสาธารณะตามหลักสังกัดหัวตุ 4 ของเทศบาลตำบลเวียงอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วินิจ ผาเจริญ, เชษฐ์ ใจเพชร และภาวิดา รังสี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3(1), 1-11.
- วิลดา อินฉัตร และอนันต์ ธรรมชาลัย. (2560). แนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมใน ระดับท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 11(2), 41-42.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2557). การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อณิกร ดอนแก้ว. (2561). การรับรู้นโยบายสาธารณะของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ของบุคลากรสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.

การจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง
บ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร
Conflict Management in the Coastal Erosion Protection Project
in the Area of Ban Hat Sai Ri, Chumphon Province

ศราวุธ สุทธิเดช¹ และ ภริดา ชัยรัตน์²
Sarawut Sutthidet¹ and Pirada Chairatana²

Received: 16 July 2023; Revised: 16 October 2023; Accepted: 18 October 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและเพื่อเสนอแนวทางการจัดการความขัดแย้งให้กับโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้อง 24 คน ได้แก่ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 5 คน 2) กลุ่มนักวิชาการและองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 คน 3) ผู้นำชุมชนและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 13 คน

จากการศึกษาพบว่า สาเหตุความขัดแย้งได้แก่ ความขัดแย้งด้านข้อมูลเป็นความขัดแย้งหลักจากการให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดความไม่เข้าใจกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ ความขัดแย้งด้านค่านิยมเกิดจากการที่ประชาชนติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ข้อเท็จจริงในด้านลบของโครงการจากพื้นที่ใกล้เคียงทำให้เกิดการคัดค้านส่งผลให้เกิดความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการกับกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ เป็นผลจากข้อมูลที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับส่วนความขัดแย้งด้านโครงสร้างเกิดจากผูกขาดอำนาจไว้ที่ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคขาดการบูรณาการกับราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหา ควรมีการเจรจาไกล่เกลี่ย พุดคุยระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการและกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับโครงการ เพื่อหาทางออกหรือข้อตกลง เพื่อหาแนวทางสร้างฉันทามติ ร่วมกัน การรับฟังความคิดเห็นและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องให้ข้อมูลแก่ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครบถ้วน และต้องรับ

¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Master Degree Student Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences kasetsart university
² อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Assistant Professor Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences kasetsart university
Corresponding Author, E-mail: sarawut.sutt@ku.th

พึงประชาชนมากขึ้นผ่านช่องทางที่หลากหลาย ควรสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนเอง

คำสำคัญ: ความขัดแย้ง; จัดการความขัดแย้ง; โครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

Abstract

The purpose of this study was to study the causes of conflict in the implementation of the Coastal Erosion Protection Project in Ban Hat Sai Ri, Chumphon Province. aiming to offer guidelines for conflict management relating to the said project. A qualitative methodology was used in this study by the data collected through in-depth interviews with 24 key informants, namely: 1) 5 government officials 2) 6 environment-related independent scholars and organization workers 3) 13 community leaders and locals as the stakeholders.

The study reveals that the primary cause of the conflict stems from inadequate and insufficient data provisioning to the stakeholders, which has led to a lack of trust in the state agency overseeing the project. The conflict arising from differing values is a result of the locals perceiving negative consequences based on information, experiences, and facts, particularly when compared to a similar project in neighbouring provinces. This has resulted in a strained relationship between the project owner and those opposing it. The structural conflict is a consequence of the state and provincial administration's monopoly on power. Unfortunately, the importance of involving the local administration in resolving the conflict has been disregarded. To effectively address conflicts, it is essential to initiate the mediation process by engaging with both the government agency overseeing the project and the local community opposing it. This approach aims to foster mutual understanding and reach consensus through the exploration of shared solutions. A crucial aspect of conflict resolution involves actively involving the local community in the decision-making process, ensuring their opinions are heard and valued. To achieve this, the project owner must provide comprehensive information to the stakeholders, utilizing multiple communication channels. Additionally, supporting local government organizations and empowering the community to manage their resources further contributes to conflict resolution efforts.

Keywords: Conflict; Conflict Management; the Coastal Erosion Protection Project

บทนำ

พื้นที่ชายฝั่งนับเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของมนุษย์ที่ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งหลายประการ ซึ่งประเทศไทยนั้นมีบริเวณพื้นที่ที่มีชายฝั่งทะเลอยู่ถึง 23 จังหวัด ทั้งชายฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน โดยมีความยาวชายฝั่งประมาณ 3,151 กิโลเมตร ประชากรในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างหลากหลายวัตถุประสงค์ ทั้งทำการประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งแหล่งแร่และพลังงาน หรือการได้ประโยชน์จากการใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จำนวนมหาศาล ด้วยเหตุนี้การเพิ่มจำนวนของประชากรที่ใช้ประโยชน์ทั้งจากพื้นที่บริเวณชายฝั่งเองหรือทรัพยากรชายฝั่งที่ได้รับผลกระทบทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ และคุณค่าคุณภาพชีวิต ผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ ความเสื่อมโทรมของชายฝั่ง ประกอบกับสภาพปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่รุนแรงแตกต่างกันไปและยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) สาเหตุของการกัดเซาะชายฝั่งนั้นมีสาเหตุเกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติ เช่น คลื่น ลม กระแสน้ำเป็นต้น และอีกสาเหตุหนึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การพัฒนาชายฝั่ง และการทำลายป่าชายเลน แนวคิดในการจัดการชายฝั่งเพื่อควบคุมและดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดำเนินการและกำหนดจากภาครัฐและส่วนราชการจึงเกิดขึ้นท่ามกลางความซับซ้อนของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและผลประโยชน์ของการใช้พื้นที่บริเวณชายฝั่งเพื่อดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2562)

เมื่อการจัดการชายฝั่งเป็นการควบคุมและดูแลการใช้ประโยชน์จากชายฝั่งโดยภาครัฐ ทำให้มีทั้งผู้ที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากการจัดการ ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรครวมถึงความท้าทายซึ่งในที่สุดก็ยากที่จะเลี่ยงที่จะนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง และนับตั้งแต่รัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551 เห็นชอบโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานหลัก เพื่อดำเนินการสร้างความรู้และการให้ความรู้แก่ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาฝีมือและเผยแพร่ ถ่ายทอด และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่งอย่างบูรณาการแก่เจ้าหน้าที่รัฐส่วนกลาง เจ้าหน้าที่รัฐส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น และภาคประชาชน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ประชาชนในพื้นที่แทบจะไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเชิงนโยบายอย่างมีนัยยะสำคัญโดยแท้จริง ซึ่งจากการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (2552) พบว่า มีหลายโครงการที่ดำเนินการจากภาครัฐที่สร้างความเดือดร้อนแก่ชุมชน โดยที่โครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งก็เป็นหนึ่งในนั้น เนื่องมาจากการดำเนินการโครงการ นั้นไม่ได้มาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ตลอดจนการไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้มีการทำประชาพิจารณ์ แต่การดำเนินการก็ยังไม่ครอบคลุมในประเด็นสำคัญ ๆ เน้นการให้ข้อมูลเฉพาะกลุ่ม เป็นผลให้เกิดการแตกแยกกันในชุมชน ซึ่งเป็นการทำลายความสามัคคีในชุมชน จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้เห็นถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างภาครัฐกับ

ภาคประชาชน ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติที่ไม่เกิดความสมดุลและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในทุกด้าน ช้ำร้ายไปกว่านั้น ในหลายกรณีมีความทับซ้อนของโครงการที่หน่วยงานภาครัฐคนละหน่วยงานดำเนินโครงการในพื้นที่เดียวกันโดยขาดการบูรณาการต่างคนต่างดำเนินโครงการที่ตนเองได้รับงบประมาณ เกิดโครงสร้างทางวิศวกรรม หลายประเภทในพื้นที่ชายฝั่งเดียวกัน

การดำเนินโครงการป้องกันกักตักเซาะชายฝั่งบ้านหาดทรายรี เป็นกรณีศึกษาสำคัญกรณีหนึ่งที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เพื่อทำการก่อสร้างเขื่อนป้องกันริมตลิ่งทะเลซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งของตำบลหาดทรายรี อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวมีชายหาดสวยงามขึ้นชื่อ สถานที่แห่งนี้ในอดีตยังเป็นพระตำหนักที่ประทับของพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ หรือเสด็จเตี่ย หรือหมอพร และเป็นแหล่งเรียนรู้อย่าสมุนไพรรักษาโรคหลังพระองค์สวรรคต และได้มีการสร้างพระตำหนักที่ประดิษฐานพระบรมรูปของพลเรือเอกเสด็จในกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ มีประชาชนมากราบไหว้สักการะอย่างไม่ขาดสาย จนปรากฏอยู่ในคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “ชุมพร ประตูกาได้ ไหว้เสด็จในกรม ชมไร่กาแฟ แลหาดทรายรี ดีกล้วยเล็บมือ ขึ้นชื่อรังนก” กลับสร้างกระแสวิพากษ์วิจารณ์และการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ที่เห็นว่าตนจะเสียประโยชน์จากรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างมาก ซึ่งหากเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลแห่งนี้ถูกสร้างแล้วเสร็จนั้น ชาวบ้านยังเชื่อว่าระบบนิเวศจะเสียหายท่ามกลางความระแวงสงสัยว่ามีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนการก่อสร้างมากน้อยแค่ไหน อย่างไรก็ตาม ขณะที่การดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งชายฝั่งดังกล่าวของกรมโยธาธิการและผังเมืองกลับไม่ได้มีการบูรณาการร่วมกันหรือดำเนินโครงการภายใต้หลักเกณฑ์และแนวทางของโครงการป้องกันกักตักเซาะชายฝั่งโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีได้มอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน จึงเห็นถึงสภาพปัญหาของการขาดการประสานการบูรณาการเชิงนโยบายจนนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างรัฐและประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินโครงการดังกล่าว และยังไม่มีแนวทางหรือวิธีการจัดการความขัดแย้งที่ชัดเจนต่อปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมุ่งศึกษาถึงสภาพปัญหาและสาเหตุความขัดแย้งรวมถึงกระบวนการบริหารจัดการความขัดแย้งในพื้นที่จากการดำเนินโครงการป้องกันกักตักเซาะชายฝั่งบ้านหาดทรายรี อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร และจะได้นำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการความขัดแย้งจากกรณีศึกษาดังกล่าวไว้ด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนจะได้เสนอแนวทางในการทำให้ความต้องการของรัฐและความต้องการของชุมชนหรือประชาชนนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันและยอมรับกันได้ ทำให้ประเทศเกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนมีความเจริญรุ่งเรืองได้ต่อไปในอนาคตอันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่และนำไปปรับใช้พื้นที่อื่น ๆ ที่ประสบปัญหาในบริบทที่คล้ายกันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง
2. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการความจากการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

วิธีการดำเนินวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 30 คน จากการสัมภาษณ์พบว่า มี 6 คน ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทำให้เหลือผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 24 คน มีการจำแนกในการเก็บข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในพื้นที่และเป็นหน่วยงานกำกับโครงการโดยให้ข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่รวมถึงข้อมูลโครงการ จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม เพราะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความซับซ้อนจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยองค์ความรู้จากนักวิชาการในแต่ละด้านมาทำให้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเฉพาะ รวมไปถึงองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสบการณ์หรือมีการเคลื่อนไหวในพื้นที่อื่น ๆ และการทำงานกับกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชน ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นกลุ่มสำคัญเพราะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์และได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินโครงการ จำนวน 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ในการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยได้พัฒนาจากกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 คือ สาเหตุความเป็นมาของความขัดแย้ง สถานการณ์ความขัดแย้ง และ ส่วนที่ 3 คือ การจัดการความขัดแย้ง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยไปยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 นักวิชาการด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ไปยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลตามหน่วยงานที่สังกัดและรอการตอบรับการเข้าสัมภาษณ์ ส่วนองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และรอการตอบรับ

ส่วนที่ 2 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยเดินทางไปยื่นหนังสือด้วยตัวเองและได้ทำการนัดหมายวันสัมภาษณ์และได้ขอคำแนะนำในการเข้าไปในพื้นที่และขอข้อมูลติดต่อผู้นำชุมชน

ส่วนที่ 3 ผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้นำชุมชนเพื่อยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและนัดหมายการสัมภาษณ์ อีกทั้งขอคำแนะนำจากผู้นำชุมชนในการติดต่อประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชนในการนำทางเข้าไปพบประชาชนที่มีส่วนได้เสียและนัดหมายการสัมภาษณ์

3.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แนะนำตัวและอธิบายวัตถุประสงค์เรื่องที่ทำวิจัยพอสังเขป ก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แจ้งและขออนุญาตว่ามีการใช้เครื่องบันทึกเสียงระหว่างสัมภาษณ์และมีการจดบันทึกประเด็นที่สำคัญ ซึ่งการดำเนินเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตัวเองและผู้ติดตามอีก 1 ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) จากข้อมูลเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการถอดถ้อยคำจากเครื่องบันทึกเสียง และจากการจดบันทึก เพื่อมาสังเคราะห์ข้อมูลและกำหนดประเด็นที่สำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยวิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้งตามแนวทฤษฎีของ Moore (1986) ได้แก่ ด้านข้อมูล ด้านผลประโยชน์ ด้านโครงสร้าง ความสัมพันธ์ และด้านค่านิยม แต่ละประเด็นเพื่อให้งานวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้องเพราะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์และได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินโครงการ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษากิจการจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งบ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร ได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดชนิดความขัดแย้งของ Moore (1986) มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์สามารถแบ่งผลการศึกษา ดังนี้

1. สาเหตุความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

1.1 ด้านข้อมูล เกิดจากการได้รับข้อมูลรายละเอียดโครงการที่ไม่ครบถ้วนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอโครงการเฉพาะด้านที่ดีเพียงอย่างเดียวไม่ได้นำเสนอผลกระทบจากโครงการ และการนำเสนอโครงการมีความเป็นทางการและเป็นวิชาการ ทำให้มีการรับรู้ข้อมูลเดียวกันเข้าใจแตกต่างกันการได้รับข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการยังมีค่อนข้างน้อยประชาชนมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพต้องเดินทางไปประกอบอาชีพต่างพื้นที่ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลหรือได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน

1.2 ด้านผลประโยชน์ เกิดจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการ มีความกังวลว่าโครงการดังกล่าวมีรูปแบบและขนาดของโครงสร้างไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นโครงสร้างทางวิศวกรรมขนาดใหญ่วางอยู่บนชายหาดทำให้สูญเสียพื้นที่ชายหาดส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น ยังเป็น

การรบกวนสมดุลของตะกอนชายฝั่งและบริเวณสิ้นสุดโครงสร้างจะเกิดการเลี้ยวเบนของคลื่นเกิดการกัดเซาะชายฝั่งต่อเนื่อง และอาจจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเพราะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

1.3 ด้านโครงสร้าง เกิดจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้กำหนดนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การลงพื้นที่สำรวจ ขั้นตอนรับฟังความคิดเห็น จนถึงเลือกรูปแบบโครงสร้าง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ครอบคลุมหลักเกณฑ์ตามกระบวนการตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้เท่านั้น การดำเนินการดังกล่าวเป็นการกำหนดการผูกขาดโดยรวมศูนย์อยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนขาดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ของตนเอง

1.4 ความสัมพันธ์ ถึงแม้ว่าไม่ได้เป็นสาเหตุหลักของความขัดแย้งแต่ เป็นผลต่อเนื่องจากความขัดแย้งด้านข้อมูลจากการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการให้ข้อมูลรายละเอียดโครงการที่ไม่ครบถ้วน และให้ข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงเกิดการแบ่งฝ่ายคือแบ่งฝ่ายผู้สนับสนุนโครงการและไม่เห็นด้วยกับโครงการ จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์

1.5 ค่านิยม ผลจากการรับรู้ เกิดจากความกังวลของประชาชนในเรื่องของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้น โดยจากการประสบการณ์โดยตรง และข้อเท็จจริงที่เกิดผลกระทบในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง จากการติดตามข้อมูลทางข่าวสารสื่อสารสาธารณะ และจากโซเชียลมีเดีย เมื่อมีการรับรู้บ่อยครั้ง ทำให้เกิดเป็นความเชื่อว่าการดำเนินโครงการจะทำให้บริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงได้รับผลกระทบประกอบกับภาพลักษณ์ของหน่วยงานทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินโครงการ

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

2.1 ควรมีการเจรจาไกล่เกลี่ย พุดคุยระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการกลุ่มผู้สนับสนุน และกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับโครงการ เพื่อหาทางออกหรือข้อตกลงเพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติและสร้างความเข้าใจในข้อระเบียบกฎหมายต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางสร้างฉันทามติ (Consensus) ร่วมกัน

2.2 การรับฟังความคิดเห็นและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องให้ข้อมูลแก่ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียอย่างครบถ้วน และต้องรับฟังประชาชนในพื้นที่

2.3 ควรให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนเอง ประชาชนในพื้นที่ควรมีสติในการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ด้วยตนเอง เนื่องจากองค์กรท้องถิ่นมีความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นอย่างดี และราชการส่วนกลางควรสนับสนุนความต้องการของท้องถิ่นในด้านวิชาการและส่วนของงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สาเหตุความขัดแย้งด้านข้อมูล ผู้วิจัยเห็นว่าเกิดจากการได้รับข้อมูลรายละเอียดโครงการที่ไม่ครบถ้วน การประชาสัมพันธ์โครงการในเวทีสาธารณะนั้นเป็นรูปแบบของการบรรยายจากหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการซึ่งนำเสนอมีแต่ข้อมูลเชิงบวกมากกว่าเชิงลบเสมือนการให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจต่อหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ จากการพิจารณาพื้นที่โดยรอบโครงการพบว่าลักษณะทางสังคมเป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีความเจริญบริเวณที่มีประชากรอยู่หนาแน่น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้างทั่วไป รับราชการ และอื่น ๆ ด้วยความแตกต่างในสังคมที่มีความหลากหลายเน้นการประกอบอาชีพของตนเองเป็นหลัก ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลหรือได้รับข้อมูลที่ไม่เพียงพอ ประชาชนบางส่วนมักไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วมเพราะให้ความสำคัญในการประกอบอาชีพมากกว่า และคิดว่าไม่มีความรู้เพียงพอในการแสดงความคิดเห็น โดยแนวทางการให้ข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2549) ระบุว่าประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่มีสถานะทางสังคมมีหลายระดับแตกต่างกันออกไป ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลแก่ประชาชนต้องเข้าใจง่ายควรมีเทคนิคในการถ่ายทอดและปรับให้เหมาะสมต่อบริบทนั้น ๆ

การได้รับข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้รับข้อมูลเพราะอาศัยอยู่พื้นที่รอบนอกไม่ได้สัญจรไปบริเวณโครงการบ่อยนัก คนที่ทราบข้อมูลส่วนมากก็จะเป็นคนที่อยู่บริเวณโครงการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าที่เห็นด้วยกับโครงการเป็นส่วนใหญ่ การรับรู้ข้อมูลส่วนมากมาจากช่องทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค หลังมีประเด็นความขัดแย้ง และการสังเกตเห็นว่ามีรถตอกเสาเข็มบนชายหาดแล้ว การรับรู้ข้อมูลที่ล่าช้าและได้รับข้อมูลไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่มีความสนใจเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือกระบวนกรมีส่วนร่วมอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าการให้ข้อมูลข่าวสารแก่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะยังไม่ครอบคลุมประชาชนบางกลุ่มซึ่งอาจจะเป็นข้อจำกัดของประชาชนเอง และช่องทางการประชาสัมพันธ์อาจจะมีไม่มากนัก ทำให้เข้าไม่ถึงข้อมูลและยังมีภาระหน้าที่การทำงานที่ต้องรับผิดชอบที่ต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญก่อนเรื่องอื่น สอดคล้องกับ พิเชฐ โสภณแพทย์ และ จุฑารัตน์ ชมพันธ์ (2556) กล่าวว่า การลดความขัดแย้งสามารถทำได้โดยการใช้กระบวนกรมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมตั้งแต่เริ่มโครงการหรือกิจกรรมโดยผู้ดำเนินการ ต้องมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างจริงจัง รวมถึงการให้ข้อมูลประชาชน ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินโครงการในพื้นที่เหตุผลที่เลือกพื้นที่ หากกระบวนกรมีส่วนร่วมเกิดขึ้นหลังดำเนินการแล้วนั้น ก็จะทำให้เกิดการคัดค้านเพราะประชาชนในพื้นที่เสียผลประโยชน์โดยตรง

2. สาเหตุความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ ผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นส่วนนี้ พบว่าผู้ที่เห็นด้วยในการดำเนินโครงการทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและภาพรวมของจังหวัด แม้รูปแบบโครงสร้างและขนาดของโครงสร้างอาจจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ยังคงอยู่ใน

ระดับที่ยังรับได้ เพราะมองว่าโครงการจะเกิดผลประโยชน์ในการลดความรุนแรงของคลื่นที่เคลื่อนที่เข้าสู่ชายฝั่งในช่วงฤดูมรสุม และป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของตนเองและระบบสาธารณูปโภค อีกทั้งยังเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากประเด็นกลุ่มคนที่เห็นว่าการดำเนินโครงการอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบ กลุ่มนี้มีความกังวลในรูปแบบและขนาดของโครงสร้างที่ไม่เหมาะสมโครงสร้างวางอยู่บนชายหาดทำให้สูญเสียพื้นที่ชายหาดส่วนนั้นไป ส่งผลกระทบสิ่งมีชีวิตที่อยู่บริเวณนั้น และชายหาดบริเวณสิ้นสุดโครงสร้างจะเกิดการหักเห เลี้ยวเบนของคลื่น ทำให้บริเวณที่อยู่บริเวณสิ้นสุดโครงสร้างเกิดการกัดเซาะชายฝั่งต่อเนื่อง หาดทรายริเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดชุมพร ซึ่งปรากฏอยู่ในคำขวัญของจังหวัดชุมพรสอดคล้องกับ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2557) การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ประชาชนมองว่า อาจจะเป็นเรื่องที่น่ายกย่อง เพราะมีทัศนคติแบบลบยังไม่ได้เปิดมุมมองด้านบวก ทั้งที่โครงการนั้นพวกเขาอาจจะได้รับผลประโยชน์เช่นกัน ประชาชนที่มองว่าการพัฒนาหรือดำเนินโครงการก่อให้เกิดผลกระทบทางลบ มักมีความกังวลต่อผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ ภริณี ลิ้มภากรณ์ (2554) กล่าวว่า การพัฒนาหรือดำเนินโครงการย่อมมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขึ้นอยู่กับว่าผลกระทบนั้นประชาชนสามารถยอมรับได้หรือไม่ หากเลือกหรือกำหนดเองได้คงไม่ยากให้ดำเนินการในพื้นที่ชุมชนของตน

จาก 2 ประเด็นดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ในการดำเนินโครงการจะมีอยู่สองฝ่ายคือกลุ่มที่สนับสนุนมองว่าตนจะได้รับผลประโยชน์จากโครงการ มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอยจากโครงการไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมีความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบนิเวศในพื้นที่และอาจจะส่งผลกระทบการท่องเที่ยว

3. สาเหตุความขัดแย้งด้านโครงสร้าง ผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นสาเหตุความขัดแย้งด้านโครงสร้างจากการดำเนินโครงการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการเป็นการดำเนินการจากราชการ ส่วนกลางดำเนินการผ่านราชการส่วนภูมิภาค เป็นผู้กำหนดนโยบายและขั้นตอนการดำเนินตั้งแต่การลงพื้นที่สำรวจ ขั้นตอนรับฟังความคิดเห็น จนถึงเลือกรูปแบบโครงสร้าง การดำเนินการดังกล่าว ผู้วิจัยมองว่าเป็นการกำหนดนโยบายจากบนสู่ล่าง (Top-Down) ปัญหาในเชิงพื้นที่เทศบาลในพื้นที่กลับไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานยังขาดกระบวนการมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในการตัดสินใจ ทำให้การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างแท้จริงซึ่งเป็นสาเหตุของความขัดแย้งทางโครงสร้างอย่างหนึ่ง สอดคล้องกับ วชิรวิตร งามละม่อม (2558) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาส่วนใหญ่อิงอยู่กับการพัฒนาระบบหลัก กล่าวคือการพัฒนาที่เน้นการพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปการ โดยรวมศูนย์การตัดสินใจไว้ที่ราชการส่วนกลางผ่านราชการส่วนภูมิภาคขาดการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและราชการส่วนท้องถิ่นและมักจะมีความต้องการที่สวนทางกับความต้องการของประชาชน

4. สาเหตุความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ ผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ไม่ได้เป็นสาเหตุหลักของความขัดแย้ง ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์เป็นผลที่ต่อเนื่องจากความขัดแย้งด้านข้อมูล จุดที่เกิดความขัดแย้ง คือแบ่งฝ่ายผู้สนับสนุนโครงการและไม่เห็นด้วยกับโครงการ ก็เป็นผลจากการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย จากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์เกิดขึ้นอยู่หนึ่งคู่กรณี คือกลุ่มที่ประกอบด้วย นักวิชาการ กลุ่มองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และประชาชนที่คัดค้านโครงการกับหน่วยงานรัฐ ผู้ดำเนินโครงการในพื้นที่จะเห็นได้ว่าการที่หน่วยงานรัฐที่ดำเนินโครงการให้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน นอกจากจะเป็นความขัดแย้งทางด้านข้อมูลและยังก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นและและไม่ไว้วางใจหน่วยที่ดำเนินโครงการ การไม่รับฟังสภาพของปัญหาและการให้ข้อมูลที่ไม่โปร่งใสเปรียบเสมือนการไม่จริงใจต่อประชาชน นำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ไม่ดีทั้งสองฝ่าย สอดคล้องกับ รุจิกันต์ เสนาคง (2558) กล่าวว่าพัฒนาหรือดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อชุมชนนั้น การดำเนินโครงการต้องมีความโปร่งใส จริงใจ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีความเชื่อมั่น และสามารถลดความขัดแย้งได้อีกด้วย ดังนั้นผู้รับผิดชอบโครงการจึงควรหาแนวร่วมที่มีอิทธิพลกับชุมชนการนำบุคคลภายนอกมาให้ความรู้จัดเวทีสัมมนาร่วมกับชุมชนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเน้นการรับข้อมูลและพูดคุยกับชุมชนโดยตรงเพื่อให้ทราบปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริง

5. สาเหตุความขัดแย้งทางด้านค่านิยม ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุของความขัดแย้งด้านค่านิยมเป็นสาเหตุหลักและเกิดจากความกังวลของประชาชนในเรื่องของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยจากประสบการณ์โดยตรงและจากข้อเท็จจริงที่เกิดผลกระทบในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ผนวกกับการติดตามข่าวสารข้อมูลทางสื่อสาธารณะ และจากโซเชียลมีเดีย ที่เสนอเผยแพร่ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งแสดงถึงการรับรู้ของประชาชนเมื่อมีการรับรู้บ่อยครั้ง จึงทำให้เกิดเป็นความเชื่อว่าการดำเนินโครงการจะทำให้บริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงได้รับผลกระทบ ด้วยภาพลักษณ์ของหน่วยงานที่ดำเนินโครงการทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินโครงการ สอดคล้องกับ เนตรทราย นิสสัยสุข (2556) กล่าวว่า การพัฒนาหรือดำเนินโครงการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมปัจจุบันดำเนินการได้ยากมากยิ่งขึ้น ประชาชนมีความกังวลว่าผลกระทบของโครงการที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเองจึงทำให้เกิดการคัดค้าน และการแสดงจุดยืนที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนเองมีการติดตามและรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้นเห็นภาพลักษณ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดความเชื่อ และค่านิยมต่อหน่วยงานนั้น ๆ แตกต่างกันไป

ด้วยสาเหตุความขัดแย้งทั้ง 5 ประการโดยภาพสะท้อนถึงแนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดของ Moore ผู้วิจัยเสนอแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยเลือกการประนีประนอม (Compromising) มาปรับใช้ ซึ่งเป็นรูปแบบการเจรจาต่อรองที่มุ่งจะให้สองฝ่ายมีความพอใจซึ่ง

ให้ความรู้สึกว่าจะหากได้บ้างก็ควรจะยอมบ้าง หรือที่เรียกกันว่าให้พบกันครึ่งทางนั่นเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนโดยมีแนวทาง ดังนี้

6. แนวทางแก้ไขปัญหา

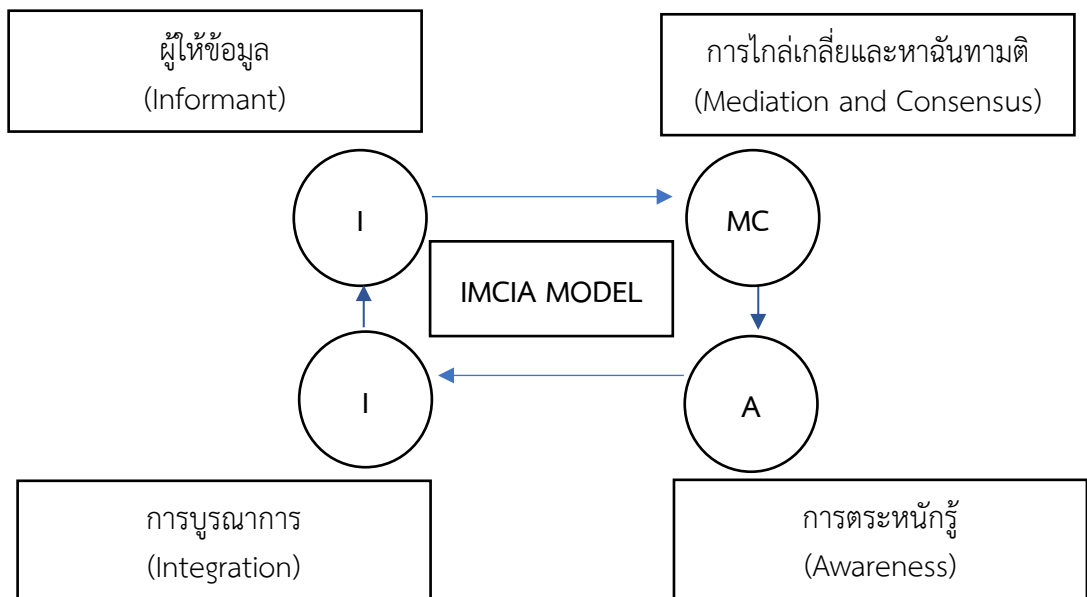
6.1 ผู้วิจัยเห็นว่าการแนวทางการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้ง ควรมีการพูดคุยเจรจาไกล่เกลี่ย ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ และกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับโครงการ เพื่อหาทางออกหรือข้อตกลงเพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติและสร้างความเข้าใจในข้อระเบียบกฎหมายต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางสร้างฉันทามติ (Consensus) ร่วมกัน การเจรจาไกล่เกลี่ยควรเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีความขัดแย้งทันที และต้องยุติโครงการชั่วคราวเพื่อหาข้อสรุปของความขัดแย้ง การตั้งคณะกรรมการคนกลาง เพื่อลดความขัดแย้งต้องมาจากกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่าย และมีองค์ความรู้เฉพาะด้านที่ขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้งถึงจะสามารถลดความขัดแย้งลงได้ สอดคล้องกับ Moore (1986: 5-16) การระงับข้อพิพาทควรมีตัวกลางเป็นผู้ไกล่เกลี่ย แต่ไม่ได้มีอำนาจตัดสินใจโดยตรง ตัวกลางนี้จะคอยทำหน้าที่ให้สองฝ่ายได้บรรลุข้อตกลงร่วมกัน การเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลาง จะนำมาซึ่งการลดความขัดแย้งได้

6.2 ผู้วิจัยเห็นว่าการรับฟังความคิดเห็นและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องให้ข้อมูลแก่ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียอย่างครบถ้วน และต้องรับฟังประชาชนในพื้นที่ เพื่อเป็นการลดความขัดแย้งในพื้นที่ โดยเจ้าของโครงการควรมีหน่วยเฉพาะกิจด้านชุมชนสัมพันธ์ระยะแรกอาจจะเน้นที่ผู้นำชุมชนหรือผู้มีอิทธิพลกับชุมชนที่มีความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของโครงการและเต็มใจมีส่วนร่วมในการชักนำชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมระยะสองอาจจะจัดเวทีให้ความรู้ร่วมเสวนา เปิดโอกาสให้ชุมชนได้คิดและวางแผนและเป็นการสร้างความมั่นใจว่าข้อมูลความคิดเห็นได้ถูกนำไปดำเนินการ และเพิ่มช่องทางที่หลากหลายในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางระบบออนไลน์ ต่าง ๆ

6.3 ผู้วิจัยเห็นว่าควรให้อำนาจองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนเอง ประชาชนในพื้นที่ควรมีสติในการบริหารจัดการทรัพยากรของพื้นที่ของตนเอง เนื่องจากท้องถิ่นมีความเข้าใจปัญหาของพื้นที่ได้ดีที่สุด และราชการส่วนกลางควรสนับสนุนความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะต้องเริ่มต้นโดยการให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยสนับสนุนด้านวิชาการให้ข้อเสนอแนะ และในส่วนของงบประมาณ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร ดังนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัยในการจัดการความขัดแย้งโดยใช้ IMCIA MODEL สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) I = Informant ผู้ให้ข้อมูล หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมไปถึงนักวิชาการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ข้อมูลข้อดีข้อเสียการดำเนินโครงการแก่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงไปตรงมาครอบคลุมและครบถ้วนตั้งแต่เริ่มโครงการ 2) MC = Mediation and Consensus การไกล่เกลี่ยและหาฉันทามติ ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งแล้วควรมีเวทีในการไกล่เกลี่ยโดยใช้คณะกรรมการกลางที่มีองค์ความรู้ การตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อลดความขัดแย้งต้องมาจากกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่าย และมีองค์ความรู้เฉพาะด้านที่ขัดแย้งเพื่อหาฉันทามติหาทางออกร่วมกัน 3) I = Integration การบูรณาการ หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่กำกับ(Regulator) ควรเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่องค์ความรู้และจัดทำฐานข้อมูลให้ทันสมัย ถูกต้อง แม่นยำ และเข้าถึงในการถ่ายทอดให้แก่องค์กรปฏิบัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน 4) A = Awareness การตระหนักรู้ ข้อมูลข่าวสารที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่และให้ความร่วมมือต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนประชาชนต้องรับฟังความคิดเห็นในด้านที่แตกต่างเพื่อที่จะนำไปสู่การเข้าใจกันและอยู่ด้วยกันในชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งบ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร ได้ถึงสาเหตุความขัดแย้งอาทิเช่น ความขัดแย้งด้านข้อมูลเป็นความขัดแย้งหลักจากการให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดความไม่เข้าใจกับ

หน่วยงานเจ้าของโครงการ ความขัดแย้งด้านค่านิยมเกิดจากการที่ประชาชนติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ข้อเท็จจริงในด้านลบของโครงการจากพื้นที่ใกล้เคียงทำให้เกิดการคัดค้าน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการกับกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ เป็นผลจากข้อมูลที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับส่วนความขัดแย้งด้านโครงสร้างเกิดจากผูกขาดอำนาจไว้ที่ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคขาดการบูรณาการกับราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจากการดำเนินแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นต้องอาศัยทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

1.1 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ควรจัดประชุมเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มาตรการนโยบายต่าง ๆ ของ ทช.ให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 กรมโยธาธิการและผังเมือง (ยผ.) หรือหน่วยงานที่เป็นเจ้าของโครงการควรชี้แจงข้อดีข้อเสียของโครงการให้กับผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงไปตรงมา โดยนำภาพผลกระทบจากโครงการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในอดีตมานำเสนอในการรับฟังความคิดเห็น

2. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

2.1 อปท. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยการร่วมมือบูรณาการกับ ทช.

2.2 อปท. ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อโซเชียลมีเดีย รถประชาสัมพันธ์ เครือข่ายชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการและเกิดความเข้าใจมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของนักวิชาการ และองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

3.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับโครงการในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของโครงการนักวิชาการและองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

3.2 ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลโครงการต่าง ๆ บูรณาการองค์ความรู้โดยการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชน สร้างเครือข่ายชุมชนให้กับหน่วยงานภาครัฐ

4. ข้อเสนอแนะต่อประชาชน

4.1 ประชาชนควรตระหนักถึงข้อมูลข่าวสารของโครงการที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่และให้ความร่วมมือต่อกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นของโครงการ

4.2 ประชาชนต้องรับฟังความคิดเห็นในด้านที่แตกต่างเพื่อที่จะนำไปสู่การเข้าใจกันและกันอยู่ด้วยกันในชุมชนอย่างสันติ

4.3 สำหรับประชาชนที่มีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพ ควรจะจัดให้มีการประชุมผ่านจอภาพ (Video Conference) หรือระบบรับฟังความคิดเห็นออนไลน์ย้อนหลัง เพื่อจะเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมและตัดสินใจ

5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1 การทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประเภทโครงการในลักษณะเดียวกันที่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้แล้ว เพราะสามารถเปรียบเทียบถึงความแตกต่าง เพื่อที่จะนำไปสู่แนวทางแก้ไขที่ประสบความสำเร็จได้

5.2 การศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการความขัดแย้งในการดำเนินโครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งบ้านหาดทรายรี จังหวัดชุมพร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อได้ทราบถึงปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการจัดการความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐให้มีความครบถ้วนและครอบคลุมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2561). คู่มือความรู้การกัดเซาะชายฝั่ง. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.dmcrc.co.th>.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2552). สิทธิชุมชนฐานทรัพยากร: สิทธิในการจัดการที่ดินป่าพลังงานและอุตสาหกรรม รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปี 2550 (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- เนตรทราย นิสสัยสุข. (2556). ผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดระยะองกรณ์ศึกษา ชุมชนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิเชษฐ์ โสภณแพทย์ และจุฑารัตน์ ชมพันธุ์. (2556). การประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษาโรงไฟฟ้าถ่านหินเขาหินซ้อนจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 7(3), 93-101.
- ภริดี ถีภากรณ์. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ กรณีศึกษาชุมชนมาบชะลูุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รุจิگانต์ เสนาคง. (2558.) การประเมินผลกระทบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย กรณีศึกษาโครงการสะพานข้ามอ่างเก็บน้ำลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วชิรวัตร งามละม่อม. (2558). แนวคิดทฤษฎีประสิทธิผล. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.trdm.co.th>.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2549). แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: ยูโรการพิมพ์.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2554). แผนพัฒนาอุตสาหกรรมไทยใน 20 ปีข้างหน้ากระทรวงอุตสาหกรรม 2555. แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555-2574. กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม.

Moore, C. (1986). The Mediation Process: Practical Strategies for Resolving Conflict. San Francisco: Jossey – Bass.

**คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของคลินิกตา
แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
Quality of Publis Service according to Sankhahavattthudhamma of
Ophthalmological Clinic, Out Patient Deparement at
Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital**

อลิศรา ชัยสงค์¹, นพดณ ปัญญาวิรัต² และ ประเสริฐ ปอนถิ่น³
Alissara Chaisong¹, Noppadon Panyaweerat² and Prasert Pontin³

Received: 11 March 2023; **Revised:** 18 April 2023; **Accepted:** 24 April 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับคุณภาพการให้บริการประชาชน 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อคุณภาพการให้บริการ เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั่วไปที่ได้รับบริการจากคลินิกตา จำนวน 398 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test F-test การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ตามหลักสังคหัตถุธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสังคหัตถุธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการประชาชนในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ปัญหา อุปสรรค พบว่า เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้เต็มที่ ขาดการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ขาดการรับฟังปัญหาหรือข้อซักถามของผู้รับบริการ และข้อเสนอแนะ พบว่า เจ้าหน้าที่ควรมีความกระตือรือร้นให้บริการด้วยการเอาใจใส่ให้บริการด้วย

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, E-mail: alissaranooying@gmail.com

ความสุภาพ อ่อนน้อม และควรมีการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลักให้การบริการที่ถูกต้องและแม่นยำ

คำสำคัญ: คุณภาพให้บริการประชาชน; คลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก; หลักสังคหัตถธรรม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the quality of public service according to Sankhahavattudhamma principles of the eye clinic in the outpatient department. Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital 2) to study the relationship between Buddhist principles and public service quality 3) to study problems, obstacles, and solutions to service quality. This research was carried out using an integrated research method. between quantitative and qualitative research. The study involved 398 individuals who availed services from the eye clinic and responded to a questionnaire. The collected data was analyzed using statistical measures such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. Additionally, Pearson's correlation coefficient, t-test, F-test, and qualitative research through in-depth interviews with 11 key informants were conducted. The data was analyzed using content analysis technique.

The results of the study were as follows: Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital demonstrated a commitment to the principle of Sangahavattuthamma, resulting in an overall high level of performance. Additionally, the service recipients' opinions regarding the service in all 5 areas were also rated at the highest level overall. These findings indicate a significant positive relationship between the quality of public service and the aforementioned factors, with a strong correlation at the 0.01 level. As a result, the hypothesis has been accepted. It is evident that there is a lack of service that aligns with the public's interests, as well as a failure to address the problems and questions raised by the service recipients. To address these issues, it is recommended that the officers exhibit enthusiasm in providing service, prioritize attentiveness and courtesy, and ensure that services are aligned with the public's interests. It is crucial to provide accurate and precise service to meet the needs of the recipients.

Keywords: Quality of Public Service; Eye Clinic, Outpatient Department; Sangahavattuthamma

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพของคนไทยอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม เน้นการพัฒนาคุณภาพบริการที่ให้ความสำคัญแก่ผู้รับบริการ โดยได้รับรองสิทธิด้านสาธารณสุขเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในรัฐธรรมนูญ หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 47 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขของรัฐ บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 - 2564 ที่มีหลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมีการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย ในข้อ 6 การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดี เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ในการดูแลสุขภาพ การพัฒนารูปแบบการออกกำลังกายและโภชนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย การใช้มาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมและส่งเสริมอาหารและผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ การสร้างกลไกในการจัดทำนโยบายสาธารณะที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพที่จะนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การพัฒนาคุณภาพและอนามัยของประชาชน ถือเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต่างเห็นถึงความสำคัญและมีนโยบายในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด รัฐบาลได้เน้นด้านส่งเสริมสุขภาพการป้องกัน มากกว่าการรักษา จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านต่าง ๆ เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศสถานการณ์ใหม่ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่ถูกกำหนดโดยกติกาในสากลโลกทำให้สังคมโลกตกอยู่ในสถานการณ์แข่งขันมากขึ้นประกอบความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การเคลื่อนย้ายข้อมูลข่าวสาร เงินลงทุน และคน ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ขณะที่ประชาชนยังต้องเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ตลอดจนผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้ส่งผลกระทบต่อทั่วโลกและรวมถึงประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรง แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการป้องกันและควบคุมโรค แต่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงและต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และกระจายสู่วงกว้างในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ กระทั่งการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตามปกติของประชาชนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งการให้บริการประชาชนเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลเป็นภารกิจที่สำคัญด้านการตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการ

ของประชาชนที่ขอรับบริการภายใต้ระเบียบกฎหมายและข้อบังคับที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน รัฐบาลเร่งรัดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ขยายขอบเขตและปรับปรุงการบริการประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ การบริการประชาชนจึงเป็นหน้าที่ในการกิจการ “บำบัดทุกข์บำรุงสุข” ซึ่งคล้ายกับ คำขวัญของงานบริการผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ “ดูแลดูญาติมิตร ด้วยดวงจิตบริการ” โดยได้ให้การบริการที่สะดวกทั่วถึง และมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ประชาชน อีกทั้งทางโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนต้องมีการพัฒนาองค์การให้สามารถดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังเช่นห้องตรวจตาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ได้ให้บริการตรวจรักษาผ่าตัดโรคทางตา แก่ผู้ป่วยที่อาศัยในเขตภาคเหนือ และผู้ป่วยจากประเทศเพื่อนบ้าน เป็นระยะเวลามากกว่า 40 ปี และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในโลกต่างที่ซับซ้อน ประกอบกับสังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ทำให้จำนวนผู้เข้ารับบริการทางจักษุเป็นไปในลักษณะก้าวกระโดด ซึ่งสามารถรักษาโรคทางตาได้มากขึ้น จึงทำให้มีผู้ป่วยมากขึ้น และผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทางห้องตรวจจึงได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น และผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทางห้องตรวจจึงได้เพิ่มทรัพยากรทุกด้าน ทั้งแพทย์ พยาบาล พื้นที่ใช้งาน เครื่องมือ ตรวจสุขภาพตา เครื่องมือรักษาโรค (โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่, 2564)

การนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้ควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือกันมากกว่าศาสนาอื่น ๆ อันมีหลักธรรมที่ครอบคลุมและเหมาะสม สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการให้บริการตามหลักธรรมที่เหมาะสมสำหรับงานด้านการให้บริการ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2550) ดังนั้น ทางโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เปิดห้องตรวจตาผู้ป่วยนอกโรคจอตาและวุ้นตาแห่งใหม่ ขยายพื้นที่การให้บริการลดเวลารอคอย เพิ่มเวลาพบแพทย์ สะดวกทันสมัย พร้อมให้บริการผู้ป่วยโรคตา แต่เดิมห้องตรวจตาผู้ป่วยนอก ได้ให้บริการผู้ป่วยมากกว่า 75,000 ครั้งต่อปี มีผู้ป่วยเข้ารับบริการ วันละประมาณ 200 - 400 คน ทำให้พื้นที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ และในช่วงเวลาของการระบาด Covid-19 ทำให้ต้องมีการระงับระหว่างบุคคลมากกว่าปกติ ด้วยผู้ป่วยมีจำนวนมากขึ้น (โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่, 2564) จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาในข้างต้นจึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในมิติต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพบริการ และข้อเสนอแนะของประชาชนที่ใช้บริการ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริการให้ผู้รับบริการรับรู้ตรงตามความคาดหวัง และเพื่อให้การบริการของคลินิกตาเกิดประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสัจจัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับคุณภาพการให้บริการประชาชน
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อคุณภาพการให้บริการตามหลักสัจจัตถุธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั่วไปที่มารับบริการจากคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 57,745 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ซึ่งได้มาจากประชาชนทั่วไปที่มารับบริการจากคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 57,745 คน โดยใช้สูตรของทาร์โวยา มาเน่ ที่กำหนดให้มีความเชื่อมั่น 95 % และให้มีความคลาดเคลื่อน 5% ($e = 0.05$) โดยใช้สูตรของ Taro, Yamane (1973) ดังนี้

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

N คือ ขนาดประชากรที่ทราบค่า

e คือ คลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้

ประชากรทั้งหมด 57,745 คน เมื่อแทนค่าสูตรจะได้ดังนี้

$$\text{วิธีทำ } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$n = \frac{57,745}{1 + 57,745(0.05)^2}$$

$$n = 398$$

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 398 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น

4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ในการใช้บริการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตามหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) คือ 1) ทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) อตถจริยา การประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์ 4) สมานัตตตา ความเป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรม ตามแนวคิดทฤษฎีด้านคุณภาพการให้บริการของ Millet, John David (1954) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการตรงต่อเวลา 3) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 4) ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C=Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.882

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเข้าทำการศึกษาวิจัยจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ไปยังหัวหน้าภาควิชา จักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 11 รูป/คน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 1 คน 2) ตัวแทนนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 คน 3) ตัวแทนนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน 4) ตัวแทนอาจารย์ จำนวน 3 คน 5) ตัวแทนเจ้าหน้าที่และพยาบาล จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการใน ตามหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) และการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ตามหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) ดังนี้ 1) ด้านทานเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2) ด้านปิยวาจา พูดจาไพเราะ 3) ด้านอิตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น และ 4) ด้านสมานัตตตา เป็นผู้มีใจสม่ำเสมอ สำหรับคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ทั้ง 5 ด้านตามกรอบงานวิจัย ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการอย่างทันต่อ

เวลา 3) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 4) ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ซึ่งแสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปตามตารางดังนี้

หลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทาน เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.60	0.708	มากที่สุด
2. ด้านปิยวาจา พูดจาไพเราะ	4.61	0.709	มากที่สุด
3. ด้านอติถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น	4.59	0.710	มากที่สุด
4. ด้านสมานัตตตา เป็นผู้มีความสม่ำเสมอ	4.62	0.712	มากที่สุด
ภาพรวม	4.61	0.710	มากที่สุด

ตารางที่ 1 คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ตามหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4)

สำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตามกรอบงานวิจัยทั้ง 5 ด้าน โดยสรุปภาพรวมดังตารางต่อไปนี้

ความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ทั้ง 5 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค	4.61	0.714	มากที่สุด
2. ด้านการให้บริการที่ตรงเวลา	4.62	0.715	มากที่สุด
3. ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ	4.60	0.712	มากที่สุด
4. ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง	4.59	0.712	มากที่สุด
5. ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า	4.63	0.717	มากที่สุด
ภาพรวม	4.61	0.714	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ทั้ง 5 ด้าน

2. การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ สรุปโดยภาพรวมตามสมมติฐานดังตารางดังต่อไปนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	คุณภาพการให้บริการประชาชน	t-test	0.03	✓	-
2.	อายุ	คุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-
3.	ระดับการศึกษา	คุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-
4.	อาชีพ	คุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-
5.	สิทธิการรักษาที่ ท่านใช้ในปัจจุบัน	คุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-
6.	รายได้	คุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-
7.	ประสบการณ์ใน การไปใช้บริการ	คุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสัจพจน์ของคลินิกตา
แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

สำหรับหลักสัจพจน์ 4 มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสัจพจน์ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่บางคนไม่สามารถให้บริการได้เต็มที่ ขาดการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ขาดการรับฟังปัญหาหรือข้อซักถามของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ขาดความชัดเจนในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะแนวทางคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่าเจ้าหน้าที่ควรมีความกระตือรือร้นให้บริการด้วยการเอาใจใส่ ให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม ควรมีการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ให้การบริการที่ถูกต้องและแม่นยำ เจ้าหน้าที่ควรให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ และให้บริการด้วยความเป็นกันเอง และควรมีการรับฟังความคิดเห็นต่อการให้บริการ เช่น กล้องรับฟังความคิดเห็นแบบประเมินการบริการ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสัณคหัตถธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามกรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

1. ผลการวิจัยคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสัณคหัตถธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ได้แก่ หลักสัณคหัตถ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, $S.D.=0.710$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านทาน เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านปิยวาจา พุดจาไพเราะ ด้านอตัลจริยา บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น และด้านสมานัตตตา เป็นผู้มีความสม่ำเสมอ ความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, $S.D.=0.714$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ด้านการให้บริการที่ตรงเวลา ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรมย์ สีดาคำและคณะ (2565) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มาใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้าน เช่น ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความรวดเร็วที่ให้บริการ ด้านอาคาร/สถานที่และด้านประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา เคนาภูมิ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า ประชาชนผู้ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงมีความพึงพอใจต่อการได้รับบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญารัตน์ จงวิไลเกษม (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้องของงาน ด้านความเสมอภาคในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวิษฐ์ สุดแก้ว (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังตาล อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังคุณภาพบริการโดยรวมอยู่ในระดับความคาดหวัง มากและการรับรู้จริงคุณภาพการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับรับรู้จริงมากที่สุด

2. ผลการวิจัยหลักสัณคหัตถ 4 มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสัณคหัตถ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดสถิตย์ โพธิญาณ,

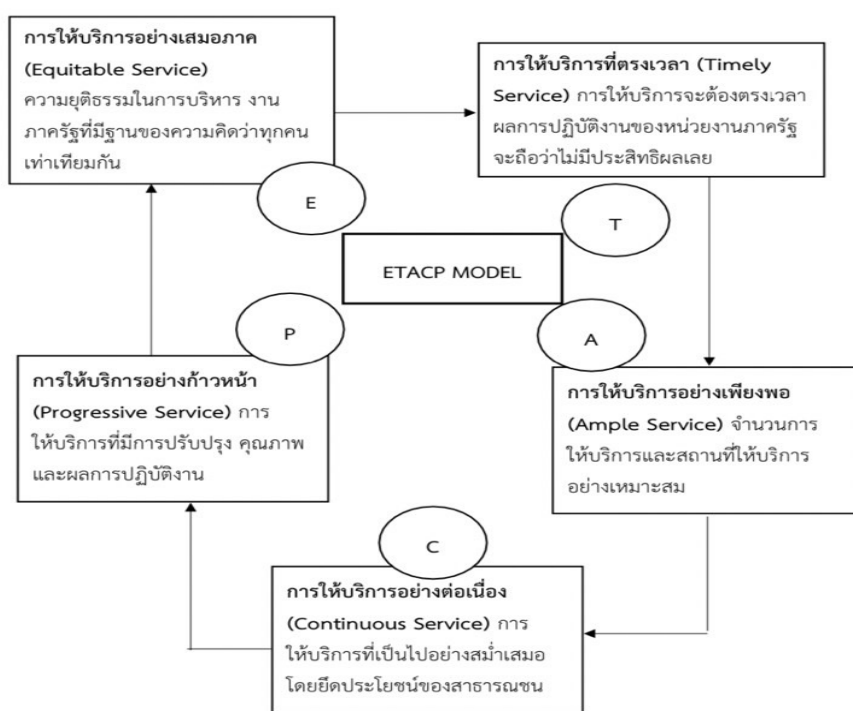
วินิจ ฝาเจริญ (2565) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการเปรียบเทียบเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแม่เหียะในภาพรวม 4 ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐาน และไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ ฝาสุกและวัชร ชาดิมนตรี (2565) ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าผลการทดสอบสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตัวแปร พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานของการบริหารส่วนตำบลสนามชัย ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ พื้นที่หมู่บ้านที่อาศัยและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้เต็มที่ ขาดการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ขาดการรับฟังปัญหาหรือข้อซักถามของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ขาดความชัดเจนในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะแนวทางคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่าเจ้าหน้าที่ควรมีความกระตือรือร้นให้บริการด้วยการเอาใจใส่ ให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม ควรมีการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ให้การบริการที่ถูกต้องและแม่นยำ เจ้าหน้าที่ควรให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ และให้บริการด้วยความเป็นกันเอง และควรมีการรับฟังความคิดเห็นต่อการให้บริการ เช่น กล้องรับฟังความคิดเห็นแบบประเมินการบริการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสามเณรเมธี เสี่ยง่วง (ศิลาวงศ์) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บริหารขาดความสามารถในการนำหลักบริหารมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสำหรับการบริหาร ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะจึงควรมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ และเพิ่มขีดความสามารถในการประยุกต์หลักการบริหารเพื่อใช้ในการบริหารองค์กร และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินและเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา แสงผาบ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนจำกัดจึงทำให้ การบริการไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่บางครั้งยังพูดไม่ไพเราะ ไม่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการและการให้บริการยังไม่มี ความเท่าเทียมกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ควรมีการจัดเวรเพื่อให้บริการให้คำแนะนำต่าง ๆ

เพิ่มมากขึ้น ควรมีการพูดจาให้ไพเราะขึ้นขณะให้บริการ ควรมีความกระตือรือร้นใน การให้บริการ และควรให้บริการด้วยความยุติธรรมแก่ประชาชนทุกคน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรยุทธ์ สถาปนศุภกุล (2564) ที่ได้มีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ประชาชนได้รับบริการจากเทศบาลตำบล สันปูเลยที่ได้จัดเตรียมเอกสาร รวดเร็ว ฉับไว มีความกระตือรือร้นพร้อมให้บริการเสมอ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “คุณภาพการให้บริการประชาชน ของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่” ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น ETACP โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) E=Equitable Service การให้บริการอย่างเสมอภาค ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานของความคิดว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในทุกแง่มุมของกฎหมายไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน 2) T=Timely Service การให้บริการที่ตรงเวลาในการให้บริการจะต้องมองว่าการให้บริการจะต้องตรงเวลา ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิภาพเลย ถ้าไม่มีการตรงเวลาซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน 3) A=Ample Service การให้บริการ

อย่างเพียงพอ การให้บริการจะต้องมีลักษณะที่มีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม 4) C=Continuous Service การให้บริการอย่างต่อเนื่อง การให้บริการที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณชนเป็นหลักไม่ใช่ยึดตามความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้ 5) P=Progressive Service การให้บริการอย่างก้าวหน้า การให้บริการที่มีการปรับปรุง คุณภาพและผลการปฏิบัติงาน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตามหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) ดังนี้ 1) ด้านทาน เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2) ด้านปิยวาจา พูดจาไพเราะ 3) ด้านอติจริยา บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น และ 4) ด้านสมานัตตตา เป็นผู้มีความสม่ำเสมอ และคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ทั้ง 5 ด้านตามกรอบงานวิจัย ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการอย่างทันต่อเวลา 3) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 4) ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ผลการทดสอบตามสมมติฐานมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สิทธิการรักษาที่ท่านใช้ใน ปัจจุบัน รายได้ ประสบการณ์ในการไปใช้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของคลินิกตาแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน และส่วนหลักสังคหวัตถุธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการประชาชน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนของปัญหา อุปสรรคนั้น พบว่า เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้เต็มที่ ขาดการให้บริการโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ขาดการรับฟังปัญหาหรือข้อซักถามของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ขาดความชัดเจนในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะเจ้าหน้าที่ควรมีความกระตือรือร้นให้บริการด้วยการเอาใจใส่ ให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม และควรมีการรับฟังความคิดเห็นต่อการให้บริการ เช่น กล้องรับฟังความคิดเห็น แบบประเมินการบริการ เป็นต้น เมื่อให้งานวิจัยที่ใช้ประโยชน์ทางหน่วยงานและทางวิชาการ จึงได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายการให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพ หรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ให้บริการได้มากขึ้น

1.2 ควรมีนโยบายยึดประโยชน์ของสาธารณชนเป็นหลักไม่ใช่ยึดตามความพอใจของหน่วยงานที่ ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้กิจกรรมหรือกระบวนการใน

การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นให้ได้รับความสุข

1.3 ควรมีนโยบายการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริการนั้นได้อย่างทั่วถึงทุกคน และได้รับการดูแลรักษาอย่างเต็มที่และอย่าเท่าเทียมกัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ต้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการให้บริการเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความประทับใจกับผู้รับบริการทุกคน และท้ายสุดผู้ให้บริการเป็นกลไกสำคัญที่สุดที่จะต้องพัฒนาบุคลิกภาพและทัศนคติที่ดีโดยเฉพาะการมีจิตสำนึกในการรักษารับการให้บริการ เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างสมบูรณ์แบบ

2.2 การให้บริการที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณชนเป็นหลักไม่ใช่ยึดตามความพอใจของหน่วยงานที่ ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้กิจกรรมหรือกระบวนการในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นให้ได้รับความสุข และความสะดวกสบายหรือเกิดความพึงพอใจจากผลของการกระทำนั้น

2.3 ประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติ อย่างเท่าเทียมกันในทุกแง่มุมของกฎหมายไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยคุณภาพการให้บริการประชาชนของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ จงวิไลเกษม. (2561). ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิตรา แสงผาบ. (2558). การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระปลัดสถิตย์ โพธิญาณ และวินิจ ฝาเจริญ. (2565). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3(1), 12-20.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). ธรรมญูชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พิกุล กันทะพนม. (2564). รายงานประจำปีของคลินิกตา แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่. ใน การสัมมนาเรื่องสถานการณ์เศรษฐกิจในรอบปี 2563 และแนวโน้มในอนาคตปี 2564. (น. 13).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40.
- วรยุทธ์ สถาปนศุภกุล. (2564). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 2(2), 1-9.
- สรวิชัย สุดแก้ว. (2563). คุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังตาล อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สามเณรเมธี เสี่ยงบ่วง (ศิลาวงศ์). (2560). คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังกัดหัวตุ 4 ของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 6(2), 591-592.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุชาติ ผาสุก และวัชร ชาติมนตรี. (2565). ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3(1), 21-29.
- อภิรมย์ สีดาคำ, นพดณ ปัญญาวิรัตน์ และวินิจ ฝาเจริญ. (2565). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3(2), 23-32.
- Millet, J.D. (1954). Management in the public service. New York: McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.

การพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษา
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี
The Development of a System to Promote the
Learning Management English Subjects for Students in of Schools
under the Suphanburi Secondary Educational Service Area

ชัยภัทร เพ็งเล้ง¹ และ ประทีป มากมิตร²
Chaipat Pengleng¹ and Prateep Markmit²

Received: 22 August 2023; Revised: 28 October 2023; Accepted: 29 October 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี (2) เพื่อศึกษาความต้องการระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 คน อาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระบบที่เหมาะสมต่อส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี ได้แก่ การประยุกต์ใช้วงจรการพัฒนาระบบฐานข้อมูลแบบ DBLC และแผนภาพคลาส (Class Diagram) (2) ความต้องการระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์; Master of Education Program in Educational Administration Innovation, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์; Master of Education Program in Educational Administration Innovation, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Corresponding author, E-mail: chaipat041@gmail.com

มัธยมศึกษา สุพรรณบุรี ได้แก่ ความต้องการครูที่จบตรงสาขาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ หรือได้รับการอบรมพัฒนาให้มีศักยภาพในการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ มีทักษะการสอนผ่านเครื่องมือออนไลน์ และต้องการระบบ/เครื่องมือสนับสนุนการสร้างสื่อการสอนออนไลน์ และ (3) บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบส่งเสริมการบริหารจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 (S.D.=0.52)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการการเรียนรู้; รายวิชาภาษาอังกฤษ; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Abstract

The aim of this study is to examine the perspectives of administrators, instructors, and educational technologists regarding the management of English learning for Mathayomsuksa 1 students in the Suphanburi Secondary Educational Service Area. Additionally, it seeks to develop, validate, and present an English learning management system specifically designed for these students. The research sample consists of 15 educational personnel who were selected for data collection through in-depth interviews and questionnaires.

The research findings indicate that the implementation of the DBLC database system development cycle and class diagram is essential for promoting the management of English language learning for Mathayom 1 students in educational institutions under the Suphanburi Secondary Educational Service Area. Additionally, it is crucial to address the need for qualified English language teachers or provide training to enhance their teaching skills, particularly in utilizing online tools for teaching English subjects. Furthermore, personnel in educational institutions under the Suphanburi Secondary Educational Service Area play a significant role in facilitating the management of English language learning for secondary school students. It is noteworthy that the overall satisfaction level with the management promotion system is high, with a mean score of 4.41 (S.D.=0.52).

Keyword: The Learning Management; English Subject; Mattayom 1 Student

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเป็นการศึกษาปีแรกในระดับมัธยมศึกษาก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเรียนต่อในสาขาที่มีความตั้งใจใช้ประกอบอาชีพในอนาคต

ซึ่งภาษาอังกฤษถูกจัดว่าเป็นภาษาสากลหลักที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันทั่วทั้งโลก ในบริบทของการสื่อสารที่เป็นทางการหรือการสื่อสารทั่วไป การบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมศักยภาพแก่นักเรียนในด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและมั่นใจ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีและมีวิสัยทัศน์ต่อการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกช่วงชั้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) และเป็นการวางรากฐานการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตของนักเรียนในอนาคต ทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีโรงเรียนในสังกัดรวม 58 โรงเรียนและได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประชากรไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยแผนยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างความพร้อมให้แก่สถานศึกษาในปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีเป้าหมายให้เยาวชนไทยได้รับประสบการณ์และมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แผนยุทธศาสตร์ที่ 5 ปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้เอื้อต่อการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้นจึงทำให้การพัฒนากระบวนการส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษจึงเป้าหมายหลักที่ของพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ด้วยเหตุผลสถานการณ์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีนั้น สถาบันภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทดสอบและประเมินระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (วิรัตน์ เกตุเรือง, สุกัญญา แซ่มซ้อย และฉลอง ชาตรูประชีวิน, 2560) พบว่า ครูจำนวนมากมีผลการสอบทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ มีอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษจาก (1) การเรียนการสอนไม่ได้เป็นรูปแบบภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร (2) การขาดแคลนครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยตรง และครูส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ดีต่อการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ และ (3) การมีนักเรียนในชั้นเรียนที่มากเกินไป และนักเรียนมีเจตคติไม่ดีต่อการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นรากฐานที่สำคัญและหัวใจของการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และส่งผลต่อการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นไปในอนาคต ด้วยการศึกษาความต้องการและความพึงพอใจต่อระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี และนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบส่งเสริม การบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาความต้องการระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

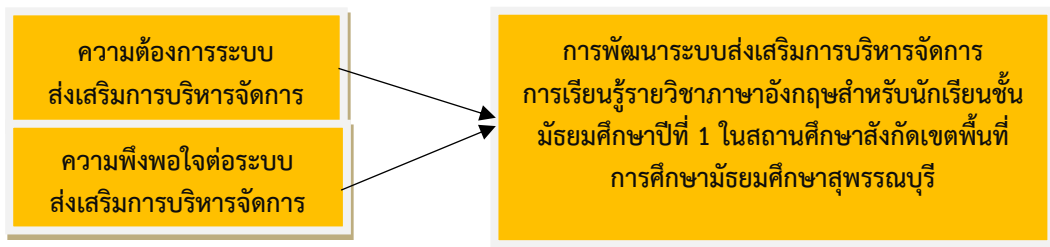
วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ด้วยการศึกษานวนคิด ทฤษฎี บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและประยุกต์ใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัย และศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน และนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) อาศัยแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยง (Content Validity) และใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับมาจากการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่และบุคคล (สุภางค์ จันทวนิช, 2552)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้รับรองและประเมินระบบการศึกษา จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านไอซีที (ICT: Information Communication Technology) และนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) อาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยง (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ในการรวบรวมข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่

(Frequency: n) ค่าร้อยละ (Percentage: %) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

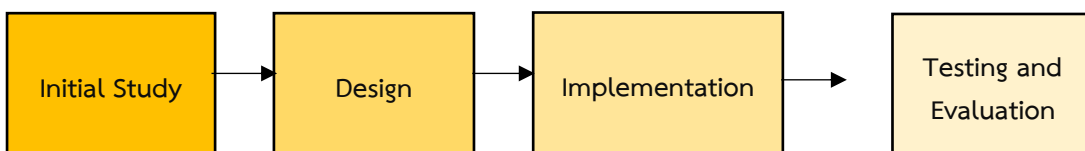
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา: ผู้วิจัย (2566)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยการพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังนี้

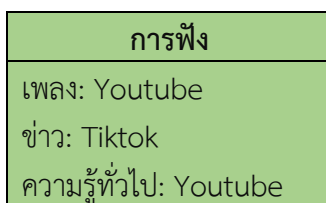
1. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมกับการประยุกต์ใช้วงจรการพัฒนาระบบฐานข้อมูลแบบ DBLC (Database Life Cycle: DBLC) (จารุกิตต์ สายสิงห์, 2564) และแผนภาพคลาส (Class Diagram) (Farrell, P., 2010)

1.1 ระบบฐานข้อมูลแบบ DBLC ด้วยการสร้างแบบจำลองระบบเครือข่ายในลักษณะฐานข้อมูลและระบบ ดังนี้ (1) วิเคราะห์ระบบแล้วพบว่ามีปัญหาขาดครูผู้สอนและครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษมีทักษะอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (2) ออกแบบให้มีระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร (Communicative Approach) (3) นำแผนการสอนไปปฏิบัติ และ (4) วัดผลด้วยการทดสอบคะแนนของนักเรียน และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์และหาแนวทางพัฒนาต่อไป

ภาพ 2 การวิเคราะห์แบบ DBLC ของรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มา: ผู้วิจัยประยุกต์ใช้จากแนวคิด DBLC ของ จารุกิตต์ สายสิงห์ (2564)

1.2 แผนภาพคลาส เป็นส่วนที่ใช้อธิบายโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ มีคุณลักษณะอย่างไร (Attribute) และมีวิธีการจัดการอย่างไร (Method) อย่างไร (Farrell, P., 2010) ผลจากการศึกษาพบว่า สื่อการสอนควรแบ่งเป็น (1) การเขียน จัดให้มีกิจกรรมการเขียนแบบสั้น ๆ 3-5 บรรทัด ในหัวข้อที่นักเรียนสนใจทุกสัปดาห์ (2) การฟัง จัดให้มีการฟังจากคลิปวิดีโอที่อยู่ในกระแสมความสนใจของนักเรียน เช่น การดูคลิปวิดีโอจาก Youtube การฟังเพลง (3) การอ่าน จัดให้มีการอ่านข่าวสั้น ๆ ในทุกสัปดาห์แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนนักเรียนฟัง และ (4) การสนทนา จัดให้มีการสนทนาตามคลิปวิดีโอ หรือภาพยนตร์ที่นักเรียนให้ความสนใจ

ภาพ 3 Class Diagram รายวิชาภาษาอังกฤษ (การฟัง) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มา: ผู้วิจัยประยุกต์ใช้จากแนวคิด DBLC ของ จารุกิตต์ สายสิงห์ (2564)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ได้แก่ (1) ความต้องการด้านบุคลากร (1.1) บุคลากรที่จบตรงตามสาขาที่สอน (ภาษาอังกฤษ) (1.2) การเพิ่มบุคลากร (1.3) บุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเรียนการสอน (1.4) การพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง และ (2) ระบบและเครื่องมือที่ใช้สร้างสื่อการสอนหรือแบบฝึกหัด (2.1) แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทของโรงเรียน (2.2) ระบบและเครื่องมือที่ใช้ผลิตสื่อการสอนออนไลน์ (2.3) ระบบประเมินที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละบริบท (2.4) แบบฝึกหัดออนไลน์

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังนี้

การใช้งานระบบส่งเสริมการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
การตอบสนองต่องานบริหารระดับมัธยมศึกษา	4.60	0.63	มากที่สุด	1
การให้บริการข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว	4.47	0.83	มาก	5
ความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล	4.47	0.52	มาก	3
ความครบถ้วนเพียงพอของข้อมูล	4.27	0.88	มาก	11

การใช้งานระบบส่งเสริมการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล	4.40	0.74	มาก	7
ข้อมูลสารสนเทศตรงตามความต้องการ	4.40	0.63	มาก	6
เป็นศูนย์กลางของข้อมูล	4.40	0.83	มาก	8
ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน/สั่งการ	4.53	0.64	มาก	2
สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล	4.47	0.74	มากที่สุด	4
สะดวกต่อการเข้าใช้งาน	4.27	1.03	มาก	12
ขั้นตอนการใช้งานชัดเจนเข้าใจง่าย	4.33	0.82	มาก	9
การเปลี่ยนแปลงข้อมูลทำได้ง่าย	4.47	0.74	มาก	4
คู่มือและระเบียบปฏิบัติชัดเจน	4.53	0.64	มากที่สุด	2
การออกรายงานที่เหมาะสม	4.33	0.90	มาก	10
ระบบความปลอดภัยของข้อมูลที่เหมาะสม	4.27	0.88	มาก	11
รวม	4.41	0.52	มาก	

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อ
ระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
ที่มา: ผู้วิจัย (2566)

จากตารางที่ 1 พบว่าบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบส่งเสริมการบริหารจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 (S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติพบว่ามีความพึงพอใจต่อการตอบสนองต่องานบริหารระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (S.D.=0.63) เป็นลำดับแรก รองลงมามีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน/สั่งการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 (S.D.=0.64) เท่ากับการมีคู่มือและระเบียบปฏิบัติชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 (S.D.=0.64)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมกับการประยุกต์ใช้วงจรการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลแบบ DBLC ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากสื่อการสอนที่เหมาะสม คือ การเรียนการสอนด้วยเครื่องมือออนไลน์ผ่าน (1) การเขียน (2) การฟัง (3) การอ่าน และ (4) การสนทนา ที่มีการออกแบบเหมาะสมกับบริบทของรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสอดคล้องกับแนวคิดของจาร์กิตตี้ สายสิงห์

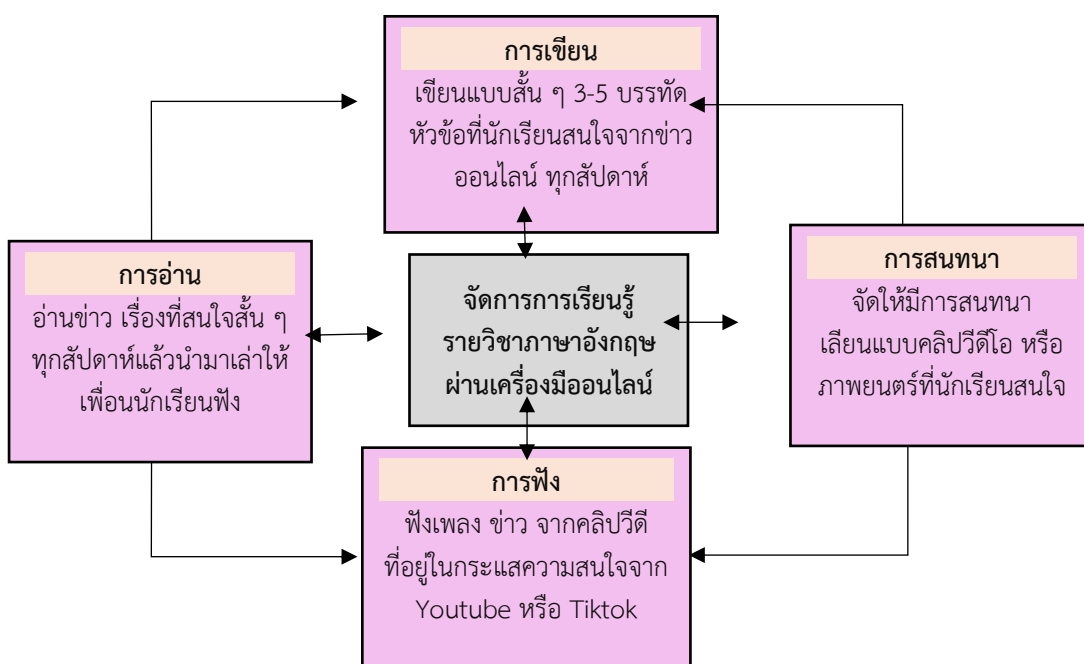
(2564) ว่าการสร้างแบบจำลองระบบเครือข่ายในลักษณะฐานข้อมูลและระบบประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ระบบ (2) การออกแบบ (3) การนำไปปฏิบัติ และ (4) การวัดผลด้วยการทดสอบและวิเคราะห์ผล มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ศักดิ์ ผกามาซ และคณะ (2564) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning Management มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาแพลตฟอร์ม (Platform) นวัตกรรมบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และมีความเหมาะสมกับการประยุกต์ใช้แผนภาพคลาส มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Farrell (2010) ว่าการใช้แผนภาพคลาสในการอธิบายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ถึงมีคุณลักษณะและวิธีการจัดการแต่ละกิจกรรมนั้น รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันจะทำให้ทราบถึงภาพรวมและกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นทำให้วางแผนงานได้ขึ้น

2. ความต้องการระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีมีความต้องการ 2 ด้าน คือด้านบุคลากรและเครื่องมือ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจาก (1) ความต้องการด้านบุคลากรที่จบสาขาภาษาอังกฤษให้มีจำนวนเพียงพอ โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเรียนการสอนและควรได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง และ (2) ความต้องการระบบและเครื่องมือที่ใช้สร้างสื่อการสอนหรือแบบฝึกหัดผ่านสื่อการสอนออนไลน์ โดยมีระบบประเมินที่มีความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Amin, M. M. & Paiman, N. (2022) ที่พบว่าปัจจุบันต้องการบุคลากรครูที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ได้ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bradley, V. M. (2021) ที่พบว่าระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) แบบการเรียนการสอนออนไลน์สร้างความสมดุลระหว่างการเรียนรู้เชิงรุกกับการใช้ทรัพยากรทางเทคโนโลยี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความพึงพอใจต่อระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากมีความพึงพอใจต่อการตอบสนองต่องานบริหารระดับมัธยมศึกษา ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน/สั่งการ และการมีคู่มือและระเบียบปฏิบัติชัดเจน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร คำอุไร (2563) ที่พบว่าบุคลากรมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อแอปพลิเคชัน สำหรับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่พบว่ามีความหลากหลายและสามารถเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนนำไปสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพได้จริง และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ วงศ์จินดา, สุวิมล พิบูลย์ และอนันต์ คัมภีรานนท์ (2564) ที่พบว่าบุคลากรมีความพึงพอใจต่อแพลตฟอร์มการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนในศตวรรษที่ 21 ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยพบองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ การพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ต้องการพัฒนาคู่มือสอนรายวิชาภาษาอังกฤษที่จับตรงสาขาสามารถใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องมือออนไลน์ในการเรียนการสอนสำหรับ (1) การเขียน (2) การฟัง (3) การอ่าน และ (4) การสนทนา อย่างเป็นระบบ ดังภาพ 4

ภาพ 4 ระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
ที่มา: ผู้วิจัย (2566)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีแล้วได้นำไปใช้ ผู้วิจัยพบว่า ช่วยให้ผู้ใช้ระบบสามารถอำนวยความสะดวกและจำลองการอภิปรายวางแผนกิจกรรมออนไลน์ กำหนดความคาดหวังในการเรียนรู้ ให้ทางเลือกแก่ผู้เรียน และช่วยในการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการสำหรับการตัดสินใจ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม นักเรียนสามารถรักษาความเป็นอิสระ ความกระตือรือร้น ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระดับดีมาก ได้แก่รูปแบบฟอร์มแสดงผลการสืบค้นข้อมูลมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย การบันทึกข้อมูลครอบคลุมตามความต้องการ ภาพ/ตาราง/วิดีโอประกอบสามารถสื่อความหมายได้ ระบบนี้ใช้งานง่าย และรองรับ

การใช้งานของผู้เรียนทุกคน การออกแบบหน้าจอเหมาะสมและดูสบายตา ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในบทเรียน มีการควบคุมลำดับในการเรียนอย่างเหมาะสม และสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ ความชัดเจนและความถูกต้องในการอธิบายเนื้อหา การตอบสนองต่องานบริหารระดับมัธยมศึกษา ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน/สั่งการ ระเบียบปฏิบัติชัดเจน ถือว่าเป็นจุดเด่นของระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา สุพรรณบุรี ซึ่งสามารถนำระบบดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้จริง

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การพัฒนากระบวนส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมกับการประยุกต์ใช้วงจรการพัฒนาระบบฐานข้อมูลแบบ DBLC และแผนภาพคลาส โดยจัดให้มีการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษโดยครูผู้สอนที่จบตรงสาขาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ หรือการสอนภาษาอังกฤษ หรือได้รับการอบรมพัฒนาให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษผ่านสื่อการสอนออนไลน์ ด้วยการจัดเป็นกลุ่ม (1) จัดให้มีกิจกรรมการเขียนแบบสั้น ๆ 3-5 บรรทัด ทุกสัปดาห์ (2) จัดให้มีกิจกรรมฟังเพลง หรือเรื่องราวที่นักเรียนสนใจ เช่น การดูคลิปวิดีโอจาก Youtube หรือ Tiktok (3) จัดให้มีการอ่านข่าวสั้น ๆ ในทุกสัปดาห์แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง และ (4) จัดให้มีการสนทนาตามคลิปวิดีโอ หรือภาพยนตร์ที่นักเรียนให้ความสนใจ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาด้วยการสำรวจความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาระบบส่งเสริมการบริหารจัดการการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จารุกิตติ์ สายสิงห์. (2564). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยแบบสร้างเครือข่ายงานวิจัยมีชีวิต. วารสารอินฟอร์เมชั่น, 28(1), 131-152.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ, สำเริง อ่อนสัมพันธุ์, สุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล, ดร.ณิ ปัญจรัตน์นากร, ฤทธิเดช พรหมดี และเชิดศักดิ์ ศุภโสภณ. (2564). องค์การแห่งนวัตกรรมทางการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติพะเยาวิจัย ครั้งที่ 10 (น.3513-3528). มหาวิทยาลัยพะเยา.

- วิรัตน์ เกตุเรือง, สุกัญญา แซ่มซ้อย และฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2560). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(3), 313-328.
- วิไลวรรณ วงศ์จินดา, สุวิมล พิบูลย์ และอนันท์ คัมภีรานนท์. (2564). แพลตฟอร์มการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มสาขาวิชาทางการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/Tone minute/files/55/A3-16.pdf>
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร ดำอุไร. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อแอปพลิเคชันสำหรับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 5(2), 345-358.
- Amin, M. M. and Paiman. N. (2022). University English Language Teachers' Use Of Digital Platforms for Online. Teaching Emerging Technology in Learn Journal, 17(20), 134-148.
- Bradley, V. M. (2021). Learning Management System (LMS) Use with Online Instruction. International Journal of Technology in Education (IJTE), 4(1), 68-92.
- Farrell, P. (2010). School Psychology: Learning Lessons from History and Moving Forward. School Psychology International, 31(6), 581-598.

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
Effectiveness of Elderly Welfare Management of
Pa Daet Subdistrict Municipality Mueang Chiang Mai District,
Chiang Mai Province

ดรณิ นิลแก้ว¹, นพดณ ปัญญาวีรทัต² และ ธิติวดี หมั่นมี³
Darunee Nilkaw¹, Noppadon Panyaweerat² and Thitiwut Munmee³

Received: 11 March 2023; Revised: 19 April 2023; Accepted: 24 April 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นงานวิจัยแบบผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มารับเบี้ยยังชีพเขตเทศบาลตำบลป่าแดด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของของทาร์ ยามาเน่ จำนวน 339 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test F-test ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสังคหวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก 3) ปัญหาอุปสรรค พบว่า ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล เช่น เบี้ยยังชีพ เงินกู้ยืม ประกอบอาชีพ และข้อเสนอแนะแนวทาง พบว่าควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, E-mail: 6404204035@mcu.ac.th

การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟู และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ; สวัสดิการผู้สูงอายุ; หลักสังฆัตถุ 4

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the effectiveness of elderly welfare management in Pa Daet Subdistrict Municipality. Mueang Chiang Mai District 2) to study the relationship between Buddhist principles and the effectiveness of elderly welfare management; 3) to study problems, obstacles, and recommendations for the effectiveness of elderly welfare management. An integrated research method was employed, combining quantitative and qualitative research approaches. The sample group consisted of elderly individuals who were recipients of the subsistence allowance in Pa Daet Subdistrict Municipality. A random sampling method, based on Taro Yamane's formula, was utilized to collect data from 339 individuals through questionnaires. The collected data were analyzed using statistical measures such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. Additionally, statistical tests including Pearson's correlation coefficient, t-test, and F-test were employed. To complement the quantitative findings, qualitative research was conducted through in-depth interviews with key informants, involving 10 individuals per figure. The qualitative data were analyzed using descriptive content analysis techniques.

The study revealed that the elderly welfare management in Padad Subdistrict Municipality, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai province, adhering to the Sangahavatthu 4 principle, demonstrated the highest level of effectiveness. Additionally, the overall effectiveness of elderly welfare management in all 5 areas was also found to be at the highest level, with a statistically significant positive correlation at the 0.05 level. The study recommends the implementation of a health system to support the aging society, such as increasing access to services, developing a model of care for the elderly during the rehabilitation period, and modifying work styles to cater to the needs of the elderly.

Keywords: Effectiveness; Welfare Management; Sangkhahavatthu 4

บทนำ

ประชากรผู้สูงอายุมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบันประชากรโลกได้เปลี่ยนผ่านประชากรสูงวัยในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เช่น ประเทศสมาชิกในยุโรป อเมริกาเหนือ ได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์แล้วในขณะที่บางประเทศในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ได้เข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดแล้ว สำหรับประเทศไทยถูกจัดเป็นประเทศสูงวัยอันดับ 2 รองจากประเทศสิงคโปร์ ที่ประเทศเหล่านี้ได้เป็นประเทศสังคมสูงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักที่สำคัญ คือการพัฒนาทางด้านการแพทย์และการสาธารณสุขดีขึ้น รวมทั้งนโยบายการวางแผนครอบครัวที่ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นและอัตราการเกิดลดน้อยลง การที่หลายประเทศได้เปลี่ยนมาเป็นประเทศสังคมสูงวัย ประชากรสูงวัยในประเทศเหล่านี้ มักจะมีฐานะยากจน ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจตามมามากมาย (National Statistical Office, 2018) ผู้สูงอายุมักถูกมองว่าเป็นทรัพยากรที่เสื่อมสภาพแล้ว ซึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้สูงอายุ คือ แหล่งสะสมความรู้และประสบการณ์ของคนรุ่น ลูกหลานที่มีศักยภาพสามารถช่วยเหลือพัฒนาสังคมและประเทศชาติอีกกลุ่มหนึ่ง ผู้สูงอายุควรได้รับการฟื้นฟูด้วยเหตุผลอย่างน้อย 3 ประการ คือ ในฐานะกลุ่มที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นคลังปัญญาของกลุ่มชน และเป็นเรื่องของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มนี้ของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีนำมาซึ่งความสุขทั้งกายและใจ และจะเกิดขึ้นเมื่อคนนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของตน โดยเมื่อพิจารณาถึงความต้องการของผู้สูงอายุ พบว่า มีความต้องการ 2 ประเภท คือ ความต้องการพื้นฐานและความต้องการขั้นสูงสุด (เกษม แก่นบุญ, 2552)

ดังนั้นปัญหาของผู้สูงอายุที่สำคัญ ได้แก่ (1) ปัญหาด้านสุขภาพผู้สูงอายุจะมีปัญหาเรื่องสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนทั้งโรคทางกายและทางสมอง โรคทางสมอง คือ โรคสมองเสื่อม โรคหลงลืม โรคซึมเศร้า ฯลฯ (2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุที่มีฐานะไม่ดี ไม่มีลูกหลานดูแลอุปการะเลี้ยงดูอาจไม่มีรายได้หรือรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพอาจไม่มีที่อยู่อาศัย ทำให้ได้รับความลำบาก (3) ปัญหาด้านความรู้ ผู้สูงอายุไม่มีโอกาสได้รับความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวัยและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อให้เข้าใจกันได้กับเยาวชนรุ่นใหม่ (4) ปัญหาด้านสังคม ผู้สูงอายุอาจจะไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมเหมือนเดิม โดยเฉพาะผู้ที่เคยเป็นข้าราชการตำแหน่งสูงซึ่งเคยมีอำนาจและบิรวารแวดล้อม เมื่อเกษียณอายุราชการอาจเสียดายอำนาจและตำแหน่งที่ศูนย์เสียไป เยาวชนและหนุ่มสาวหลายคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้สูงอายุ เห็นคนรุ่นเก๋าล้าสมัย พูดไม่รู้เรื่องและไม่มีประโยชน์ (5) ปัญหาด้านจิตใจ ผู้สูงอายุจะได้รับความเอาใจใส่และความอบอุ่นจากลูกหลานอย่างเพียงพอทำให้รู้สึกหว่าเหว อ้างว้าง และอาจจะมีกังวลต่าง ๆ เช่น กังวลว่าจะถูกลูกหลานและญาติพี่น้องทอดทิ้ง กังวลในเรื่องความตาย ผู้สูงอายุมักมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง เช่น เศร้า เฉยเมย เอาแต่ใจตนเอง ผู้สูงอายวยังต้องการมีความสุขทางโลกีย์ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยของตนเองทำให้เกิดความผิดหวัง (6) ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาที่น่าเป็นห่วง คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ในอดีตจะเป็นครอบครัวใหญ่คือครอบครัวขยายทำให้เกิดความสัมพันธ์แน่นแฟ้นและเกิดความอบอุ่นระหว่างพ่อแม่และลูกหลาน ในปัจจุบันครอบครัว

โดยเฉพาะในเขตเมืองจะเป็นครอบครัวเดียวเป็นส่วนใหญ่ลูกหลานจะเข้ามาทำงานในเมืองทิ้งพ่อแม่ให้เฝ้าบ้านทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ได้รับการดูแลและความอบอุ่นดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา และ (7) ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้เยาวชนมีความกดดันที่ต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ลดน้อยลง ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคตหากสังคมไทยเป็นสังคมอุตสาหกรรมแบบใหม่ สังคมไทยจะกลายเป็นสังคมแบบตะวันตก คือต่างคนต่างอยู่ไม่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานเมื่อโตขึ้นจะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา ดังนั้นการแก้ปัญหาผู้สูงอายุจะต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและระบบโดยจะต้องเร่งดำเนินการคือ (1) ปรับปรุงฐานข้อมูลของผู้สูงอายุให้ทันสมัย (2) สร้างหลักประกันด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ (3) สนับสนุนการดูแลระยะยาวและแก้ปัญหาค่าขาดแคลนผู้ดูแลผู้สูงอายุ (4) สร้างหลักประกันด้านรายได้และส่งเสริมการออมเพื่อวัยหลังเกษียณ (5) ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุและขยายกำหนดเวลาการเกษียณอายุ และ (6) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวและชุมชน (เกษมแก่นบุญ, 2552)

ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจที่ได้รับถ่ายทอดตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่ในการสงเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ 1) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคือ ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และ 2) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 67 (กรมการปกครอง, 2543) “ให้เทศบาลตำบลป่าแดด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส” อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลป่าแดดยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดการบูรณาการและขาดความต่อเนื่อง ขาดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ความไม่พร้อมของงบประมาณและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้กับผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุ ไม่สามารถตอบสนองปัญหาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วยังขาดการบูรณาการการทำงานของเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ งบประมาณไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ข้อจำกัดเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ขาดฐานข้อมูลผู้สูงอายุ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นเทศบาลตำบลป่าแดดได้ตระหนักและให้ความสำคัญแก่การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้คุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการและการให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุเป็นมาตรฐานเดียวกัน (เทศบาลตำบลป่าแดด, 2564)

ด้วยเหตุผลตามที่ได้กล่าว จึงเป็นเรื่องน่าสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ว่าเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ พร้อมทั้งศึกษาการเสริมพลังเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และการนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสม โดยนำหลักสังคหวัตถุธรรม คือคุณธรรมที่เป็นคุณเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ผูกใจคน และประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคีเป็นหลักพุทธธรรมที่ทำให้ตนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป ซึ่งเป็นการปลูกจิตไม่ตรีเติมน้ำใจต่อกันและกันทำให้สังคมเกิดความเป็นสุขนำมาใช้เพื่อหาแนวการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิผลบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งเป็นการใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้มีวิธีการและกระบวนการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มารับเบี้ยยังชีพเขตเทศบาลตำบลป่าแดด โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ

การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ รายได้อื่นที่ได้รับ และลักษณะที่อยู่อาศัย มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) เพื่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) ด้านอิตถจริยา ประพฤติประโยชน์ 4) ด้านสมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Gibson and Others ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปริมาณและคุณภาพการผลิต 2) ประสิทธิภาพ 3) ความพึงพอใจ 4) ความสามารถในการปรับตัว 5) การพัฒนาและการอยู่รอด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทาง ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำมาแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวม เท่ากับ 0.876

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลป่าแดด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษามีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) ตัวแทนกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน 3) ตัวแทนกลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 2 คน 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน 5) ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมกับ

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำถาม แล้วนำข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 58.67 อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 71 – 75 ปี มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 28.91 ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 28.91 สถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 50.71 จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ 700 บาท/เดือน มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.87 รายได้อื่นที่ได้รับ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.87 ลักษณะที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่อาศัยลักษณะบ้านเดี่ยว จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.58

ตอนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามตารางสรุปผลดังต่อไปนี้

สังคหวัตถุ 4	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทาน การให้	5.58	0.703	มากที่สุด
2. ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก	5.65	0.720	มากที่สุด
3. อตถจริยา การประพฤติประโยชน์	5.62	0.710	มากที่สุด
5. สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ	5.59	0.705	มากที่สุด
ภาพรวม	5.61	0.710	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4

เมื่อระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุตามหลักแนวคิดทฤษฎีของ Gibson and Others ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามตารางสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านปริมาณและคุณภาพการผลิต	5.58	0.720	มากที่สุด
2. ด้านประสิทธิภาพ	5.61	0.750	มากที่สุด
3. ด้านความพึงพอใจ	5.59	0.721	มากที่สุด
5. ด้านความสามารถในการปรับตัว	5.60	0.735	มากที่สุด
5 ด้านการพัฒนาและการอยู่รอด	5.57	0.715	มากที่สุด
ภาพรวม	5.59	0.726	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	t-test	0.03	✓	-
2	อายุ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
3	ระดับการศึกษา	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
5	สถานภาพ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.05	✓	-
5	จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
6	รายได้อื่นที่ได้รับ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
7	ลักษณะที่อยู่อาศัย	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.02	✓	-

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับหลักสังเกตข้อ 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังเกตข้อ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จึงยอมรับสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ

เข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล เช่น เบี้ยยังชีพ เงินกู้ยืมประกอบอาชีพ และข้อเสนอแนะแนวทาง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึง การบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟูและการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ และควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลตามกรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

1. ผลการวิจัยระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า 1) ทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ และ 4) สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอส่งผลประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ด้านปริมาณและคุณภาพการผลิต ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านการพัฒนาและการอยู่รอด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระชนพร คุณสมปนโน และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอตถจริยา 4) ด้านสมานัตตตา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์จิรัชชาติ พุทธิรักษ์โชโต (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของมณิตตา ศรีพล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาคือ ด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัย และด้านการศึกษาอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ด้านรายได้ และด้านความมั่นคงทางสังคมและครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง

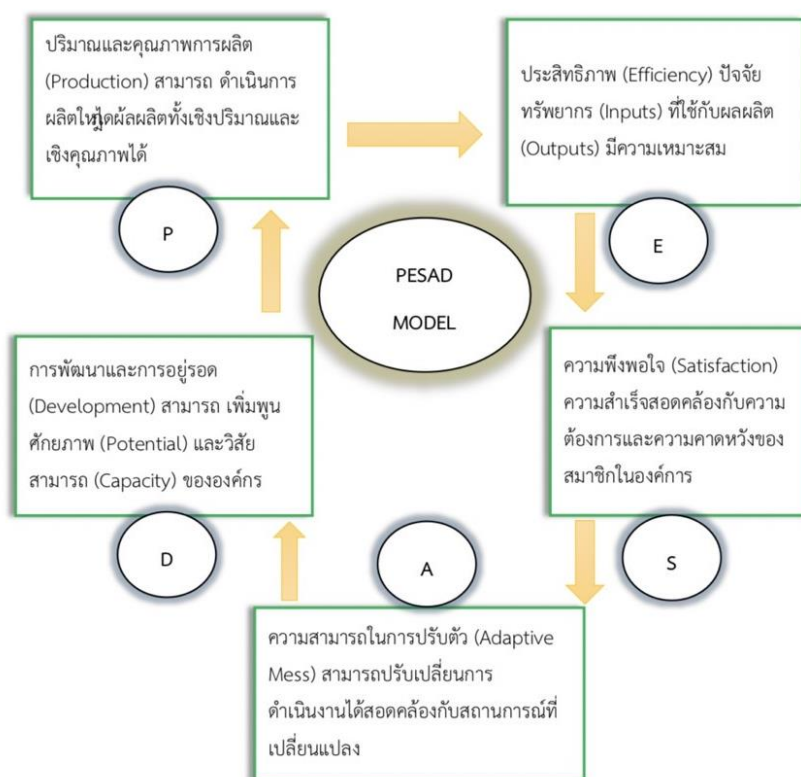
2. ผลการวิจัยหลักสังเกต 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังเกต 4 ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($R=0.940$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ นิยมามงกูร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทุกด้านและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทุกด้านและรายด้านทุกด้าน

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล เช่น เบี้ยยังชีพ เงินกู้ยืมประกอบอาชีพ และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟู และการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะ พิลุน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรัฐและการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพ ปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านผู้สูงอายุ คือ ไม่มีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวและการคุ้มครองให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้สูงอายุในหลาย ๆ ด้านแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุต้องการทางด้านจิตใจ คือ ควรมีการจัดชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรค คือ 1) ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า 2) ขาดงบประมาณสำหรับดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคตสังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดู

พ่อแม่เมื่อแก่ชรา 4) ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ข้อเสนอแนะคือ 1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ 2) ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ 3) ควรให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 4) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น PESAD โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) P = Production ปริมาณและคุณภาพการผลิต องค์กรมีประสิทธิภาพองค์กรสามารถ ดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและ

เชิงคุณภาพได้ตรงกับความต้องการขององค์กร 2) E = Efficiency ประสิทธิภาพ องค์กรมีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์อัตราส่วนระหว่างปัจจัยทรัพยากร (Inputs) ที่ใช้กับผลผลิต (Outputs) มีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ปัจจัยทรัพยากรได้คุ้มค่า 3) S = Satisfaction ความพึงพอใจ องค์กรมีประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงานขององค์กรนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์กร 4) A = Adaptive Mess ความสามารถในการปรับตัว องค์กรมีประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงานที่ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร 5) D = Development การพัฒนาและการอยู่รอด องค์กรมีประสิทธิภาพ ผลการสามารถ เพิ่มพูนศักยภาพ (Potential) และวิสัยสามารถ (Capacity) ขององค์กรให้เจริญก้าวหน้าตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน การให้ 2) ปิยาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ 4)สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ สำหรับการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ รายได้อื่นที่ได้รับ และลักษณะที่อยู่อาศัย ต่างกัน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้แก่ ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล อาทิเช่น เบี้ยยังชีพ เป็นต้น และข้อเสนอแนะคือ ควรการมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟูและการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเรื่องนี้ทั้งในมิติเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุตามมาตรฐานสนับสนุนให้มีส่วนร่วมจากครอบครัว ชุมชน สังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและเกิดความมั่นคงของประเทศได้

1.2 ควรมีนโยบายการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง อาทิ มีการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี มีการบริการด้านศาสนกิจและฅาปนกิจให้ผู้สูงอายุที่ไร้ญาติ หรือมีบริการบ้านพักฉุกเฉิน แต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีการวางแผนที่จะจัดตั้งกองทุนฅาปนกิจผู้สูงอายุในอนาคต

1.3 ควรมีนโยบายการจัดโครงการผู้สูงอายุใส่ใจธรรมชาติเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่พึงพอใจกับโครงการธรรมชาติ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้สูงอายุจะต้องปรับตัวในด้านความสามารถในการทำงานเพื่อหารายได้ โดยผู้สูงอายุร่างกายเริ่มเสื่อมสภาพ ความสามารถในการทำงานลดน้อยลงไปด้วยกำลังการผลิตลดลงไม่มีความสามารถในการแข่งขัน

2.2 แนวทางแก้ไขเพื่อให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ ดีขึ้นมากกว่าเดิมจึงควรมีการดำเนินการกิจกรรมและอุดหนุนงบประมาณเพิ่มเติม ในกรณีของการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่มีบ้านที่อยู่อาศัย จากปัจจุบันมีการดำเนินการการซ่อมแซมที่พักอาศัยให้ผู้สูงอายุ

2.3 การบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุหากหน่วยงานยังไม่มีสถานที่ก็ควรมีการใช้สถานที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหากมีงบประมาณมากเพียงก็ควรมีการก่อสร้างศูนย์บริการสาธารณสุขของหน่วยงานเอง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (หลักสังคหวัตถุ 4)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2543). การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.
- เกษม แก่นบุญ. (2552). แนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองบอน อำเภอปอไร่ จังหวัดตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะนง พิณฑ. (2561). รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทศบาลตำบลป่าแดด. (2564). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2566. เข้าถึงได้จาก <http://www.padad.go.th>.
- พระชนพร คุณสมปโน และคณะ. (2560). การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน. (2561). สมุทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มณฑิตา ศรีพล. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุ ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุรินทร์ นิยมางกูร. (2561). การบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.

ความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

PATTAYA COUNTDOWN 2020

Economics Values of the Pattaya Countdown 2020 Celebration

พรเทพ นามกร¹, จักรชัย สื่อประเสริฐสิทธิ์², อุษณกร ทาวะรัมย์³ และ
ปตนพรชัญญ์ แพทย์ชัยวงศ์⁴

Pornthep Namakorn¹, Chakchai Sueprasertsith², Ausanakorn Tavarom² and
Patanapat Pattchaiwong⁴

Received: 19 July 2023; Revised: 5 November 2023; Accepted: 6 November 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ด้วยการประมาณการปริมาณเงินสะพัดจากโครงการฯ ผ่านปริมาณเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และปริมาณเงินรายได้ของผู้ประกอบการภายในบริเวณพื้นที่จัดงาน เปรียบเทียบกับงบประมาณในการจัดงานฯ ดำเนินการศึกษาโดยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 350 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน และผู้ประกอบการ จำนวน 50 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกพหุ เพื่อคาดประมาณค่าเฉลี่ยรวมสำหรับการประมาณการปริมาณเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและปริมาณเงินรายได้ของผู้ประกอบการภายในบริเวณพื้นที่จัดงานตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า ความคุ้มค่าของโครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า โครงการนี้ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 29-31 ธันวาคม 2562 มีความคุ้มค่ามาก โดยมีเงินสะพัดรวม 320,141,636.28 บาท (มาจากเม็ดเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 316,896,734.08 บาท รวมกับรายได้ของผู้ประกอบการ 3,244,902.20 บาท) ทั้งนี้เปรียบเทียบกับงบประมาณในการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 จากเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 15,000,000 บาท

คำสำคัญ: ความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจ; งานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

^{1 2 3} คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา; Faculty of Political Science and Law, Burapha University

⁴ งานเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา; Educational Technology, Burapha University

Corresponding author, E-mail: tee_ipsr@yahoo.com

Abstract

The purpose of this research was to study the economic value of the PATTAYA COUNTDOWN 2020 Celebration by estimating the cash-flow from this project through the amount of money spent by tourists and the amount of income of entrepreneurs within the event area compared with the budget of this project, the study was conducted by quantitative research methodology with data collection from questionnaire interviews, a sample group of 350 Thai tourists, 50 foreign tourists and 50 entrepreneurs, data were analyzed using the technique of Multiple Classification Analysis (MCA) to estimate the Grand Mean for estimating the amount of expenditure of tourists and the amount of income of entrepreneurs within the event area, respectively.

The economic value of the project's PATTAYA COUNTDOWN 2020 Celebration found that; this project held between 29-31 December 2019 was very worthwhile with a total cash flow of 320,141,636. 28 Baht (from tourists' expenses 316,896,734.08 Baht and total income of entrepreneurs 3,244,902.20 Baht), compared with the budget for organizing the PATTAYA COUNTDOWN 2020 Celebration from the Pattaya City and the Chonburi Provincial Administrative Organization, amounting to 15 million Baht.

Keywords: Economics Value of Tourism; New Year's Eve celebration

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือสามารถทำรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการลงทุนในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้จากการมีงานทำซึ่งทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและช่วยกระจายรายได้สู่ภูมิภาคท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นการเสริมสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศไทย ทั้งนี้ประเทศไทยได้มีการนำเอาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมาเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) จุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยแหล่งสำคัญ คือ “เมืองพัทยา” (12Go Asia Pte., Ltd., 2023) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาก ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เมืองพัทยามีชายหาดที่เป็นหาดทรายเป็นแนวยาวต่อเนื่องกันหลายกิโลเมตร มีแสงแดดที่เหมาะสมต่อการอาบแดด รวมทั้งมีองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น น้ำทะเลใส เกาะ ภูเขา ลักษณะภูมิประเทศที่สวยงาม การคมนาคมสะดวก มีระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร โดยใช้เวลาในการเดินทางไม่นานและสามารถเดินทางไปกลับได้ภายในวันเดียว มีสถานบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับความ

ต้องการของนักท่องเที่ยวหลายรูปแบบ จึงนับได้ว่าเมืองพัทยามีความเหมาะสมต่อการเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจเป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้เมืองพัทยากลายเป็นเมืองสำคัญ และถือเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการ โดยอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังมีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคตะวันออก เมืองพัทยาก็เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป (เมืองพัทยา, 2565) เมืองพัทยาร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้กำหนดจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020) ในระหว่างวันที่ 29 - 31 ธันวาคม พ.ศ.2562 ณ บริเวณท่าเทียบเรือท่องเที่ยวเมืองพัทยา (แหลมบาลีฮาย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างภาพลักษณ์ประชาสัมพันธ์เมืองพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญระดับโลก กระจายรายได้สู่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และประเทศไทยในภาพรวม (เมืองพัทยา, 2562) เพื่อให้การดำเนินงานโครงการข้างต้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คณะผู้วิจัยซึ่งสังกัดหน่วยงานกลางที่มีพันธกิจด้านการวิจัย โดยเฉพาะเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ได้รับมอบหมายจากเมืองพัทยาให้ดำเนินการวิเคราะห์ความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของโครงการฯ โดยประมาณการปริมาณเงินสะพัดจากโครงการฯ ผ่านปริมาณเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และปริมาณเงินรายได้ของผู้ประกอบการภายในบริเวณพื้นที่จัดงานเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาหลักการสำหรับการประเมินความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของโครงการหนึ่ง ๆ แล้ว การเปรียบเทียบระหว่างต้นทุน (Cost) และผลประโยชน์ (Benefit) ถือเป็นหลักการสำคัญในการประเมินความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของโครงการ (Campbell & Brown, 2003; Mishan & Quah, 2007; ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ, 2545; พิชามญช์ กาหลง, 2564) โดยแนวทางปฏิบัติอาจมีหลากหลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์ด้านอุปสงค์ของผลผลิตออกของโครงการ การวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการที่มีต่อระบบเศรษฐกิจส่วนรวม การวิเคราะห์ทางการเงินที่วิเคราะห์ถึงการลงทุนและผลตอบแทนของโครงการในแง่ผลกำไรทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งมีเทคนิคการวิเคราะห์หลากหลาย (ธนวัฒน์ ชูวัน, 2563) เช่น มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit – Cost Ratio: BCR) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นต้น สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะผู้วิจัยศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของโครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ด้วยแนวทางการวิเคราะห์ทางการเงินโดยการเปรียบเทียบระหว่าง ก) ผลตอบแทนของโครงการ ในรูปแบบปริมาณเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และปริมาณเงินรายได้ของผู้ประกอบการภายในบริเวณพื้นที่จัดงาน และ ข) ต้นทุนทางการเงิน/งบประมาณในการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ของเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ตามลำดับ

ดังนั้นผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการคาดการณ์การผลตอบแทนและต้นทุนทางการเงินในการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ตลอดจนความสามารถในการระบุได้ถึงปริมาณเงินสะพัดที่เกิดจากโครงการ

ข้างต้น โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis: MCA) เพื่อคาดประมาณค่าเฉลี่ยรวม (Grand Mean) สำหรับประมาณการปริมาณเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและปริมาณเงินรายได้ของผู้ประกอบการภายในบริเวณพื้นที่จัดงาน ดังนี้

ภาพ 1 แนวทางการคาดประมาณความคุ้มค่าของการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจของการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ด้วยการประมาณการปริมาณเงินสะพัดจากโครงการฯ ผ่านปริมาณเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และปริมาณเงินรายได้ของผู้ประกอบการภายในบริเวณพื้นที่จัดงาน เปรียบเทียบกับงบประมาณในการจัดงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ (1) ประชากรนักท่องเที่ยวในงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 จำนวน 122,996 คน (จากการคาดประมาณจำนวนประชากรนักท่องเที่ยวของพรเทพ นามกร, จักรชัย สือประเสริฐสิทธิ์, อุษณกร

ทาวเวอร์ และปตท. แพทย์ชัยวงศ์ (2563) และ (2) ผู้ประกอบการที่นำสินค้ามาจำหน่าย บริเวณที่มีการจัดงานฯ จำนวน 97 ราย (เมืองพัทยา, 2562)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 ตัวอย่าง เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นและสัดส่วนในการคำนวณลงตัว จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว จำนวน 400 ตัวอย่าง ประกอบด้วย (1) นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 350 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) และ (2) กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในพื้นที่จัดงาน จำนวน 50 ราย คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืนจากรายชื่อผู้ประกอบการทั้งหมด 97 ราย ตามลำดับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 2 ชุด (1) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับนักท่องเที่ยว เรื่อง การวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดงานฯ และ (2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้ประกอบการ เรื่องการวิเคราะห์รายได้ของผู้ประกอบการในงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการลงทุน และรายได้ของผู้ประกอบการ และข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดงานฯ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยการรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบสอบถาม ที่เก็บจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างและผู้ประกอบการในบริเวณงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ประกอบด้วย 1) นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 350 คน 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน ระหว่างวันที่ 29 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน และ 3) ผู้ประกอบการในช่วงงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 จำนวน 50 ราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวบริเวณนอกเวทีหลัก จากการสังเกตการณ์และภาพถ่าย มาทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบ one sample t-test ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ค่าประมาณของความหนาแน่นของนักท่องเที่ยว เท่ากับ 2.65 – 5.35 คน/ ตารางเมตร ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเงินสะพัด หรือการกระจายรายได้ในงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ใช้สถิติการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis : MCA) เพื่อหาค่าเฉลี่ยรวม (Grand mean) ของค่าใช้จ่ายของ

นักท่องเที่ยว และรายได้ของผู้ประกอบการ ตลอดจนวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการฯ โดยการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลเงินสะพัด หรือการกระจายรายได้ในงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 กับงบประมาณของโครงการฯ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 พิจารณาค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวใน 4 หมวด ได้แก่ หมวดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับ หมวดค่าใช้จ่ายด้านที่พัก หมวดค่าใช้จ่ายด้านอาหาร และหมวดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น สถาบันเทิง ชื้อของ สปา เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 หมวดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับ

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไป-กลับในครั้งนี้นี้ต่อคน ²	จำนวน	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าเฉลี่ย (บาท)	อันดับ
เครื่องบิน ³	6	7,000	4,000	5,350.00	1
รถทัวร์	22	6,700	120	679.77	5
รถบัสประจำทาง	33	1,000	100	248.48	6
รถสองแถว	24	1,375	8	169.29	7
รถแท็กซี่	19	3,500	60	1,072.37	3
รถส่วนตัว (ค่าน้ำมัน)	280	6,000	20	798.06	4
อื่น ๆ เช่น มอเตอร์ไซด์รับจ้าง	23	15,000	50	1,197.83	2
รถตู้ รถเช่า					
รวม	400	15,000	0	826.75¹	

ตาราง 1 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไป-กลับที่เกิดขึ้นจากการมาเที่ยวเมืองพัทยาครั้งนี้ต่อคน

หมายเหตุ: ¹ ค่า Grand Mean จากการวิเคราะห์ Multiple Classification Analysis (MCA)

² ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับในครั้งนี้นี้ต่อคน ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

³ การคำนวณค่าใช้จ่ายเรื่องเครื่องบิน คิดเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

โดยภาพรวม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทางของนักท่องเที่ยว เท่ากับ 826.75 บาทต่อคน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ส่วนค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ 15,000 บาทต่อคน

1.2 หมวดค่าใช้จ่ายด้านที่พัก

ค่าใช้จ่ายด้านที่พัก ต่อคน	จำนวน	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าเฉลี่ย (บาท)	อันดับ
โรงแรม	167	10,950.00	81.25	1,390.19	1
เกสต์เฮาส์	20	3,037.50	125.00	890.63	3
อื่น ๆ เช่น คอนโด บ้านเช่า เป็นต้น	18	2,250.00	142.86	1,001.24	2
รวม	400	10,950.00	0	669.99^{/1}	

ตาราง 2 ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคน ของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากการมาเที่ยวงาน
PATTAYA COUNTDOWN 2020

หมายเหตุ: ^{/1} ค่า Grand Mean จากการวิเคราะห์ Multiple Classification Analysis (MCA)
โดยภาพรวม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านที่พักของนักท่องเที่ยว เท่ากับ 669.99 บาทต่อ
คน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ ไม่เสียค่าที่พัก ส่วนค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ 10,950 บาทต่อคน

1.3 หมวดค่าใช้จ่ายด้านอาหาร

ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร ต่อคน	จำนวน	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าเฉลี่ย (บาท)	อันดับ
โรงแรม	18	3,000	100	916.11	2
ภัตตาคาร	16	6,100	300	1,501.88	1
ร้านอาหาร	109	11,000	50	879.54	3
แผงลอย/ร้านค้า	88	10,000	50	533.52	5
ร้านสะดวกซื้อ	88	3,050	30	468.69	6
ทำเอง	9	5,000	15	785.00	4
รวม	400	17,025	0	579.13^{/1}	

ตาราง 3 ค่าใช้จ่ายด้านอาหารต่อคน ของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากการมาเที่ยวงาน
PATTAYA COUNTDOWN 2020

หมายเหตุ: ^{/1} ค่า Grand Mean จากการวิเคราะห์ Multiple Classification Analysis (MCA)
โดยภาพรวม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านอาหารของนักท่องเที่ยว เท่ากับ 579.13 บาทต่อ
คน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ ไม่เสียค่าอาหาร ส่วนค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ 17,025 บาทต่อคน

1.4 หมวดค่าใช้จ่ายอื่น

ค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ ต่อคน	จำนวน	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าเฉลี่ย (บาท)	อันดับ
สถานบันเทิง	36	10,000	50	1,397.45	1
ซื้อของ	110	15,225	50	1,175.09	3
สปา	13	9,150	200	1,275.00	2
อื่น ๆ	6	1,200	200	683.33	4
รวม	400	30,475	0	500.61^{/1}	

ตาราง 4 ค่าใช้จ่ายด้านอาหารต่อคน ของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากการมาเที่ยวงาน
PATTAYA COUNTDOWN 2020

หมายเหตุ: ^{/1} ค่า Grand Mean จากการวิเคราะห์ Multiple Classification Analysis (MCA)
โดยภาพรวม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว เท่ากับ 500.61 บาทต่อ
คน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ ไม่เสียค่าอาหาร ส่วนค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ 30,475 บาทต่อคน
ในส่วนของการรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลเฉลิมฉลองสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปีใหม่
PATTAYA COUNTDOWN 2020 คำนวณได้จากสูตรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (เพียงจันทร์
ลิขิตเอกราช, 2535; อัญชลี นัสสาสาร, 2548; อัญชลี นัสสาสาร และคณะ, 2548) คือ

รายได้จากการท่องเที่ยว = จำนวนนักท่องเที่ยว (คน) * ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อคน (บาท/คน)

หมวดค่าใช้จ่าย	ค่าเฉลี่ยรวม ^{/1} (บาท/คน)	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	รายได้จากการ ท่องเที่ยว
(1)	(2)	(3)	(4) = (2) * (3)
ค่าเดินทาง	826.75	122,996	101,686,943.00
ค่าที่พัก	669.99	122,996	82,406,090.04
ค่าอาหาร	579.13	122,996	71,230,673.48
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	500.61	122,996	61,573,027.56
รวม	2,576.48	122,996	316,896,734.08

ตาราง 5 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในงาน

หมายเหตุ: ^{/1} ค่า Grand Mean จากการวิเคราะห์ Multiple Classification Analysis (MCA)

ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า ประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 เท่ากับ 316,896,734.08 บาท โดยพบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในหมวดค่าเดินทางสามารถสร้างรายได้สูงสุด เท่ากับ 101,686,943.00 บาท รองลงมา คือ หมวดค่าที่พัก เท่ากับ 82,406,090.04 บาท หมวดค่าอาหาร เท่ากับ 71,230,673.48 บาท และต่ำสุด คือ หมวดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เท่ากับ 61,573,027.56 บาท ตามลำดับ

2. รายได้ของผู้ประกอบการในงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

รายได้ต่อวัน	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าเฉลี่ย ¹ (บาท)	อันดับ
29 ธันวาคม 2562	20,000	1,000	8,140.60	3
30 ธันวาคม 2562	40,000	1,000	11,058.00	2
31 ธันวาคม 2562	60,000	1,200	14,254.00	1
รวม	105,000	3,200	33,452.60	

ตาราง 6 รายได้ของผู้ประกอบการ (โดยประมาณ) ในช่วงงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

หมายเหตุ: ¹ ค่า Grand Mean จากการวิเคราะห์ Multiple Classification Analysis (MCA)

รายได้ของผู้ประกอบการในช่วงงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า มีรายได้สูงสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 โดยมีรายได้เฉลี่ย 14,254 บาทต่อวัน รองลงมาคือ วันที่ 30 ธันวาคม 2562 โดยมีรายได้เฉลี่ย 11,058 บาทต่อวัน และวันที่ 29 ธันวาคม 2562 โดยมีรายได้เฉลี่ย 8,140 ถึง 8,141 บาทต่อวัน ทั้งนี้รายได้เฉลี่ยโดยรวมของผู้ประกอบการ เท่ากับ 33,452.60 บาทต่อราย

ดังนั้น การประมาณรายได้ของผู้ประกอบการจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 สามารถคำนวณจากสูตร (เพียงจันทร์ ลิขิตเอกราช, 2535; อัญชลี นัสสาสาร, 2548; อัญชลี นัสสาสาร และคณะ, 2548) ดังนี้

$$\text{รายได้ของผู้ประกอบการ} = \text{จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)} * \text{รายได้รวมเฉลี่ยของผู้ประกอบการ (บาท/ราย)}$$

กำหนดให้ จำนวนผู้ประกอบการ เท่ากับ 97 ราย (เมืองพัทยา, 2562) และรายได้รวมเฉลี่ยของผู้ประกอบการ (บาท/ราย) คำนวณจากค่าเฉลี่ยรวม (Grand Mean) โดยการวิเคราะห์ MCA

วันที่	รายได้รวมเฉลี่ยของ ผู้ประกอบการ (บาท/ราย)	จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)	รายได้ของ ผู้ประกอบการ (บาท)
(1)	(2)	(3)	(4) = (2) * (3)
29 ธันวาคม 2562	8,140.60	97	789,638.20
30 ธันวาคม 2562	11,058.00	97	1,072,626.00
31 ธันวาคม 2562	14,254.00	97	1,382,638.00
รวม	33,452.60	97	3,244,902.20

ตาราง 7 ประมาณรายได้ของผู้ประกอบการจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

การคาดประมาณรายได้ของผู้ประกอบการจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า ประมาณการรายได้รวมของผู้ประกอบการจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 เท่ากับ 3,244,902.20 บาท โดยพบว่า ผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้สูงสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เท่ากับ 1,382,638 บาท รองลงมา คือ วันที่ 30 ธันวาคม 2562 เท่ากับ 1,072,626 บาท และต่ำสุดในวันที่ 29 ธันวาคม 2562 เท่ากับ 789,638.20 บาท ตามลำดับ

3. ความคุ้มค่าของการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

3.1 ผลการประเมินเงินสะพัดในงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020

รายได้จากการท่องเที่ยว (บาท)	รายได้ของผู้ประกอบการ (บาท)	เงินสะพัด (บาท)
(1)	(2)	(3) = (1) + (2)
316,896,734.08	3,244,902.20	320,141,636.28

ตาราง 8 เงินสะพัดจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

เงินสะพัดจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า เงินสะพัดรวมจากการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 เท่ากับ 320,141,636.28 บาท

3.2 ผลการประเมินความคุ้มค่าการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020

เงินสะพัดรวมในการจัดงาน (บาท)	งบประมาณการจัดงาน (บาท)	ผลการประเมิน (บาท)
320,141,636.28	15,000,000	คุ้มค่ามาก

ตาราง 9 การประเมินความคุ้มค่าการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020

การประเมินความคุ้มค่าการจัดงาน PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า การจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 ครั้งนี้ มีความคุ้มค่ามาก

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาการกระจายจากการท่องเที่ยวไปสู่ธุรกิจต่าง ๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวในเทศกาลเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า การจัดงานเทศกาลนี้ ระหว่างวันที่ 29-31 ธันวาคม 2562 ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 316.90 ล้านบาท โดยนักท่องเที่ยวใช้จ่ายในส่วนของค่าเดินทางมากที่สุด รองลงมาคือ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น สถานบันเทิง ช้อปปิ้ง สปา เป็นต้น ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มชาวไทยและกลุ่มชาวต่างชาติ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากอังกฤษ รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม มีแบบแผนการใช้จ่ายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางด้วยเครื่องบิน พักอาศัยที่โรงแรม/เกสต์เฮาส์ รับประทานอาหารที่โรงแรม/ภัตตาคาร/ร้านอาหาร และมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับสถานบันเทิง/สปา ในขณะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางด้วยรถส่วนตัว/รถสองแถว/รถโดยสารประจำทาง พักอาศัยที่บ้านพักของตนเอง/คอนโดมิเนียม/บ้านเช่า รับประทานอาหารที่แผงลอย/ร้านค้า/ร้านสะดวกซื้อ/ทำเอง และมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อาทิ ช้อปปิ้ง เป็นต้น ดังนั้นหากเมืองพัทยาสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงขึ้น ย่อมมีผลต่อการยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวในเทศกาลดังกล่าวให้เพิ่มสูงขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ วัฒนกุลจรัส, พรเพ็ญ วรสิทธา และอุดมศักดิ์ ศิลประชาวศ์ (2560) ได้ประยุกต์ใช้กรอบคำแนะนำขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (United Nations, 2008) ของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2556 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่า การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 สาขา ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึกมากกว่าร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองซึ่งประกอบด้วยธุรกิจท่องเที่ยว 8 สาขา (ได้แก่ การเดินทางโดยรถไฟ การเดินทางโดยเรือ การเดินทางโดยเครื่องบิน อุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว บริการนำเที่ยวและบริการจอง บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ และบริการท่องเที่ยวจำเพาะด้านอื่น ๆ) ค่อนข้างน้อย ในขณะที่ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ และมยุสดา พูลสวัสดิ์ (2554) ได้ดำเนินการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน/สมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในภาคตะวันออก พบว่า โครงสร้างรายได้ของชุมชนท่องเที่ยวในภาคตะวันออก จำแนกเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 61.66 ของรายได้ทั้งหมด ประกอบด้วยรายได้จากการขายสินค้ามีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 52.63 โดยทำอาหารตามสั่งขายมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.48 รองลงมาคือ รายได้จากการขายของชำและสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปคิดเป็นร้อยละ

9.51 ส่วนรายได้จากการให้บริการมีสัดส่วนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 45.20 โดยมีการให้บริการเช่าที่พักอาศัยค้างคืนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.01 รองลงมาคือ บริการโดยสารขนส่งนักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 8.84 ตามลำดับ อีกทั้งบิดา โมราศิลป์ วีระศักดิ์ คงฤทธิ์ และอภิวรรณ อายุสุข (2562) ได้ศึกษาการขยายตัวและโครงสร้างทางเศรษฐกิจของเกาะพังงันโดยใช้ข้อมูลจำนวนบริษัทจดทะเบียน และรายงานผลประกอบการของภาคเศรษฐกิจที่รวบรวมโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในปี พ.ศ. 2555-2558 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 ธุรกิจเกาะพังงันมีแนวโน้มขยายตัวอย่างมาก คิดเป็นอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 19.40 ต่อปี โดยเฉพาะธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวขยายตัวมากถึงร้อยละ 38.04 ต่อปี ทั้งนี้หากพิจารณาในกลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับท่องเที่ยวแล้ว พบว่า ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่สร้างบ้านพัก/ห้องพักให้นักท่องเที่ยวทั้งต่างชาติและชาวไทยเพิ่มขึ้นถึง 190 บริษัท รองลงมาคือ ธุรกิจการขนส่ง การศึกษาและนันทนาการ และโรงแรม/ที่พัก ตามลำดับ หากพิจารณาโครงสร้างเศรษฐกิจของเกาะพังงัน พบว่า โครงสร้างเศรษฐกิจของเกาะพังงันกำลังเปลี่ยนผ่านจากการพึ่งพิงภาคเกษตรไปสู่การพึ่งพิงภาคการท่องเที่ยวมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นสูงกว่าภาคเกษตรในปี พ.ศ. 2558 และ Klai-um (2010) ได้ศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input – Output Model) พบว่า 1) รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท มีผลผลิตรวม 113,022.26 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 31,296.02 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 81,726.24 ล้านบาท โดยผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ สาขาโรงแรม 27,311.30 ล้านบาท บริการอื่น ๆ 22,034.65 ล้านบาท อุตสาหกรรมอื่น ๆ 13,914.52 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลาง เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 20.86) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียกเหนือ (ร้อยละ 20.47) และภาคตะวันออก (ร้อยละ 19.05) ตามลำดับ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุดในปี พ.ศ. 2549 ขยายตัวจากปีก่อนร้อยละ 3.22 และในช่วงปี พ.ศ. 2541-2547 การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัวจนกระทั่งปี พ.ศ. 2548-2550 สัดส่วนการใช้จ่ายหดตัวอย่างต่อเนื่อง และกลับมาฟื้นตัวในปี พ.ศ. 2551 และ 2) รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท มีผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 101,993.50 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 29,180.76 ล้านบาทและเป็นผลผลิตทางอ้อม 72,812.75 ล้านบาท โดยผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ สาขาโรงแรม 27,311.30 ล้านบาท บริการอื่น ๆ 22,034.65 ล้านบาท อุตสาหกรรมอื่น ๆ 13,914.52 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 49.57) รองลงมาคือ ยุโรป (ร้อยละ 26.65) และแอฟริกา (ร้อยละ 5.59) ตามลำดับ และรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงสุดในปี พ.ศ. 2548 ขยายตัวจากปีก่อนร้อยละ 6.79 สำหรับการใช้จ่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2546 นักท่องเที่ยวต่างชาติมีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสะดุดตัวลงในปี พ.ศ. 2546 ต่อเนื่องไปถึงในปี พ.ศ. 2548-2550 และเริ่มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2551

เมื่อพิจารณารายได้ของผู้ประกอบการร้านค้าในเทศกาลเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ PATTAYA COUNTDOWN 2020 พบว่า การจัดงานเทศกาลนี้ ระหว่างวันที่ 29-31 ธันวาคม 2562 ก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้ประกอบการร้านค้าคิดเป็นมูลค่า 3.24 ล้านบาท โดยรายได้ของผู้ประกอบการร้านค้ามากที่สุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 รองลงมา คือ วันที่ 30 ธันวาคม 2562 และวันที่ 29 ธันวาคม 2562 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากที่สุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 อีกทั้งในวันดังกล่าว เมืองพัทยาได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น การแสดงดนตรีบนเวทีจากเหล่าศิลปินนักร้อง การแสดงดนตรี EDM การแสดงพลุไฟพลากสี กิจกรรมเล่นเกมภายในงานที่ให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมสนุก จุดถ่ายภาพ เช่น ต้นคริสต์มาส หุ่นยนต์ Transformer ฯลฯ

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจสำหรับโครงการระยะสั้น (มีระยะเวลาในการดำเนินการไม่เกิน 1 ปี) โดยพิจารณาจากกรอบการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) ของโครงการทางการเงินเป็นสำคัญ ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 ตัวแบบการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ทางการเงินของโครงการระยะสั้น

การประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของโครงการระยะสั้นในการศึกษาครั้งนี้ได้คาดประมาณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและรายได้ของผู้ประกอบการด้วยสถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis: MCA) โดยตัวแบบของการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ หรือ MCA (Andrew and et.al, 1981) คือ

$$Y_i = \bar{Y} + \sum_{j=1}^r \alpha_j X_{ji} + \sum_{k=1}^s \beta_k Z_{ki} + e_i$$

เมื่อ Y_i = ตัวแปรตามของ observation ที่ i ; $\bar{Y}$ = Grand Mean ของตัวแปรตาม

X_{ji} = ตัวแปรอิสระ X ซึ่งอยู่ในกลุ่ม (category) j ของ observation i

Z_{ki} = ตัวแปรอิสระ Z ซึ่งอยู่ในกลุ่ม (category) k ของ observation i

α_j = สัมประสิทธิ์ของกลุ่มที่ j ของตัวแปร X ; β_k = สัมประสิทธิ์ของกลุ่มที่ k ของตัวแปร Z

r = จำนวนกลุ่มของตัวแปร X ; s = จำนวนกลุ่มของตัวแปร Z ; e_i = error of estimate

จากตัวแบบของการวิเคราะห์การจำแนกพหุ สามารถคาดประมาณค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{Y}$ หรือ Grand mean) ของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และรายได้ของผู้ประกอบการ จากผลการสำรวจ (Survey method) เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นเทคนิคการคาดประมาณความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของโครงการระยะสั้นอย่างยิ่ง เนื่องจากเทคนิคการประเมินความคุ้มค่าอื่น ๆ เช่น มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit – Cost Ratio: BCR) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นต้น เหมาะสมกับการประเมินโครงการระยะยาว ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่า 2-3 ปีขึ้นไป (Campbell & Brown, 2003; Mishan & Quah, 2007)

อย่างไรก็ตาม ตัวแบบข้างต้นคงมีข้อบกพร่องอยู่ กล่าวคือ เป็นการพิจารณาต้นทุน-ผลประโยชน์ในรูปตัวเงินที่เป็นต้นทุนทางตรง (direct costs) และผลประโยชน์ทางตรง (direct benefits) เป็นสำคัญ โดยละเลยต้นทุนทางอ้อม (indirect costs) และผลประโยชน์ทางอ้อม (indirect benefits) ที่สำคัญจากการจัดโครงการระยะสั้น อีกทั้งเป็นการพิจารณาเฉพาะผลประโยชน์จากโครงการระยะสั้นในระดับผลผลิต (outputs) เป็นสำคัญ โดยละเลยผลประโยชน์ในระดับผลลัพธ์ (outcomes) และผลกระทบ (impacts) ประกอบการพิจารณาในตัวแบบการวิเคราะห์ข้างต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020) ระหว่างวันที่ 29-31 ธันวาคม 2562 มีความคุ้มค่ามาก โดยมีเงินสะพัดรวม 320,141,636.28 บาท (มาจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 316,896,734.08 บาท รวมกับรายได้ของผู้ประกอบการ 3,244,902.20 บาท) ทั้งนี้เปรียบเทียบกับงบประมาณในการจัดงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020) จากเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 15,000, 000 บาท ดังนั้นคณะผู้วิจัยได้กำหนดข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า โครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020) ระหว่างวันที่ 29-31 ธันวาคม 2562 มีความคุ้มค่ามาก เนื่องจากมีเงินสะพัดมากจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เป็นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังนั้น เมืองพัทยาคควรกำหนดเป็นนโยบายการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA

COUNTDOWN) ในปีปฏิทินการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา และผลักดันให้ถือเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำปีของประเทศไทย

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า โครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020) ครั้งนี้ มีประโยชน์ (ผลดี) ต่อเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากกระตุ้นเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้ และกระตุ้นการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา ดังนั้น เมืองพัทยาควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั้งก่อนและหลังงานเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ เพื่อให้เศรษฐกิจหมุนเวียนและกระจายรายได้ในหลายมิติ อาทิเช่น มิติเชิงพื้นที่ (ในเมือง-นอกเมือง) มิติเชิงวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ เป็นต้น สร้างและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจให้นักทัศนาจร (ไป-กลับ) ปรับเปลี่ยนให้เป็นนักท่องเที่ยว (ค้างคืน) ให้ได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดเงินสะพัดเพิ่มมากขึ้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 จากผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวแบบเป็นกลุ่มเพื่อน/ญาติ และร่วมกับครอบครัว มากที่สุด ดังนั้น เมืองพัทยาควรจัดกิจกรรมท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับลักษณะกลุ่มนักท่องเที่ยว

2.2 จากผลการศึกษา พบว่า โครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020) ครั้งนี้ มีปัญหาในเรื่องการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาร่วมงานเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ห้องน้ำ ที่จอดรถ ราคาอาหารภายในบริเวณจัดงาน ถึงเสียค่าใช้จ่ายในพื้นที่จัดงาน และการจราจรรอบพื้นที่จัดงาน ดังนั้น เมืองพัทยาจะต้องเตรียมการในเรื่องปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน

เอกสารอ้างอิง

- ธนวัฒน์ ชูวัน. (2563). การศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ต่อการนำระบบไร้กระดาษ (Paperless) มาใช้ในบริษัท พี.ซี.ทาคาซึมา (ประเทศไทย) จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปัทมา โมราศิลป์, วีระศักดิ์ คงฤทธิ์ และอภิวัฒน์ อายุสุข. (2562). การเติบโตของเศรษฐกิจท่องเที่ยวและปัญหาการกระจายรายได้ในเกาะพะงัน. วารสารวิทยาการจัดการ, 6(2), 329-348.
- ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ และมุขสุดา พูลสวัสดิ์. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การขยายตัวของนักท่องเที่ยว โครงสร้างรายได้และการกระจายรายได้ของชุมชนท่องเที่ยวในภาคตะวันออก. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 9(1), 27-41.
- ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ. (2545). การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พรเทพ นามกร, จักรชัย สื่อประเสริฐสิทธิ์, อุษณากร ทาวะรัมย์ และปตนาพรชญ์ แพทย์ชัยวงษ์. (2563). รายงานประเมินผลโครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020). (รายงานการวิจัย). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พิชามญช์ กาทอง. (2564). แนวทางการประเมินความคุ้มค่าของโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรณีจ้างก่อสร้าง. วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ, 2(3), 46-60.
- เพียงจันทร์ ลิขิตเอกราช. (2535). การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว : กรณีศึกษางานนมกรรมไม้ดอกไม้ประดับ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เมืองพัทยา. (2562). โครงการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (PATTAYA COUNTDOWN 2020). ชลบุรี: เมืองพัทยา. เอกสารอัดสำเนา.
- เมืองพัทยา. (2565). PATTAYA CITY, Chonburi Thailand มุ่งสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.pattayacityevents.com/TH/home.html>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). สรุปรายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย พ.ศ. 2558 - 2563. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- อนันต์ วัฒนกุลจรัส, พรเพ็ญ วรสิทธิ์ และอุดมศักดิ์ ศิลประชาวศ์. (2560). มุ่งสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 57(3), 1-20.
- อัญชลี นัสสาสาร, มิ่งสรรพ ขาวสอาด, ศศิเพ็ญ พวงสายใจ และพรทิพย์ เขียวธีรวิทย์. (2548). การวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารเศรษฐศาสตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 9(3), 78-96.
- อัญชลี นัสสาสาร. (2548). การวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- 12Go Asia Pte., Ltd. (2023). Top 10 Most Popular Destinations in Thailand. 18 July 2023. Retrieved from <https://12go.asia/en/thailand/top-10-most-popular-destinations>.
- Andrew, F. M., Klem, L., Davidson, T. N., O M., Patrick M., and Rodgers, W. L. (1981). A guide for selecting statistical techniques for analyzing social science data. 2nd ed. Ann Arbor: Institute for Social Research, University of Michigan.
- Campbell, H. F. and Brown, R. P. C. (2003). Benefit-Cost Analysis: Financial and Economic Appraisal Using Spreadsheets. New York: Cambridge University Press.
- Klai-um, U. (2010). Impact of Tourism Industry Related on Production Branches of Bangkok: Analyzed Using Factors of Production-Production Table. Bangkok: N.P.

- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mishan, E. J. and Quah, E. (2007). *Cost-Benefit Analysis*. 5thed. London and New York: Routledge.
- United Nations. (2008). *Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2008*. 5 November 2023. Retrieved from https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesf/seriesf_80rev1e.pdf

BRICS และ BRICS PLUS โอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทย

BRICS and BRICS PLUS Opportunities and Challenges of Public and Private Sectors in Thailand

วริศรา เกษมศรี¹

Warisara Kasemsri

Received: 12 July 2023; Revised: 8 October 2023; Accepted: 11 October 2023

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นบทความที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ BRICS หรือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วหรือ Emerging Markets ซึ่งประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย และแอฟริกาใต้ แรกเริ่ม BRICS มีความร่วมมือกันอย่างหลวม ๆ แต่ปัจจุบัน BRICS มีความร่วมมืออย่างเข้มแข็งมากขึ้น รวมทั้งมีกลไกการขับเคลื่อนกลุ่มโดยใช้โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางหรือโครงการแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) และธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ (New Development Bank: NDB) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน ซึ่งปัจจุบัน BRICS ได้ขยายตัวเปิดรับสมาชิกใหม่กลายเป็น BRICS Plus โดยมีประเทศจากหลากหลายภูมิภาคเตรียมเข้าร่วมกลุ่ม อาทิ ภูมิภาคเอเชียกลาง ภูมิภาคเอเชียใต้ ภูมิภาคตะวันออกกลาง ภูมิภาคแอฟริกาเหนือ เป็นต้น ทั้งนี้ ราชอาณาจักรไทยเป็นประเทศหนึ่งซึ่งรอเจรจาสมาชิกภาพ หากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก BRICS Plus นับว่าเป็นทั้งโอกาสของภาครัฐและภาคเอกชนไทย อาทิ โอกาสในการเพิ่มตลาดการส่งออกของไทย โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โอกาสของรัฐบาลและเอกชนในการเข้าถึงทรัพยากรมากขึ้น โอกาสในการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงิน และเป็นความท้าทายสำคัญ อาทิ การขาดความเข้าใจในกลุ่มบริกรอย่างลึกซึ้ง ผลกระทบต่อภาคเอกชนไทย ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความไม่เสถียรของการใช้เงินสกุลท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้น ไทยจึงต้องบริหารความสัมพันธ์อย่างสมดุลระหว่างกลุ่ม BRICS Plus และกลุ่มมหาอำนาจเดิมคือสหรัฐและชาติตะวันตกเพื่อให้องค์กร (ภาคเอกชน) และของประเทศ (ภาครัฐ) เกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ: บริกรส์; บริกรส์พลัส; ธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่

¹ นักวิชาการอิสระ; Independent Scholar

Corresponding Author, E-mail: warisarose@hotmail.com

Abstract

The significance of BRICS or Emerging Markets and Developing Countries, comprising Brazil, Russia, India, China, and South Africa, is the focal point of this article. Initially, the BRICS exhibited a loose collaboration, which has now evolved into a robust partnership. The primary driving force behind this group is the incorporation of the Belt and Road Initiative (BRI) and New Development Bank (NDB) as key mechanisms. BRICS Plus has opened its doors to new members, including countries from Central Asia, South Asia, the Middle East, North Africa, and more. Negotiations for membership are underway, with the Kingdom of Thailand among those waiting to join. Should Thailand become a member, it presents a valuable opportunity for both the government and private sector. This includes expanding the country's export market, accessing funding from both public and private sectors, gaining access to more resources, and expanding payment options. Thailand faces significant hurdles in comprehending BRICS Plus, its effect on the domestic private sector, cultural disparities, and the instability of local currency usage. As a result, Thailand must maintain a balanced relationship between the BRICS Plus alliance and former superpowers such as the United States and Western nations to optimize the advantages for both the private sector and the public sector of the country.

Keywords: BRICS; BRICS Plus; NDB

บทนำ

นับเป็นเวลา 22 ปีหลังจากที่ Jim O'Neill สร้างแบบจำลองทางเศรษฐกิจเพื่อพยากรณ์แนวโน้มเศรษฐกิจโลกในช่วงครึ่งศตวรรษถัดไป ในรายงาน Building Better Global Economic BRICs ที่ได้รับการตีพิมพ์ในปี 2001 โดย Jim O'Neill (2001) ได้พยากรณ์ไว้ว่า BRICs ซึ่งเป็นอักษรย่อที่ใช้เรียกกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วหรือ Emerging Markets ประกอบด้วย บราซิล (Brazil) รัสเซีย (Russia) อินเดีย (India) และจีน (China) จะเป็นกลุ่มประเทศตลาดใหม่ที่สำคัญซึ่งจะมีบทบาททางเศรษฐกิจระดับโลกในอนาคต ต่อมาภายหลังแอฟริกาใต้ (South Africa) ได้เข้าร่วมกลุ่มอย่างเป็นทางการ เมื่อ 24 ธันวาคม 2553 คำย่อจาก BRICs เดิมจึงกลายเป็น BRICS นับแต่นั้นเป็นต้นมา

แรกเริ่มเดิมที BRICS เป็นการรวมกลุ่มกันอย่างหลวม ๆ แต่ระยะหลัง BRICS มีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ที่กระชับแน่นแฟ้นขึ้น Singh and Dube (2013) นำเสนอนับตั้งแต่ก่อตั้งกลุ่มในปี 2009 BRICS มีการประชุมสุดยอดร่วมกันมาแล้วจำนวน 14 ครั้ง การประชุมครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2565 โดยผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ ปัจจุบัน BRICS กลายมาเป็นผู้เล่นที่มี

ความสำคัญในระบบเศรษฐกิจโลก ตามการวิเคราะห์ของนักวิจัยทางเศรษฐศาสตร์หลายสำนักที่ได้พยากรณ์ไว้ก่อนหน้านี้

สมาชิก BRICS 5 ประเทศ จากข้อมูลของ Central Intelligent Agency (2023) ทำให้ทราบว่าพื้นที่รวมกันมากกว่า 39.7 ล้านตารางกิโลเมตร หรือราวร้อยละ 26.7 ของพื้นผิวโลก และมีประชากรประมาณ 3.22 พันล้านคน หรือราวร้อยละ 40 ของประชากรโลก แม้จะต้องเผชิญกับความยากลำบากจากการระบาดของโควิด-19 และสงครามรัสเซีย-ยูเครน แต่ International Monetary Fund (2023) คาดว่าในปี 2023 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของ BRICS จะเป็นบวกทุกประเทศ ได้แก่ บราซิล (ร้อยละ 0.9) รัสเซีย (ร้อยละ 0.7) อินเดีย (ร้อยละ 5.9) จีน (ร้อยละ 5.2) และแอฟริกาใต้ (ร้อยละ 0.1)

จากความร่วมมือของ 5 ประเทศสมาชิก BRICS ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมั่นคงทำให้จีนได้ริเริ่มกรอบความร่วมมือ BRICS Plus ในปี 2017 Qingyi (2018) อธิบายว่า BRICS Plus เป็นรูปแบบนวัตกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศโดยมี 5 ประเทศสมาชิก BRICS เดิมเป็นหลัก และเปิดรับประเทศสมาชิกใหม่ โดยเอื้อต่อการสร้างความมั่นคงและประสิทธิภาพของความร่วมมือในองค์กร ที่สำคัญคือความร่วมมือนี้เป็นแพลตฟอร์มที่เปิดกว้างและครอบคลุมสำหรับกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา

Rujopakarn (2022) รายงานว่าราชอาณาจักรไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุม BRICS ครั้งที่ 14 ในฐานะสมาชิกของ 13 ประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา (Emerging Markets and Developing Countries: EMDCs) รัฐบาลไทยได้เสนอความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับประเทศสมาชิก BRICS และ BRICS Plus ซึ่ง Devonshire-Ellis (2022) กล่าวว่าไทยมีแนวโน้มว่าจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก BRICS Plus อีกด้วย

การแสดงความตั้งใจที่จะร่วมมือกับ BRICS Plus ของรัฐบาลไทยถือเป็นการสร้างโอกาสและทางเลือกที่มากขึ้นให้กับภาคเอกชนของไทย แต่ในขณะเดียวกัน การกลายเป็นกลุ่มข้ามมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ของ BRICS Plus ที่เกิดขึ้นมาท้าทายอำนาจเก่าซึ่งนำโดยสหรัฐและยุโรป อาจทำให้สหรัฐและยุโรปอาจมีที่ท่าไม่พอใจ การเข้าร่วม BRICS Plus จึงถือเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เนื้อเรื่อง

1. ศักยภาพของกลุ่ม BRICS

สมาชิกทั้ง 5 ประเทศของกลุ่ม BRICS ได้แก่ บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ เป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในหลายด้าน อาทิ ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร กำลังแรงงาน ผลิตภัณฑ์ในประเทศ (ความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ) หรือ GDP (PPP) อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง หรือ Real GDP growth rate ตลอดจนการส่งออก และการนำเข้า โดยเฉพาะจีน อินเดีย และรัสเซีย ซึ่งเป็น 3 ประเทศที่มีศักยภาพสูงสุดของกลุ่ม ดังตารางที่ 1

ศักยภาพ	บราซิล	รัสเซีย	อินเดีย	จีน	แอฟริกาใต้
พื้นที่ (อันดับโลก) (ตารางกิโลเมตร)	อันดับ 6 8,515,770	อันดับ 1 17,098,242	อันดับ 8 3,287,263	อันดับ 5 9,596,960	อันดับ 26 1,219,090
ประชากร (อันดับโลก) (ล้านคน) (ประมาณการ 2023)	อันดับ 7 218	อันดับ 9 141	อันดับ 2 1,399	อันดับ 1 1,413	อันดับ 24 58
กำลังแรงงาน (อันดับโลก) (ล้านคน) (2021)	อันดับ 5 99.4	อันดับ 7 72.4	อันดับ 2 476.6	อันดับ 1 791.3	อันดับ 29 22.3
ผลิตภัณฑ์ในประเทศ (ความเท่าเทียมกัน ของอำนาจซื้อ) (อันดับโลก) มูลค่ารวม (2021)	อันดับ 8P 3.128 ล้าน ล้านดอลลาร์ สหรัฐ	อันดับ 6P 4.078 ล้าน ล้านดอลลาร์ สหรัฐ	อันดับ 3P 9.279 ล้าน ล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ	อันดับ 1P 24.861 ล้าน ล้านดอลลาร์ สหรัฐ	อันดับ 32 790 พันล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ
อัตราการเติบโตของ ผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง (อันดับโลก) (2021)	อันดับ 101P 4.62%	อันดับ 97 4.75%	อันดับ 32P 8.68%	อันดับ 38P 8.11%	อันดับ 93 4.91%
การส่งออก (อันดับโลก) มูลค่ารวม (2021)	อันดับ 24 317 พันล้าน	อันดับ 10P 550 พันล้าน	อันดับ 13P 643 พันล้าน	อันดับ 1 3.55 ล้าน ล้านดอลลาร์ สหรัฐ	อันดับ 39 130.8 พันล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ
การนำเข้า (อันดับโลก) มูลค่ารวม (2021)	อันดับ 24P 297.9 พันล้าน	อันดับ 20 373.9 พันล้าน	อันดับ 9 717.1 พันล้าน	อันดับ 2P 3.09 ล้าน ล้านดอลลาร์ สหรัฐ	อันดับ 44P 104.8 พันล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ

ตารางที่ 1 ศักยภาพของสมาชิก 5 ประเทศของกลุ่ม BRICS ในการจัดอันดับโลก
ที่มา: Central Intelligence Agency (2023)

กลุ่ม BRICS กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กลุ่ม BRICS มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและกลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งแต่ปี 2012-2022 ผลิตภัณฑ์ในประเทศ (GDP) ของกลุ่มประเทศ BRICS เติบโตใน

อัตราเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ 5.1 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลก 2.1 จุด ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศในกลุ่ม BRICS ใกล้ชิดมากขึ้น โดยปี 2021 การค้าสินค้าในกลุ่ม BRICS มีมูลค่าเกิน 5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นครั้งแรก (Zharikov, M. V., 2023) ทั้งนี้ การค้าระหว่างกลุ่ม BRICS ด้วยกันมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

2. การขยายตัวของ BRICS Plus

แรกเริ่มเดิมที BRICS มีการรวมกลุ่มกันอย่างหลวม ๆ แต่มีหลายปัจจัยที่กระตุ้นการขยายตัวของกลุ่ม BRICS ไม่ว่าจะเป็นสงครามการค้าระหว่างจีน-สหรัฐ และมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียและจีนจากกลุ่มประเทศตะวันตก โดยเฉพาะการเผชิญหน้ากันอย่างเปิดเผยระหว่างชาติตะวันตกกับรัสเซียและจีนเป็นตัวเร่งให้กลุ่ม BRICS จำเป็นต้องรวบรวมพันธมิตรทางเศรษฐกิจและการเมืองเข้าด้วยกันเพื่อเพิ่มอำนาจและอิทธิพลทางเศรษฐกิจทั่วโลก ในขณะที่ประเทศตะวันตกเพิ่มแรงกดดันทางเศรษฐกิจต่อรัสเซียและจีน ทั้งสองประเทศจึงต้องเพิ่มความพยายามในการขยายขอบเขตอิทธิพลของตน (Gouvea, R., and Gutierrez, M., 2023).

การประชุมสุดยอดกลุ่ม BRICS ในปี 2017 รัฐบาลจีนเชิญผู้แทนจากประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา (EMDCs) อีก 13 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย อาร์เจนตินา อียิปต์ อินโดนีเซีย คาซัคสถาน เซเนกัล อิหร่าน อุซเบกิสถาน กัมพูชา เอธิโอเปีย ฟิจิ มาเลเซีย และไทย เข้าร่วมการประชุมด้วย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) โดยจีนได้ประกาศแนวคิด BRICS Plus ซึ่งเป็นแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือให้ใกล้ชิดในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยเน้นการสร้างเครือข่ายหุ้นส่วนการพัฒนาที่เปิดกว้างและหลากหลายเพื่อให้ได้สมาชิกประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนามากขึ้นเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน และหวังว่าการขยายตัวเป็น BRICS Plus จะนำไปสู่การสร้างสถาปัตยกรรมระดับโลก (global architecture) ที่มีความสมดุลยิ่งขึ้น โดยตั้งอยู่บนหลักการของการไม่เลือกปฏิบัติ การเข้าถึงและการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน (Davy, J., et al., 2019)

พัฒนาการของ BRICS Plus ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง จนในวันที่ 19 พฤษภาคม 2022 มีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศของกลุ่ม BRICS และกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาหรือ BRICS Plus เป็นครั้งแรก โดยมีรัฐมนตรีต่างประเทศ 9 ชาติจาก 4 ทวีปร่วมประชุม ดังนี้ คาซัคสถาน อินโดนีเซีย และไทย จากเอเชีย ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ จากตะวันออกกลาง อียิปต์ ไนจีเรีย และเซเนกัล จากแอฟริกา และอาร์เจนตินา จากละตินอเมริกา โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของจีนกล่าวว่าประเทศที่เข้าร่วม ตกลงที่จะส่งเสริมแนวทางพหุภาคีและการเป็นตัวแทนของประเทศกำลังพัฒนาในธรรมาภิบาลโลก ตลอดจนความร่วมมือในการต่อสู้กับโรคระบาด สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกันและสร้างความสามัคคีของกลุ่มประเทศซีกโลกใต้ (Zharikov, M. V., 2023)

แม้ว่าในปัจจุบัน BRICS จะมีสมาชิกเพียง 5 ประเทศ และยังไม่มีการรับประเทศอื่นเข้ากลุ่มอย่างเป็นทางการ แต่ปี 2023 มี 17 ประเทศสมัครเป็นสมาชิกของ BRICS Plus อาทิ แอลจีเรีย บังกลาเทศ เม็กซิโก ซูดาน ซีเรีย เซเนกัล คาซัคสถาน เวเนซุเอลา อินโดนีเซีย ไนจีเรีย อียิปต์

อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อาร์เจนตินา ตุรกี และไทย กำลังรอเจรจาสมาชิกภาพ เป็นที่แน่ชัดว่าการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ EMDCs เหล่านี้เข้ากับเศรษฐกิจของกลุ่ม BRICS โดยจะสร้างความร่วมมือใหม่จำนวนมาก ซึ่งประเทศเหล่านี้จำนวนหนึ่งเป็นผู้นำในศูนย์กลางเศรษฐกิจและคลัสเตอร์เศรษฐกิจของตนเอง (Gouvea, R., and Gutierrez, M., 2023)

3. กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน BRICS Plus

3.1 โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางหรือโครงการแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) เป็นชื่อย่อของแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม (Silk Road Economic Belt) และเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21 (Maritime Silk Road) ริเริ่มโดยนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีจีนในปี 2013 โดยใช้ 5 แนวคิด ได้แก่ การประสานนโยบาย การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน การค้าคล่องสะดวก การหมุนเวียนทางการเงิน และการเชื่อมโยงประชาชน (วิรุฬห์ พิชัยวงศ์ ภัคดี, 2562)

BRI คือยุทธศาสตร์หลักของจีนในการขยายอิทธิพลบนเวทีโลกผ่านการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งกับนานาประเทศ ครอบคลุมกว่า 80 ประเทศทั่วโลกทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา โดยหลักแล้ว โครงการของ BRI คือการลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทั้งเส้นทางคมนาคม อาทิ ถนน รถไฟ ทางยกระดับ ท่าเรือ รวมทั้งพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตลอดเส้นทาง ประกอบด้วย 2 เส้นทางหลักคือแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเล

กัลยรักษ์ นัยรักษ์เสรี (2562) อธิบายว่าแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมเป็นเส้นทางคมนาคมทางบกเชื่อมระหว่างจีน ประเทศแถบเอเชียกลาง และยุโรป สำหรับเส้นทางสายไหมทางทะเลเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำเชื่อมจากจีนไปยังประเทศแถบแอฟริกาและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ส่วนเขตเศรษฐกิจพิเศษแบ่งออกเป็นโครงการระเบียงเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าเป็นระเบียงเศรษฐกิจที่ยาวที่สุดในโลก เชื่อมต่อภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทางตะวันออกกับประเทศเศรษฐกิจยุโรปที่พัฒนาแล้วทางตะวันตก ระเบียงเศรษฐกิจหลัก 6 แห่ง ได้แก่ 1) จีน-คาบสมุทรอินโดจีน 2) จีน-บังกลาเทศ-เมียนมา-อินเดีย (BCIMEC) 3) จีน-ปากีสถาน (CPEC) 4) จีน-เอเชียกลาง-เอเชียตะวันออก 5) เส้นทางยูเรเชีย และ 6) จีน-มองโกเลีย-รัสเซีย (CMREC) แม้ BRI จะมีกลยุทธ์ที่แตกต่างกับการรวมกลุ่มของ BRICS แต่ในความแตกต่างกันแต่กลับเสริมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่เศรษฐกิจ

3.2 ธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ (New Development Bank: NDB)

ธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ (New Development Bank: NDB) เริ่มจัดตั้งเมื่อ 3 กรกฎาคม ปี 2015 เป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาพหุภาคีที่จัดตั้งขึ้นโดยสมาชิกกลุ่ม BRICS ทั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ เปิดตัวด้วยเงินทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 50,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นเงินที่ร่วมลงทุนประเทศละ 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมทรัพยากรสำหรับโครงสร้างพื้นฐานและโครงการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา (EMDCs) อาทิ ความช่วยเหลือทางการเงินให้แก่โครงการต่าง ๆ การออกพันธบัตรความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนั้น NDB ยังมีความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนความเสมอภาค ความเคารพซึ่งกันและกัน และความไว้วางใจ รวมทั้งมี

เป้าหมายในการทำงานอย่างรวดเร็ว ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพผ่านการออกแบบการตรวจสอบโครงการที่มีความคล่องตัวและการควบคุมดูแลที่ไม่ต้องใช้ระบบราชการที่ไม่จำเป็น (Giwa, F., 2020)

บทบาทของ NDB มีความโดดเด่นโดยครอบคลุมภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่การขนส่งไปจนถึงพลังงานสะอาด เช่น Putting Ping Hai Bay โครงการพลังงานลมนอกชายฝั่งในจีน ตลอดจนโครงการพลังงานหมุนเวียนในบราซิลและโครงการรถไฟใต้ดิน (Zharikov, M. V., 2023) NDB ในปัจจุบัน นอกจาก 5 สมาชิกกลุ่ม BRICS แล้ว ยังมีบังกลาเทศ (เข้าร่วม 16 กันยายน 2021) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (4 ตุลาคม 2021) และอียิปต์ (20 กุมภาพันธ์ 2023) เป็นสมาชิก NDB ด้วย และคาดว่าจะถูกยักยัดจะเป็นประเทศสมาชิกรายถัดไปในเร็ว ๆ นี้ (New Development Bank, 2023)

4. โอกาสของภาครัฐและภาคเอกชนไทย

4.1 โอกาสในการเพิ่มตลาดการส่งออกของไทย จากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างสมาชิก BRICS Plus ให้ภาคเอกชนไทยได้ขยายตลาดใหม่ไปในหลายภูมิภาค ทั่วโลก อาทิ บราซิล ทวีปละตินอเมริกา คาซัคสถาน ภูมิภาคเอเชียกลาง ซาอุดีอาระเบีย ภูมิภาคตะวันออกกลาง อียิปต์ ภูมิภาคแอฟริกาเหนือ แอฟริกาใต้ ภูมิภาคแอฟริกาใต้ ภูมิภาคละตินอเมริกา เป็นต้น

4.2 โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพราะนอกจากความร่วมมือในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล (Government-to-Government) แล้ว กลุ่ม BRICS Plus ยังสนับสนุนภาคเอกชนให้มีความร่วมมือแบบรัฐบาลต่อเอกชน (Government-to-Business) ผ่านกลไกที่กลุ่ม BRICS เดิมสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนเงินทุน นอกจากนี้ให้กับภาครัฐของสมาชิกกลุ่มแล้ว ยังสนับสนุนเงินทุนให้โครงการของภาคเอกชนซึ่งถือว่าการเพิ่มความคล่องตัวให้ภาคเอกชนได้ขยายธุรกิจมากขึ้น

4.3 โอกาสของรัฐและเอกชนในการเข้าถึงทรัพยากรมากขึ้น นอกจากสมาชิกกลุ่ม BRICS เดิมที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากแล้ว ประเทศสมาชิก BRICS Plus ว่าที่สมาชิกใหม่ในถือเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ แร่ธาตุหายาก ฯลฯ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาร่วมกับนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไทยในอนาคตได้

4.4 โอกาสในการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงิน เนื่องจากการพัฒนาระบบชำระเงินกลางของ BRICS สนับสนุนการค้าการลงทุนระหว่างกัน เงินสกุลท้องถิ่น รวมทั้งการที่ BRICS เตรียมออกเงินสกุลร่วมโดยอิงกับราคาทองคำและมีทองคำหนุนหลัง ทำให้สมาชิกกลุ่ม BRICS Plus สามารถลดการพึ่งพาเงินสกุลหลักของสหรัฐและเครือข่ายตะวันตก ส่งผลให้เกิดความสะดวกในการค้าการลงทุนหรือการชำระเงินระหว่างประเทศสมาชิก หากไทยได้มีโอกาสร่วมกลุ่มจะทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนไทยมีทางเลือกในการชำระเงินระหว่างประเทศมากขึ้น

5. ความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทย

5.1 ภาครัฐและภาคเอกชนไทยยังขาดความเข้าใจในกลุ่มบริกส์อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากการรวมกลุ่มใหม่และมีสมาชิกจากหลายประเทศจากหลายภูมิภาคทั่วโลก จึงอาจมีกฎระเบียบใหม่ที่ภาครัฐและภาคเอกชนไทยไม่คุ้นเคย ส่งผลถึงความเข้าใจและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของภาครัฐและภาคเอกชนไทย ทั้งนี้ จึงจำเป็นต้องให้ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทุกหน่วยงานเข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม BRICS Plus รวมถึงยกประเด็นขึ้นมาเจรจาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของภาครัฐและภาคเอกชนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ภาคเอกชนไทยอาจได้รับผลกระทบ แม้ว่าภาคเอกชนไทยจะมีโอกาสเข้าถึงตลาดในประเทศสมาชิก BRICS Plus มากขึ้น แต่แน่นอนว่าย่อมมีประเทศสมาชิก BRICS Plus อื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศไทยด้วยเช่นกัน ดังนั้น ภาคเอกชนขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งยังไม่พร้อมต่อการแข่งขันในเวทีระดับภูมิภาคหรือระดับโลกจึงมีความเสียเปรียบ อาทิ ต้นทุนที่สูงกว่าเงินทุนที่น้อยกว่า เทคโนโลยีที่ด้อยกว่า เป็นต้น ภาคเอกชนไทยจึงต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของตนให้สามารถรับมือในตลาดที่มีการแข่งขันสูงได้ และภาครัฐไทยควรมีมาตรการเพื่อปกป้องภาคเอกชนไทยไม่ให้เสียเปรียบมากเกินไป

5.3 ปัญหาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ด้วยประเทศสมาชิก BRICS Plus มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากหลากหลายภูมิภาค จึงอาจเกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ทั้งในการเจรจา และการดำเนินงานร่วมกัน ภาครัฐและภาคเอกชนไทยจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจระหว่างประเทศสมาชิก BRICS Plus เพื่อดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันได้อย่างราบรื่น

5.4 ปัญหาจากความไม่เสถียรของการใช้เงินสกุลท้องถิ่น แม้ว่าจะมีการพัฒนาระบบชำระเงินกลางโดยใช้เงินสกุลท้องถิ่นของ BRICS หรือการออกเงินสกุลร่วมของ BRICS แต่จากปัญหาความแตกต่างของแต่ละประเทศ รวมทั้งความไม่คุ้นชินของภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งปริมาณการค้าการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกที่ยังไม่สูงนัก ทำให้ระบบการชำระเงินโดยสกุลท้องถิ่นดังกล่าวระหว่างกันยังมีไม่มากนักและเป็นไปอย่างช้า ๆ

6. ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนไทย

6.1 ภาครัฐของไทยควรเป็นด่านหน้าในการสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยมีความสามารถในการแข่งขันเพื่อสู้ในตลาด BRICS Plus ได้ เช่น ดำเนินการเจรจาต่อรองด้านอัตราภาษีศุลกากร เพิ่มความสะดวกในการลดขั้นตอนด้านศุลกากรระหว่างกัน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรของรัฐให้มีความเชี่ยวชาญด้านการค้าการลงทุนใน BRICS Plus เพื่อเป็นที่ปรึกษาในกรณีที่ภาคเอกชนไทยต้องการความช่วยเหลือ

6.2 ภาคเอกชนไทยควรพิจารณาการขยายธุรกิจใน BRICS Plus อย่างรอบคอบ ทั้งนี้ หากประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิก BRICS Plus การขยายธุรกิจในประเทศกลุ่ม BRICS หรือ BRICS Plus ภาคเอกชนไทยจำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียด เนื่องจากประเทศสมาชิก BRICS และ BRICS Plus เป็นกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้น ภาคเอกชนควรพิจารณาด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ตลอดจนการประเมินความเสี่ยงของธุรกิจก่อนการดำเนินกิจการ เพื่อจำกัดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ธุรกิจอาจเผชิญปัญหาอุปสรรคในอนาคต

6.3 ภาครัฐและภาคเอกชนไทยจึงต้องพิจารณาการใช้เงินสกุลของกลุ่มประเทศ BRICS Plus อย่างรอบคอบ เนื่องจากปริมาณการค้าการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก BRICS Plus ที่ยังไม่สูงนัก ทำให้ระบบการชำระเงินโดยสกุลท้องถิ่นดังกล่าวระหว่างกันยังมีไม่มากนักและเป็นไปอย่าง

ข้า ๆ รวมทั้งอาจมีการโจมตีค่าเงินเพื่อลดค่าของเงินสกุลดังกล่าวในอนาคต ภาครัฐและภาคเอกชนไทยจึงต้องพิจารณาการใช้เงินสกุลหลักของสหรัฐและเครือข่ายตะวันตกกับเงินสกุลทางเลือกใหม่ของ BRICS ในการชำระหนี้ระหว่างประเทศอย่างรอบคอบ

สรุป

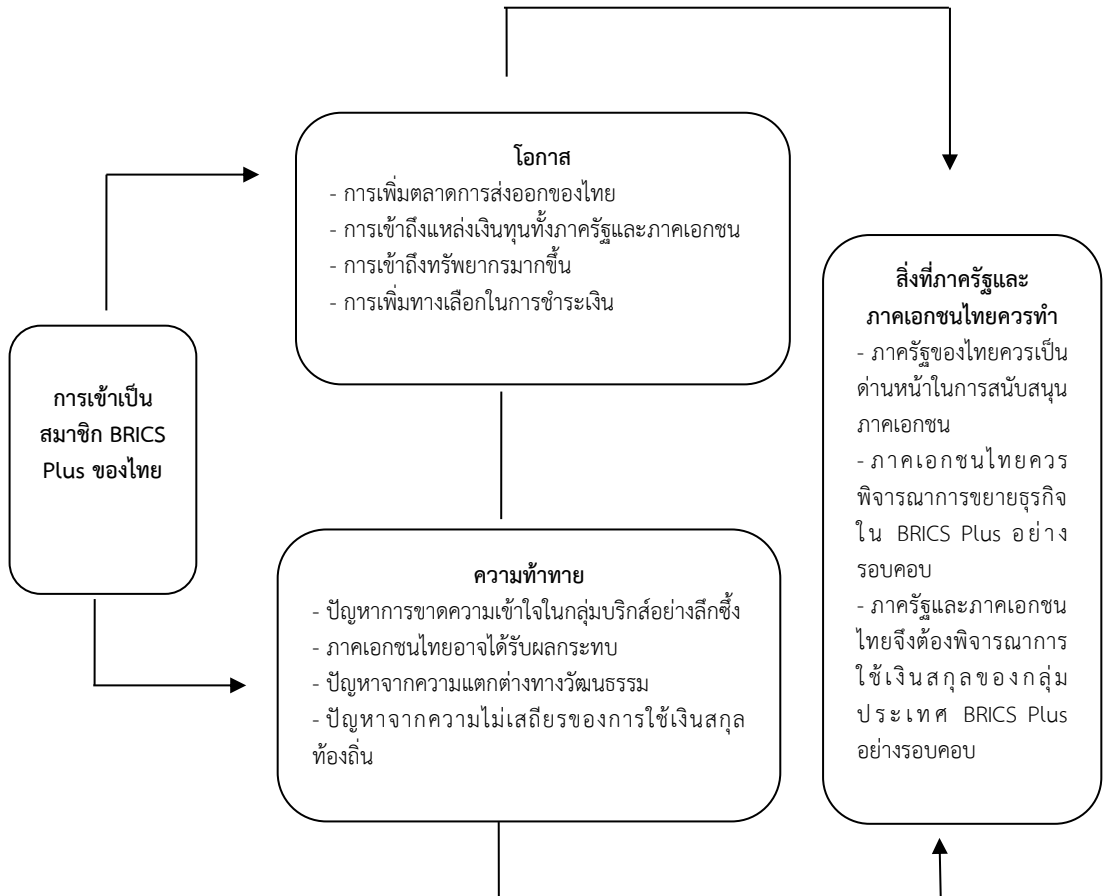
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วหรือ Emerging Markets ซึ่งประกอบด้วย บราซิล (Brazil) รัสเซีย (Russia) อินเดีย (India) จีน (China) และแอฟริกาใต้ (South Africa) ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา BRICS มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และกลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่พิเศษ กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ช่วงที่เผชิญสงครามสงครามการค้าระหว่างจีน-สหรัฐ และมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียและจีนจากกลุ่มประเทศตะวันตก กดดันให้ BRICS ต้องรวบรวมพันธมิตรทางเศรษฐกิจและการเมืองเข้าด้วยกันเพื่อเพิ่มอำนาจและอิทธิพลทางเศรษฐกิจทั่วโลก จึงเกิดเป็น BRICS Plus ในปี 2023 มี 17 ประเทศเตรียมสมัครเป็นสมาชิกของ BRICS Plus ซึ่งหนึ่งในนั้นคือราชอาณาจักรไทย

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องโอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทยแล้วนั้น ทำให้สรุปได้ว่า ด้วยกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน BRICS Plus ที่ไทยจะเข้าร่วมกลุ่มในอนาคตนั้น ไม่ว่าจะเป็นโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางหรือโครงการแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) และธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ (New Development Bank: NDB) ภาครัฐและภาคเอกชนไทยมีโอกาสดำเนินการจากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างสมาชิก BRICS Plus ให้ภาคเอกชนไทยได้ขยายตลาดใหม่ไปในหลายภูมิภาคทั่วโลก รวมทั้งมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรจากประเทศสมาชิก BRICS Plus มากขึ้น

ทั้งนี้ นอกจากความร่วมมือในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลแล้ว กลุ่ม BRICS Plus ยังสนับสนุนภาคเอกชนให้มีความร่วมมือแบบรัฐบาลต่อเอกชนอีกด้วย และจากการพัฒนาระบบชำระเงินกลางของ BRICS ทำให้สมาชิกกลุ่ม BRICS Plus สามารถลดการพึ่งพาเงินสกุลหลักของสหรัฐและเครือข่ายตะวันตก ทำให้มีความสะดวกในการค้าการลงทุนหรือการชำระเงินระหว่างประเทศสมาชิก

แต่เนื่องจากการเป็นกลุ่มใหม่และมีสมาชิกจากหลายประเทศจากหลายภูมิภาคทั่วโลก จึงอาจมีกฎระเบียบใหม่ที่ภาครัฐและภาคเอกชนไทยไม่คุ้นเคย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรพิจารณาด้านกฎหมาย กฎระเบียบ สำหรับภาคเอกชนต้องประเมินความเสี่ยงของธุรกิจก่อนการดำเนินกิจการ เพื่อจำกัดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ธุรกิจอาจเผชิญปัญหาอุปสรรค

รวมทั้งภาคเอกชนไทยต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของตนให้สามารถรับมือในตลาดที่มีการแข่งขันสูงได้ และต้องทำความเข้าใจประเทศสมาชิก BRICS Plus เพื่อดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันได้อย่างราบรื่น ภาครัฐและภาคเอกชนไทยจึงต้องพิจารณาการใช้เงินสกุลหลักของสหรัฐและเครือข่ายตะวันตก และเงินสกุลทางเลือกใหม่ของ BRICS ในการชำระหนี้ระหว่างประเทศอย่างรอบคอบ เพราะระบบการชำระเงินกลางของ BRICS โดยเงินสกุลท้องถิ่นที่ยังมีไม่มากนัก และอาจมีการโจมตีค่าเงินเพื่อลดค่าของเงินสกุลดังกล่าวในอนาคต สรุปได้ดังภาพ 1

ภาพ 1 โอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทยในการเข้าเป็นสมาชิก BRICS Plus

องค์ความรู้ใหม่

จากบทความวิชาการฉบับนี้ กล่าวถึงการรวมกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วหรือ Emerging Markets ซึ่งประกอบด้วย บราซิล (Brazil) รัสเซีย (Russia) อินเดีย (India) จีน (China) และแอฟริกาใต้ (South Africa) หรือ BRICS ซึ่งกำลังขยายตัวเป็น BRICS Plus เป็นความท้าทายมหาอำนาจเดิมคือสหรัฐและชาติตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สิ่งสำคัญที่ดึงดูดสมาชิกใหม่คือกลไกที่เอื้อให้เกิดโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก ได้แก่ BRI และ NDB รวมทั้งการชำระเงินระหว่างประเทศโดยใช้เงินสกุลทางเลือกใหม่ของ BRICS ทั้งนี้ ภาครัฐและภาคเอกชนไทยต้องพิจารณาถึงโอกาสเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศ และความท้าทายซึ่งภาครัฐและภาคเอกชนไทยต้องตระหนักในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจสำหรับการเข้าเป็นสมาชิก BRICS Plus โดยต้องบริหารความสัมพันธ์อย่างสมดุลระหว่างกลุ่ม BRICS Plus และกลุ่มมหาอำนาจเดิมคือสหรัฐและชาติตะวันตกเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กร (ภาคเอกชน) และของประเทศ (ภาครัฐ)

เอกสารอ้างอิง

- กัลยรักษ์ นัยรักษ์เสรี. (2562). Belt and Road Initiative เดินหน้าไปถึงไหนแล้ว?. SCB EIC brief. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/product/609542T>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). BRICS - ทางเลือกการเงินใหม่ของโลก?. Inter in Focus. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/our-roles/international-cooperation/clmv-interin/20220902%20Inter%20in%20Focus%2029%20Aug%20%202%20Sep%2022.pdf42T>
- วิรุฬห์ พิชัยวงศ์ภักดี. (2562). คำสำคัญเพื่อเข้าใจประเทศจีนฉบับหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง. (เสียง ฉาง, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Central Intelligence Agency. (2023). CIA World Fact Book (Countries). 27 June 2023. Retrieved from <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/42T>
- Davy, J., et al. (2019). The BRICS plus Network: a historical overview and future perspectives of the network's role in human factors and ergonomics. In Proceedings of the 20th Congress of the International Ergonomics Association (IEA 2018) Volume IV: Organizational Design and Management (ODAM), Professional Affairs, Forensic 20 (pp. 647-656). Springer International Publishing.
- Devonshire-Ellis Chris. (2023). Bangladesh Formally Applies To Join BRICS. 28 June 2023. Retrieved from <https://www.silkroadbriefing.com/news/2023/06/20/bangladesh-formally-applies-to-join-brics/42T>
- Devonshire-Ellis, C. (2022). The New Candidate Countries for BRICS Expansion. 26 June 2023. Retrieved from <https://www.silkroadbriefing.com/news/2022/11/09/the-new-candidate-countries-for-brics-expansion/42T>
- Giwa, F. (2020). The new Development Bank and multilateral trade facilitation agreements on BRICS. Manag Econ Res J, 6(S5).
- Gouvea, R., & Gutierrez, M. (2023). BRICS Plus: A New Global Economic Paradigm in the Making?. Modern Economy, 14(5), 539-550.
- International Monetary Fund. (2023). The outlook is uncertain again amid financial sector turmoil, high inflation, ongoing effects of Russia's invasion of Ukraine, and three years of COVID. 26 June 2023. Retrieved from <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/04/11/world-economic-outlook-april-202342T>

- New Development Bank. (2023). Financing for a Sustainable Future. 29 June 2023. Retrieved from <https://www.ndb.int/42T>
- O'Neill, Jim. (2001). Building Better Global Economic BRICs. A Goldman Sachs: Global Economics Paper No. 66.
- Qingyi, S. (2018). Brics Plus: An innovative model for cooperation. 26 June 2023. Retrieved from <https://news.cgtn.com/news/3d3d674d7741544d79457a6333566d54/index.html42T>
- Rujopakarn, P. (2022). Thailand Seeks Closer Ties with BRICS and BRICS Plus. 26 June 2023. Retrieved from <https://thainews.prd.go.th/en/news/detail/TCATG22062810560998942T>
- Zharikov, M. V. (2023). The BRICS Mechanism as a Platform to Support Russian Interests in the Hostile Global Economic and Financial Environment. Review of Business and Economics Studies, 10(3), 6-17.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

ผู้เขียนบทความที่ส่งบทความมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย “Journal of Social Sciences and Modern Integrated Sciences (JSMIS)” จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องยินยอมและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ รูปแบบ ขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงในเนื้อหาและอ้างอิงในท้ายบทความ ต้องเป็นตามหลักเกณฑ์ของวารสารในรูปแบบของการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตาม APA Style 6th edition ทศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทศนะและความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ รวมทั้งผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำซ้อนของผลงานด้วยโปรแกรม Copy Catch ในระบบของ ThaiJo ไม่เกิน 25% ผู้ใดประสงค์จะตีพิมพ์บทความต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของวารสารดังนี้

1. ผู้เขียนต้องศึกษารูปแบบและตรวจสอบการเขียนบทความให้ตรงตามรูปแบบของวารสาร
2. ต้นฉบับบทความต้องเป็นไฟล์เวิร์ด (Microsoft word) เท่านั้น
3. กระดาษ B5 มีความยาวระหว่าง 12-15 หน้า (รวมหน้าเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว โดยใช้ตัวอักษรแบบ TH Sarabun PSK ขนาดอักษร 16 pt. ตั้งค่านำกระดาษโดยเว้นขอบกระดาษ ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และย่อหน้า 0.5 นิ้ว
4. การนำเสนอรูปภาพและตารางต้องมีความชัดเจนและชื่อกำกับได้ภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวธรรมดา ขนาด 14 pt. เช่น ตารางที่ หรือ Table และภาพ หรือ Figure และโมเดล หรือ Model รูปภาพที่นำเสนอต้องมีคำอธิบายรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้ ซึ่งเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับโดยต้องมีคำอธิบายกระชับและสอดคล้องกับรูปที่นำเสนอ
5. ชื่อเรื่อง ต้องมีภาษาไทย (TH Sarabun PSK ขนาด 18 pt. ตัวหนา) และภาษาอังกฤษ (TH Sarabun PSK ขนาด 18 pt. ตัวหนา) พิมพ์ไว้หน้าแรกชิดขอบขวา

6. ชื่อผู้นิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (16 pt.) ไม่ต้องระบุตำแหน่งทางวิชาการ คำนำหน้า นาย/นาง/นางสาว/ยศตำแหน่ง (ยกเว้นกรณีเป็นพระภิกษุ) พิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติอยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยชิดขอบขวา และใช้ตัวเลขยกกำกับหน้าชื่อผู้เขียนแสดงชื่อหน่วยงาน ตามลำดับตัวอย่างเช่น

แผนชุมชน: การใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินชุมชนตำบลภูฟ้า
อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

Community Plan: Land Use for Community Cultivation,
Phu Fa Subdistrict, Bo Kluea District, Nan Province

คณิต ธนธรรมเจริญ¹ และ ศิริทิพย์ ผาเจริญ²

Khanit Thanuthamcharoen¹ and Sirintip Pharcharuen²

¹ สมาคมภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน; Sustainable Habitat Development Association (SHDA)

² สำนักงานวัดแม่ฮ่องไคร้; Mae Hong Krai Temple Office

Corresponding Author, E-mail: sirintip.rinn@gmail.com

แผนชุมชน: การใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินชุมชนตำบลภูฟ้า
อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

Community Plan: Land Use for Community Cultivation,
Phu Fa Subdistrict, Bo Kluea District, Nan Province

คณิต ธนธรรมเจริญ¹ และ ศิริทิพย์ ผาเจริญ²

Khanit Thanuthamcharoen¹ and Sirintip Pharcharuen²

^{1 2} สมาคมภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน; Sustainable Habitat Development Association (SHDA)

Corresponding Author, E-mail: sirintip.rinn@gmail.com

7. บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 350 คำ

8. กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 3 -5 คำ

9. การใช้ตัวเลขต้องใช้ตัวเลขอารบิกเท่านั้น

10. สามารถส่งบทความเข้าระบบ ThaiJo ในระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของวารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย ได้ที่ <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JSMSI>

การเตรียมต้นฉบับในบทความมีเนื้อหาแต่ละประเภทมีการเรียงลำดับ ดังนี้ บทความวิจัย ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องบทความ (Title) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์การวิจัย ประเภทของงานวิจัย การระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัยและองค์ความรู้จากการวิจัย โดยสรุปให้สั้นและกระชับความ
3. บทนำ (Introduction) ระบุเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหา
4. วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับข้อ
5. วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแผนการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิก็ได้
7. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด พร้อมระบุองค์ความรู้จากการวิจัย
8. องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) เป็นนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากงานวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของการเขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย
9. สรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
10. เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาบทความเท่านั้น โดยใช้การอ้างอิงระบบ APA

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องบทความ (Title) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. บทคัดย่อ (Abstract) นำเสนอประเด็นปัญหา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางปฏิบัติในเชิงวิชาการข้อค้นพบ มุมมอง ทศนะ ที่สะท้อนทางออก ทางเลือก องค์ความรู้ใหม่ โดยเขียนให้กระชับและชัดเจน
3. บทนำ (Introduction)
 - ความเป็นมาบริบท สภาพปัญหาของประเด็นที่ศึกษา/กรณีศึกษา (อ้างอิง)
 - หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เชิงวิชาการ แนวทางปฏิบัติ มาตรฐานการแก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมพัฒนา (อ้างอิง)

- แรงจูงใจที่อยากจะศึกษา เหตุผลความคาดหวัง คุณค่า ประโยชน์ที่หวังได้จากการศึกษา

4. เนื้อเรื่อง (Content)

- บริบทความเป็นมา ประเด็นปัญหา แสดงสาระสำคัญภายใต้กรอบแนวคิดในเชิงวิชาการ ย่อหน้า วรรคตอน ให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจน (อ้างอิง)

- นำเสนอหลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางปฏิบัติ ที่สะท้อนมุมมอง องค์ความรู้ใหม่ อย่างเป็นหมวดหมู่ เป็นระบบ เป็นขั้นตอน เพื่อเป็นทางเลือกหรือทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมพัฒนา โดยสอดคล้องกับหลักการวิชาการ (อ้างอิง)

5. สรุป (Conclusion) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษาที่นำเสนอ และสะท้อนคุณค่าทางวิชาการ (ไม่ต้องแทรกอ้างอิง)

6. องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ชุดองค์ความรู้ออกมาในรูปแบบของแผนภูมิ แผนภาพ ผังมโนทัศน์หรือโมเดล พร้อมทั้งการอธิบายเชิงกระบวนการ วิธีการขั้นตอน คุณค่าประโยชน์ รูปแบบแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์ ที่ก่อให้เกิดแนวทางขั้นตอน การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการส่งเสริม การพัฒนา การเปลี่ยนแปลงของบุคคล สังคม และองค์กร (อธิบายให้กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย)

7. เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาบทความเท่านั้น โดยใช้อ้างอิงระบบ APA

บทความปริทรรศน์ (Review Article) ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องบทความ (Title) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

2. บทคัดย่อ (Abstract) นำเสนอประเด็นปัญหา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางวิธีปฏิบัติในเชิงวิชาการข้อค้นพบ มุมมอง ทักษะ ที่สะท้อนทางออก ทางเลือก องค์ความรู้ใหม่ โดยเขียนให้กระชับและชัดเจน

3. บทนำ (Introduction) บริบท ความเป็นมาของประเด็นที่ศึกษา มีองค์ประกอบและประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ คุณค่าประโยชน์ และสาระสำคัญ ฯลฯ

4. เนื้อเรื่อง (Content) รายละเอียดเนื้อหา องค์ประกอบหรือประเด็นที่ศึกษา สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

5. บทวิจารณ์ (Discussion) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์วิจารณ์ ที่สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ

พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด หรือจุดเด่น และจุดอ่อน (อ้างอิงถ้ามี)

6. สรุป (Conclusion) เป็นการสรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษานำเสนอ และสะท้อนคุณค่าทางวิชาการ (ไม่ต้องแทรกอ้างอิง)

7. องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ชุดองค์ความรู้ออกมาในรูปแบบของแผนภูมิ แผนภาพ ผังมโนทัศน์หรือโมเดล พร้อมทั้งการอธิบายเชิงกระบวนการ วิธีการขั้นตอน คุณค่าประโยชน์ รูปแบบแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์ ที่ก่อให้เกิดแนวทางขั้นตอน การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการส่งเสริม การพัฒนา การเปลี่ยนแปลงของบุคคล สังคม และองค์กร (อธิบายให้กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย)

8. เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาบทความเท่านั้น โดยใช้อ้างอิงระบบ APA

การอ้างอิงท้ายบทความ ตามหลักเกณฑ์ APA

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์/ หมายถึง การเว้นวรรค
หนังสือ	(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์)	ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ/พิมพ์ครั้งที่/สถานที่พิมพ์/สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	(พระมหาวิชัย วชิรเมธี, 2551) (Erwin, W., 1976)	พระมหาวิชัย วชิรเมธี. (2551). ธรรมาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โพสต์บุ๊กส์ Erwin, W. (1976). Participation Management: Concept Theory and Implementation. Atlanta: Georgia State University.
ผู้แต่ง 2 คน	(พจนา สอนศรี และสมภพ ยีจอหอ, 2556) (Cohen, J. M. and Uphoff, N.T., 1977)	พจนา สอนศรี และสมภพ ยีจอหอ. (2556). คู่มือมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์. Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1977). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specific. New York: Cornell University.
ผู้แต่ง 3-6 คน	(นพรัตน์ บุญขจร, ชัยสิทธิ เอกเทศ และพงศ์ภัทร โลกสวย, 2552)	นพรัตน์ บุญขจร, ชัยสิทธิ เอกเทศ และพงศ์ภัทร โลกสวย. (2552). ระบบสารสนเทศทั้งภูมิศาสตร์ลุ่มน้ำปิง: การจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำในลุ่มน้ำปิงเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรณีที่มีผู้แต่ง 6 คนหรือมากกว่า 6 คนขึ้นไปลงเฉพาะผู้แต่งคนแรกตามด้วยคำว่า et al. หรือ และคณะ
ชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์เหมือนกัน แต่ต่างชื่อเรื่อง	(สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2551 ก) (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2551 ข) กรณีภาษาต่างประเทศใช้ a, b ตามหลัง คศ.	สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551 ก). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551 ข). สังคมวิทยาองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หนังสือแปล ใช้รูปแบบเดียวกับหนังสือทั่วไป	(คอตเลอร์, ฟิลิป และเลวิตต์, ซี โอเตอร์, 2557)	คอตเลอร์, ฟิลิป และเลวิตต์, ซีโอเตอร์. (2557). การบริหารการตลาด [Harvard business review on reinventing your marketing] (ณัฐยา สินตระการผล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท
การอ้างอิงเอกสาร ทุติยภูมิ (อ้างอิงใน)	(Bazzano, 2011 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)	วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีศึกษาต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์/ หมายถึง การเว้นวรรค
	(Bennett, 2000 as cited in Stone, 2013)	Stone, R. J. (2013). Managing human resources. 4 th ed. Milton, Australia: Wiley.
วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์	(ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์)	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์) /ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์./ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตหรือวิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต) ./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือชื่อมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา.
	(พระมหาวินิจ ผาเจริญ, 2550) (Johnson, M. D., 2004)	พระมหาวินิจ ผาเจริญ. (2550). การปกครองของตนเองของชาวบ้าน: กรณีศึกษาบ้านหนองหนอง ตำบลอีง่อง อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. Johnson, M. D. (2004). A methodology for determining engineering costs and their effects on the development of product families. (Dissertation Doctor of Philosophy. Mechanical Engineering Department of Mechanical Engineering). Massachusetts: Massachusetts Institute of Technology.
รายงานการวิจัย	(ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์)	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์) ./ชื่อเรื่อง./ (รายงานการวิจัย) ./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.
	(วินิจ ผาเจริญ, 2559) (Lipsey, M. W., Farran, D. C., & Hofer, K. G., 2015)	วินิจ ผาเจริญ. (2559). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริการศึกษา บ้านป่าสักงาม ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. (รายงานการวิจัย). วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. Lipsey, M. W., Farran, D. C., & Hofer, K. G. (2015). A randomized control trial of a statewide voluntary prekindergarten program on children's skills and behaviors through Third Grade. (Research Report). Nashville, TN: Vanderbilt University, Peabody Research Institute.
บทความวารสาร	(ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์)	ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์) ./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่)/เลขหน้า.
	(วินิจ ผาเจริญ, 2561) (Leidner, D., Alavi, M. and Kayworth, T., 2006)	วินิจ ผาเจริญ. (2561). ขบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนต่อการคัดค้านโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยครบวงจรบ้านป่าตึงน้อย ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 6(2), 431-444. Leidner, D., Alavi, M. and Kayworth, T. (2006). The Role of Culture in Knowledge Management: A Case Study of Two Global Firms. International Journal of e-Collaboration, 2(1), 17-40.
หนังสือพิมพ์	(ชื่อผู้แต่ง/ผู้เขียน,/ปีที่พิมพ์)	ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์, วัน เดือน) ./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์/หน้า.
	(สมหมาย จันทรเรือง, 2559) (Erlich, R.S., 1994)	สมหมาย จันทรเรือง. (2559, 21 ธันวาคม). กฎมนเทียรบาล. มติชน. น. 15. Erlich, R.S. (1994, June 28). Chain a paradise for counterfeit CDs. Bangkok Post, p.4.
ราชกิจจานุเบกษา	(ชื่อพระราชบัญญัติ,/ปีที่พิมพ์)	ชื่อพระราชบัญญัติ./ (ปีที่พิมพ์, วันที่/เดือน) ./ราชกิจจานุเบกษา./เล่มที่/ตอนที่/, หน้า.
	(พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, 2553)	พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. (2553, 22 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 72 ก, หน้า 12

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์/ หมายถึง การเว้นวรรค
การสัมภาษณ์	(ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์./ปีพิมพ์, วัน เดือนที่สัมภาษณ์)	ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์./ (ปีพิมพ์, วัน เดือน)./ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์./ (ชื่อผู้สัมภาษณ์)
	(สุรพล พรหมกุล, 2562, 17 กุมภาพันธ์)	สุรพล พรหมกุล. (2562, 17 กุมภาพันธ์). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของภาคพลเมืองต่อการทวงคืนผืนป่าดอยสุเทพ. (วินิจ ฝาเจริญ, ผู้สัมภาษณ์).
สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	(ชื่อผู้แต่ง./ปีที่จัดทำ)	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./วันที่สืบค้น/เข้าถึงได้จาก/ http://www.xxxxxxx (ใช้คำว่า เข้าถึงได้จากสำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า Retrieved from สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ)
	(สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2559) (Leithwood, K., 2006)	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2559). การรองรับสถานภาพองค์กรชุมชน. สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก http://www.codi.or.th/community . Leithwood, K. (2006). A review of the research: Educational leadership. The laboratory for student success at the temple university center for research in human development and education. University of Toronto. 23 September 2022. Retrieved from http://www.temple.edu/lss .
เอกสารการประชุมทางวิชาการ	(ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า)	ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องของบท. ใน หรือ In ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก. หรือ Ed. หรือ Eds.), ชื่อการประชุม (น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์
	(วินิจ ฝาเจริญ, 2562. น.564) (Soutar & Mazzarol, 1995, pp.85-110)	วินิจ ฝาเจริญ. (2562). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มชาวมอญกับการคัดค้านเหมืองแร่ถ่านหิน: แนวคิด หลักการ รูปแบบและยุทธวิธี. ในการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (PSPARN) ครั้งที่ 5 (น.564) สำนักบริการวิชาการ (UNISERV) มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. Soutar, G., & Mazzarol, T. W. (1995). Gaining competitive advantage in education services exports: Forward integration and strategic alliances in a maturing market. In G. Tower (Ed.), Proceeding of the Academy of International Business Southeast Asia Regional Conference, Asia Pacific International Business: Regional integration and global competitiveness (pp. 85-110). Perth: Murdoch University.

หมายเหตุ: 1. ผู้แต่งชาวไทยให้ใส่ชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อ ยกเว้นราชทินนาม หรือนามสกุลที่ดีให้นำไปใส่ท้ายชื่อ โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อกับราชทินนามและฐานันดรศักดิ์ ส่วนสมณศักดิ์ให้คงรูปตามเดิม

2. กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้ใส่ชื่อทั้งสองคนตามลำดับที่ปรากฏ เชื่อมด้วยคำว่า “และ” สำหรับเอกสารภาษาไทย และใช้เครื่องหมาย “&” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ ระหว่างคนที่ 1 และคนที่ 2 โดยเว้น 1 ระยะก่อนและหลัง

3. ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยชื่อสกุล ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้น โดยเว้น 1 ระยะ และอักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี) ทั้งนี้การกลับชื่อสกุลให้ใช้ตามความนิยมของคนในชาตินั้น โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อสกุลและอักษรย่อชื่อต้น อักษรย่อชื่อกลาง หากกรณีที่มี

รูปแบบการเขียนบทความวิจัย

ตั้งค่านำกระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดขวานำกระดาษ)

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ชิดขวานำกระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด 16 point ตัวปกติ

ไม่ต้องระบุค่านำหน้าชื่อ ชิดขวานำกระดาษ)

ชื่อผู้เขียนหลัก¹ ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2² และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)
ชื่อผู้เขียนหลัก, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2 และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. ตัวหนา กึ่งกลางนำกระดาษ)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ.....วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า (ระบุตามวัตถุประสงค์)
สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-350 คำ

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (;)

Abstract

ขอแจ้งให้ผู้นับนธทราบว่...ยังไม่ต้องแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ จนกว่าจะมีการประเมินและแก้ไขบทความ
เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

Keywords: 3-5 Words โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (;)

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย; สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย; สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย; สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:

บทนำ (TH SarabunPSK 18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 1 ระบุความเป็นมา บริบท สภาพปัญหาของประเด็นที่ศึกษา (อ้างอิง)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เชิงวิชาการ แนวทางปฏิบัติ มาตรฐาน การแก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมพัฒนา (อ้างอิง)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 3 การศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่ (อ้างอิง)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 4 สรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นปัญหา เหตุผลความคาดหวัง คุณค่า ประโยชน์ ที่หวังจะได้ศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

1. เพื่อ
2. เพื่อ
3. เพื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัย (ระบุรูปแบบของการวิจัย) ประกอบด้วย (เรียงลำดับตามวิธีดำเนินการวิจัย)

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (ขั้นตอนดำเนินการวิจัย)
2. การวิจัยเชิงปริมาณ (ระบุเครื่องมือวิจัย ค่าความเชื่อมั่น วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ประชากร สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล)
3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (ระบุเครื่องมือวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล)
4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (ขั้นตอนดำเนินการวิจัย)
5. การวิจัย..... (ขั้นตอนดำเนินการวิจัย)

สรุปผลการวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า
2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า
3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า

ตั้งค่านำกระดาษ 85
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

อภิปรายผลการวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า..... ทั้งนี้เพราะ.....

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ..... (อ้างอิง)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า..... ทั้งนี้เพราะ.....

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ..... (อ้างอิง)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า..... ทั้งนี้เพราะ.....

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ..... (อ้างอิง)

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถนำเสนอรูปแบบของการ
เขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

สรุปและข้อเสนอแนะ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ ใคร หน่วยงานใด อย่างไร)

1.
2.
3.

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ (เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ ใคร หน่วยงานใด อย่างไร)

1.
2.
3.

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุน

สนับสนุนการวิจัย หรือกรณีชื่อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)

เอกสารอ้างอิง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

เฉพาะบทความวิจัยควรมีการอ้างอิง 5 อ้างอิงขึ้นไป แหล่งข้อมูลอ้างอิง ที่ปรากฏในเนื้อหาบทความทั้งหมด จะต้องนำมาเขียนเป็นรายการอ้างอิงใน References ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุก ๆ อ้างอิง ตามรูปแบบอ้างอิงของวารสาร และเรียงลำดับตามตัวอักษร A-Z (**ห้ามอ้างอิงงานที่ไม่ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ**) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA

รูปแบบการเขียนบทความวิชาการ

ตั้งค่านักกระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดขวานักกระดาษ)

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ชิดขวานักกระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด 16
point ตัวปกติ ไม่ต้องระบุค่านำหน้า
ชื่อชิดขวานักกระดาษ)

ชื่อผู้เขียนหลัก¹, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2² และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)
ชื่อผู้เขียนหลัก, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2 และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา)

.....ย่นหัว 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ point.....

.....ควรระบุ ว่า บทความวิจัย/วิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ (Objective) สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-350 คำ

.....
คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (;)

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา
กึ่งกลางนักกระดาษ)

.....
.....ขอแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบว่ายังไม่ต้องแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษจนกว่าจะมีการประเมินและแก้ไขบทความเสร็จ
.....จเรียบร้อยแล้ว เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

.....
Keywords: 3-5 Words โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (;)

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ point

ควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือค้ำโครงของบทความเป็นอย่างไร

เนื้อเรื่อง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แง่ข้อเท็จจริง ให้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

สรุป (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

การเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ หัวย่นท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมาสำคัญอย่างไรสามารถนำไปทำอะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไปหรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะ แสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถนำเสนอรูปแบบของการ เขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

เอกสารอ้างอิง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

บทความวิชาการอ้างอิงเฉพาะที่ปรากฏในเนื้อหาบทความทั้งหมด จะต้องนำมาเขียนเป็นรายการอ้างอิง ในเอกสารอ้างอิงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุก ๆ อ้างอิง ตามรูปแบบอ้างอิงของวารสาร และเรียงลำดับตามตัวอักษร A-Z (ห้ามอ้างอิงงานที่ไม่ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้ แบบ APA

รูปแบบการเขียนบทความปริทรรศน์

2 | Journal of Social Sciences and Modern Integrated Sciences (JSMIS)

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7". หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9. TH.SarabunPSK ขนาด 16. ปกติ point

....ควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างดี.....

เนื้อเรื่อง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

.....ส่วนย่อยที่ 1. ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

.....ส่วนย่อยที่ 2. วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ให้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

.....ส่วนย่อยที่ 3. สรุปความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของข้าพเจ้าต่อประเด็นที่นำเสนอ

บทวิจารณ์ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....การเขียนวิจารณ์ คือ การค้นหาคดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อม

.....ทั้งเสนอแนะทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

สรุป (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....การเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท
.....หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง
.....หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไปหรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแส
.....วงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปยืนยันของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถนำเสนอรูปแบบของการ

.....เขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

ตั้งค่านำกระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย | 3

เอกสารอ้างอิง

บทความวิชาการอ้างอิงเฉพาะที่ปรากฏในเนื้อหาบทความทั้งหมด จะต้องนำมาเขียนเป็นรายการอ้างอิง
ในเอกสารอ้างอิงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุก ๆ อ้างอิง ตามรูปแบบอ้างอิงของวารสาร และเรียงลำดับตามตัวอักษร
A-Z (ห้ามอ้างอิงงานที่ไม่ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้
แบบ APA

